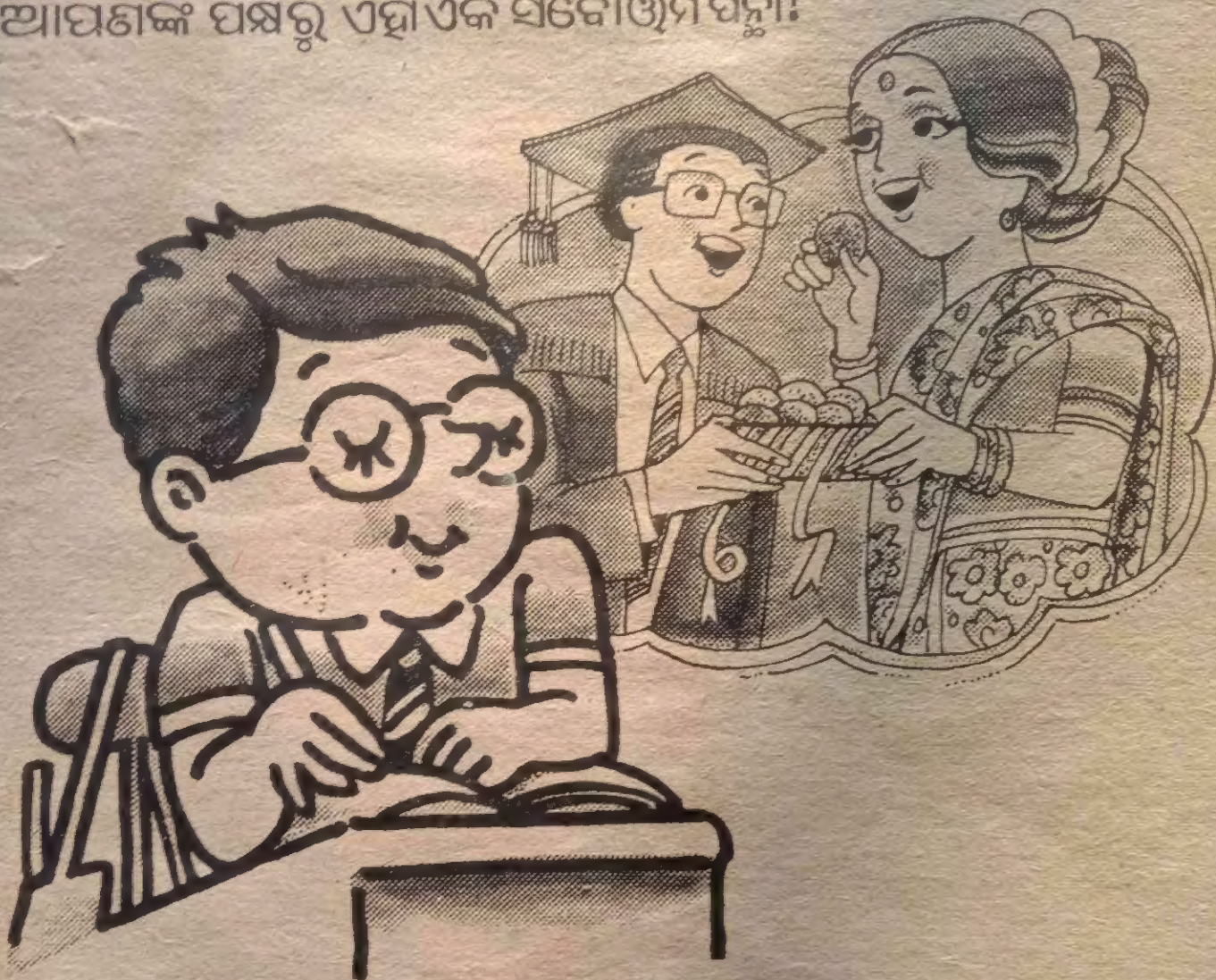

ଶିଶୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଯୋଜନା

ଆପଣଙ୍କ ପିଲା ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ତାଙ୍କୁ
 ଯେପରି ସର୍ବୋତ୍ତମ ମିଳେ ସେଥିପାଇଁ
 ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଏକ ସର୍ବୋତ୍ତମ ପଦ୍ଧତି!

ଯୁଗାନ୍ତ ଅପଣ ଯେତେବେଳେ ଅପଣଙ୍କ 'ଶିଶୁ' ଅପଣ ପିଲା
 ହୋଇ ନାହିଁ । ତା ଅପଣଙ୍କ ଖୁବ୍ ତଳ ଏକ ସଂସାର, ପାଠ୍ୟ ଅପଣଙ୍କ
 ସେ ପିଆ ହୋଇଛି ଆମାୟାଣି ହୋଇ । ତାକୁ ଯେ ସଂସାରର ସବୁ
 ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରାରିଦ୍ର୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ । ପିତାମାତା ଶରଣେ
 ଅପଣ ଶିଶୁଟି ସେ ଯେପରି ସର୍ବୋତ୍ତମ ପାଏ — ଅପଣ ଏହା
 ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ।

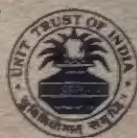
ଅପଣ ଲାଭିବ ଏକ ପତ୍ନୀ ଶୁଭକ୍ଷ ଲାଭିବ । ଲାଭିବ ଏକ ପାଇଁ
 ସଂସାର ଲାଭିବ । ଶିଶୁ ଭବିଷ୍ୟତ ସୋପାନ ଦ୍ଵାରା ଏହା ସଂସାର ହୋଇ ।
 ପାରିବ । ଏହା ଏକ ଅପୂର୍ବ ଯୋଜନା — ଏଥିରେ ପିଲା କରିବା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆପଣ ଶି ଲାଭିବ ।

ଅପଣ ଯେତେ ଧନ ଲାଭିବ ତାହା ଲାଭିବ । କର୍ଷଣ କର୍ଷଣ
 — ଯଦି ଲାଭିବ । ଯେତେବେଳେ ଅପଣଙ୍କ ପୁଅକୁ 21 ବର୍ଷ ହେବ
 ତିନି ଦିନକୁ 18 ବର୍ଷ ହେବ, ସେତେବେଳେ ତେଜିବି ମୋଟା ବନ୍ଦୀ
 ଅପଣ ପାରିବ ।

ଏହାପାଇଁ, ଲାଭିବ ଲାଭିବ ତାହା ଲାଭିବ । ସେଥିରେ ଅପଣ
 ଅବଶ୍ୟକୀୟ ନୟନ ବନ୍ଦୀ ପୁରସ୍କାର ଶି ଲାଭିବ ।

ତେଣୁ ଅପଣଙ୍କ ପିଲାକୁ ପିଅକୁ ସବୁଠାରୁ ଏକ ପୁରସ୍କାର —
 ଏକ ଲାଭିବ କରିବ ।

.....
 ବ୍ୟବହାର (ପିତାମାତାଙ୍କ ଦୁହାଁ) ଓ ସାମାଜିକାମାନେ
 ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି
 ଯୋଜନାରେ ଲୋ ଲାଭିବ ।

ୟୁନିଟ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ
 ଅଫ ଇଣ୍ଡିଆ

(ଏକ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଅର୍ଥିକ ସଂସ୍ଥା)

କମ୍ପେନି • କମିଟି • ମାନ୍ୟତା • ନୂଆ ପିଲା
 ଅନୁମୋଦିତ • ଶିକ୍ଷା • ବ୍ୟବସାୟ • ବାଦପୁର
 ଲୁପ୍ତତା • ପ୍ରିୟତା • ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତା • ଲୁଚେନେଶ୍ଵର ।

Sista's-UTT-657/86 ORI

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୧୯୮୭

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପାଦକାୟ	... ୭	ପ୍ରେମ କ୍ୟୋତି	... ୩୯
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	ଶିବ ପୁରାଣ	... ୪୩
ରାଷ୍ଟ୍ର ଅଜ୍ଞାନକ	... ୧୦	ଗୌରର ଗୌରୀ	... ୪୯
ପାଣି ଓ ପ୍ରକୃତି	... ୧୧	ଭଗବାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନ	... ୫୧
ଶତ୍ରୁ କିଏ ?	... ୧୭	ପାଷଣ୍ଡର ପରାଜୟ	... ୫୭
ଧୂସର ଦୁର୍ଗ	... ୧୯	ସାହାସୀ ସତ୍ୟପାଳ	... ୫୯
ସ୍ବପ୍ନରୁ ବାସ୍ତବ	... ୨୭	ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ	... ୬୩
କାଶୀ ବିଶ୍ବନାଥ	... ୩୫	ପଠୋ-ପରଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୬୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ଆମ୍ଭ ଫେରିଯାଏ ଜରୁରୀ...
ଦେଖ ମୋର ସୁପର ରିଜ୍ ର !

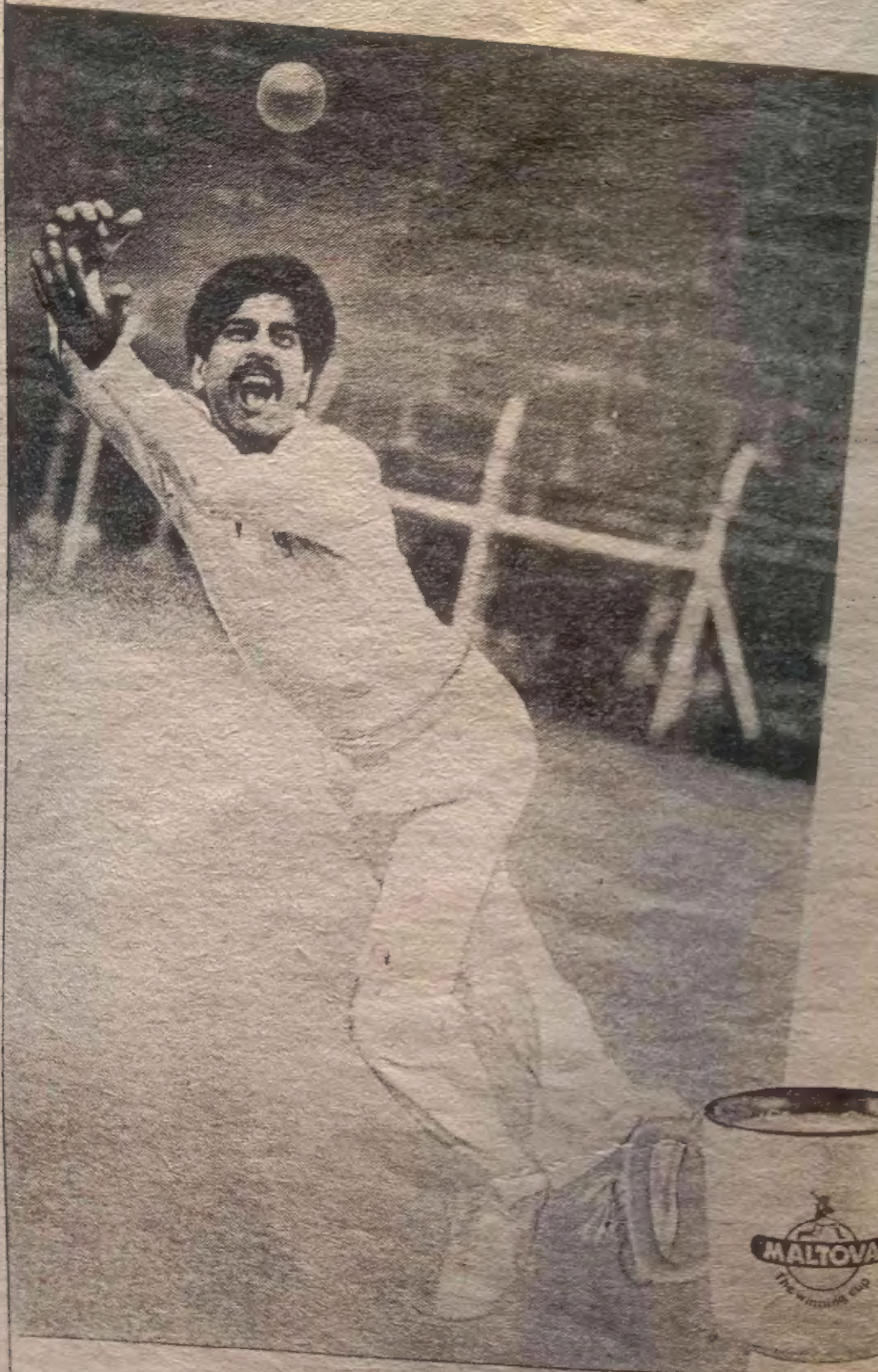

ସୁପର ରିଜ୍ ର ଶୁଭ୍ରତାର ମୋର ଅନେକ ଦେଶୀ
ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଡିଟର୍ଜେଣ୍ଟ ଟେବଲେଟ୍ କିମ୍ବା ବାର୍ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଶୁଭ୍ର !

ଦ୍ରବ୍ୟାନ୍ତର ଲିଭାଇ ଏକ ଭଲ ଉପାଦାନ

**"ପଲକମାଡ଼େ ଜ୍ୟାତ୍ ପରିବା ପାଇଁ
ସବୁବେଳେ ରେଡି ରହିବା ଦରକାର! ସେଇଥିପାଇଁ
ମୁଁ ମୋ ମାଲଟୋଭାକୁ କେବେ ଗୁଡ଼େନା!"**

— ବହୁତ ଅପୂର୍ବ ଶକ୍ତି ଓ ଶିଫ୍ଟା ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦିଲ୍ଲୀର ହେ. ଶ୍ରୀବାଗ

"ମୋର ସକାଳିନି ମୁଁ ଏହିଭଳି
ଆରମ୍ଭ କରେ — ଗୋଟିଏ ମଟ୍ଟ
ଗରମ ଖଇନ, ଘୁସ୍ତାଦ୍ ମାଲଟୋଭା
ପିଇନିଏ । ମାଲଟୋଭା ହେଉଛି
ଏକମାତ୍ର ପାନୀୟ
ଯେଉଁଥିରେ ସମସ୍ତ
ଭାବେ ରହିଛି ମଲ୍ଟର
ଉତ୍ତମ ଚାଉ, ଚାଉ
ସରବର ଚାଉ, ଘୁସ୍ତାଦ୍ କୋରୋ
ଓ ଚିନି । ପିଇିବେ ଆପଣ
ବାହାରେ — ମୋତେ ଏଥିରୁ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ
ବଳ ଓ ଶକ୍ତି ମିଳେ । ପ୍ରତିଦିନ
ମାଲଟୋଭା ପିଅନ୍ତୁ, ଦିନକୁ ଦୁଇଥର
ଓ ରୁମିୟନ ହୋଇ ରହି ଉଠନ୍ତୁ ।"

**ନୂଆ
ମାଲଟୋଭା**

ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ, ବଳ ଓ ଶକ୍ତିର ଦିଲ୍ଲୀ ଫର୍ଯୋଗ

ନିନ୍ଦା ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣୀ'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ଼ି

ପୃଥିବୀରେ କେତେ ସହର ନଗରୀ ଦିନେ ସମୃଦ୍ଧ ଥିଲେ ।
କାଳକ୍ରମେ ସେସବୁ ଲୁଚି ହଜି ଯାଇଛନ୍ତି । ଅଦ୍ୟାବଧି
ସହର ହୋଇ ରହିଥିବା ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗର ସହରମାନଙ୍କ
ସଂଖ୍ୟା ଭାରତରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ । ଯଥା କାଶୀ,
ପୁରୀ, କାସ୍ତି, ମଦୁରା, ଦ୍ଵାରକା, ଅଯୋଧ୍ୟା । ଏ ସଂଖ୍ୟାର
ଚିତ୍ର କଥାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଶିବକ୍ଷେତ୍ର କାଶୀର କାହାଣୀ ।

ଅମରବାଣୀ

ପରଦୁଃଖୀ ସମାଜର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ସୁଭାବସରଳେ ଜନଃ ।

ଉପକାରସମର୍ଥତ୍ଵାତ୍ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ହୃଦୟେ ବ୍ୟଥାମ୍ ॥

[ସରଳ ସ୍ଵଭାବର ଲୋକେ ଅନ୍ୟର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ତା'ର ନିରାକରଣ
ଦିଗରେ ଚିନ୍ତା କରି ନ ପାରିଲେ ବ୍ୟଥିତ ହୁଅନ୍ତି ।]

ବର୍ଷ : ୧୯

ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୮

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ପ୍ରତ୍ୟାଧିକାର ପୁରସ୍କାର

ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଳିଆ

“ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଳିଆ” ବା ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହରୁ ଆସି ପୃଥିବୀ ଉପର ଦେଇ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଯାନ ବସନ୍ତରେ ଯାହା ଶୁଣାଯାଏ, ତାହା ସତ କି ? ଆମେରିକାର ଏଲେନ୍ ଡ୍ରିଫିଲ୍ଡ୍ କାରମ୍ପାର ଏଭଳି ଯାନ ଦେଖିଲେଣି ଓ କେତେଥର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ, ସେ କହନ୍ତି, ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଳିଆମାନ ଏକ ପ୍ରକାର ସ୍ବତ୍ତ୍ୱ ବସ୍ତୁରେ ନିର୍ମିତ ବୋଲି ଫୋଟୋ ଉଠାଇଲେ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶେ ନାହିଁ ।

ସୌର-ଶକ୍ତି-ପୋତ

ଜାପାନର କେନିଚି ହୋରୀ ଆତ୍ମଲବ୍ଧିକ ମହାସାଗର ପାରି ହୋଇଛନ୍ତି—ଗୋଟିଏ ସୌର-ଶକ୍ତିଚାଳିତ ବୋଇତ ଦ୍ଵାରା । ହନଲୁଲୁରୁ ବାହାର ୨୩୦୦ କି.ମି. ଦୂରବର୍ତ୍ତି ଚିତ୍ତକମ୍ପା ହୀପରେ ପହଞ୍ଚିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ୨୫ ଦିନ ଲାଗିଗଲା ।

ଏସିଆର ଦୀର୍ଘତମ ସେତୁ

ମାଲୟେସିଆର ଉତ୍ତର ସେନାଙ୍ଗ ସହ ମୂଳ ଭୂଖଣ୍ଡର ସଯୋଗ ସାଧନା କରୁଥିବା ସମ୍ପ୍ରତି ନିର୍ମିତ ସେତୁ ହେଲା ଏସିଆର ଦୀର୍ଘତମ ଏବଂ ପୃଥିବୀର ତୃତୀୟ ଦୀର୍ଘତମ ସେତୁ ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ହୃଦୟାଂକ ବଞ୍ଚିତ ବ୍ୟାଧି କୌଣସି ବ୍ୟାଧିରୁ ପୁଷ୍ଟିଗିରି କେଉଁଠାରେ ଥିଲା ?
୨. ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ଦାନ କେଉଁଠାରେ ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛି ?
୩. ଚଉଷଠି ପୋଗିନାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି କେଉଁଠି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ?
୪. ସ୍ଵାଧୀନତା ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଶାର କେଉଁଠାରେ ଫରାସୀ ଉପନିବେଶ ଥିଲା ?
୫. ଫକୀରମୋହନଙ୍କୁ ‘ବ୍ୟାସକବି’ କୁହାଯାଏ କାହିଁକି ?

(୨୫ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

ରାକ୍ଷସ ଅଙ୍ଗାରକ

ଗୋଟିଏ ପାବନ ମୂଳକରେ ରହୁଥିବା ରାକ୍ଷସ ଅଙ୍ଗାରକ । ସେ ଯେପରି ବଳବାନ, ସେହିପରି ଭୀଷଣ ଥିଲା । ଗଜା ସାମନ୍ତ ଓ ସମ୍ରାଟ ଉତ୍ତମାନଙ୍କର ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଧରି ନେଇପାରୁ ନିଜର ଦାସୀ ରୂପେ ଖଟାଉଥିଲା ।

ସେତେବେଳେ ଭକ୍ତି ମୁନିଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ବ କରୁଥିଲେ ମହାସେନ । ସେ ଥରେ ତପସ୍ୟା ଦ୍ଵାରା ମାତା ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଗୋଟିଏ ଅସୀ ଲଭ କରିଥିଲେ । ଯଦି ସେ ଅଙ୍ଗାରକ କବଳରୁ ନିରାହାରୀଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଅସୀ ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ ବୋଲି ଦେବା କହିଥିଲେ ।

ଦିନେ ଗଜା ମହାସେନ ବଣ ଭିତରକୁ ଶୀକାର କରିବାକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଭଲଭାବ ବାର୍ତ୍ତା ଆସି ତାଙ୍କ ରଥ ଦେହରେ ମୁଣ୍ଡ ଚୁଟି ରଥକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଲା । ଗଜା ବାର୍ତ୍ତା ଉପରକୁ ଖିଆ ମାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେସବୁ ତା' ଦେହରୁ ଘାସ ଭଳି ଝୁଟି ପଡ଼ିଲା । ଗଜା ବାର୍ତ୍ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲେ । ବାର୍ତ୍ତା ସେକଥା ଜାଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ବାର୍ତ୍ତା ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ପଶିଲା ।

ଗଜା ଗୁମ୍ଫା କାନ୍ଥରେ କାନିଆ ଶୁଣିଲେ : ଝିଅଟିଏ ସବୁରୁଛି, “ବାପା, ତମେ ବାର୍ତ୍ତା ରୂପ ନେଇ ବୁଲିଲେ ତମର କେନ୍ଦ୍ର କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ଜାଣେ । କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଅବସ୍ଥାରେ ତମକୁ ଯଦି କେନ୍ଦ୍ର ଆକ୍ରମଣ କରେ ?”

“ଝିଅ ! ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ମୋତେ କେନ୍ଦ୍ର ମାର ପାରିବେ ନାହିଁ । ମୋ ବାମ ହାତରେ ମୋ ପ୍ରାଣ । ମୁଁ ସେ ହାତକୁ ଘୃଷ୍ଣର ସାହୁ ଭିତରେ ତାଙ୍କି ରଖିଥାଏ ।”

ଗଜା ଅପେକ୍ଷା କଲେ । ଅଙ୍ଗାରକ ଗୁମ୍ଫାରୁ ବହାରବା ମାତ୍ରେ ସେ ତାକୁ ଲଢ଼େଇ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ ଓ ଦେବା-ଦେବ ଅସୀ ଦ୍ଵାରା ତା' ବାମ ହାତ ଛେଦନ କଲେ । ରାକ୍ଷସ ମଲା ।

ରାକ୍ଷସର ଅସାମାନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ଅଙ୍ଗାରକରୁ ଗଜା ମହାସେନ ବହାବୁ କଲେ । ସେ ବୁଝିଲେ, ଏହି କନ୍ୟାହିଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟବାଣୀରେ ବୁଝାଯାଇଥିବା ପୁରସ୍କାର ।

ପାଣି ଓ ପ୍ରକୃତି

ଆବଳୀ ପବନମାଳ ନିକଟରେ ଶୋଟିଏ ଗୁରୁକୁଳ ଥିଲା । ସେ ଗୁରୁକୁଳର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଥିଲେ ଆରୁଘ୍ୟ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର । ଜଣେ ଗୁଣୀ, କ୍ଷମାଶୀଳ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ ସେ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ଆଶପାଶର ଗୁରୁ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ଶିଷ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଆମି ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରୁଥିଲେ ।

ଗୁରୁକୁଳ ଜନପଦଠାରୁ ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ଏହାକୁ ଶୋଟିଏ ବଣ ଘେରି ରହିଥିଲା । ଗୁରୁକୁଳ ଗୁରୁପଟେ ଫଳ ଫୁଲର ଉଦ୍ୟାନ ଥିଲା । ସେସବୁ ଉଦ୍ୟାନ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଓ ସେହୁମାନେ ତା'ର ଚତ୍ତାବଧାନ କରୁଥିଲେ । ଉଦ୍ୟାନ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ବଜ୍ର ଉଠିଥିଲା ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଆରୁଘ୍ୟ ଆଶ୍ରମର ଉଦ୍ୟାନ ଆଡ଼େ ବୁଲିବାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲେ,

ସୁକାନ୍ତ ନାମକ ଜଣେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀକୁ ଅନ୍ୟ ଗୁରୁଜଣ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଧମକତମକ ଦେଉଛନ୍ତି । ଜଣେ ସୁକାନ୍ତକୁ ଠେଲି ଦେଲା । ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ଆରୁଘ୍ୟ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଚଟୁ ହୋଇ ରହିଗଲେ । ସଙ୍କୋଚ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇଗଲା ।

“କଥା କ’ଣ ?” ଆରୁଘ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ପଚାରିଲେ ।

ପ୍ରଥମେ କେହି କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୁରୁଙ୍କ ଆଗରେ ବା କେତେ ସମୟ ଆଉ ସେମାନେ ନୀରବ ରହି ପାରନ୍ତେ ? ଗୁରୁ ପୁଣି ସେମାନଙ୍କୁ କଡ଼ା ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ! ଉଦ୍ୟାନରୁ ବାରମ୍ବାର ଫଳ ଗୋରମିବା କଥା ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି । ଦେଖିବା

“ପାପକୁ ଦୂଷା କର, ପାପୀକୁ ଦୃଷ୍ଟି ।”

ବେଳକୁ ସୁକାନ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରୁଛି ।”
ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ସାମାନ୍ୟ କେତୋଟି ଫଳ ତୋଳି
ନେଇଥିଲି ବୋଲି ଏମାନେ ମୋତେ ଏମିତି
ଦଣ୍ଡ ଦେଉଛନ୍ତି !” ଅଭିଯୋଗ କରିବା
କଣ୍ଠରେ ସୁକାନ୍ତ କହିଲା ।

ଆରୂର୍ଷ ସେମାନଙ୍କୁ ଡାକିନେଇ ଗୋଟାଏ
ସ୍ଥାନରେ ବସାଇଲେ ଓ କହିଲେ,
“ତମେମାନେ ମୋତେ ନ ଜଣାଇ ସୁକାନ୍ତକୁ
ଦଣ୍ଡଦେଇ ଭୁଲ୍ କରିଛ ।”

ଛନ୍ଦମାନେ ସମସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି
ବସି ରହିଲେ । ସୁକାନ୍ତର ମୁହଁ ଉଲ୍ଲସି
ଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଆରୂର୍ଷ କହିଲେ, “ସୁକାନ୍ତ ! ତୋର
ଧାରଣା ସାମାନ୍ୟ ଫଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଶେଷ
ଅପରାଧ ନୁହେଁ । ଦୁଏତ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ଏହି
ସାମାନ୍ୟ ଅପରାଧ ତୋତେ ବିଶେଷ ଅପରାଧ
ଆଡ଼କୁ ଠେଲି ନେଇଯିବ । ପାଣି ସେପରି
ସାମାନ୍ୟ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ତଳକୁ ଖସିଯାଏ,
ମଣିଷର ପ୍ରକୃତ ସେହିପରି ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ
ତଳ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରେ । ତୁ ଆଜି ଫଳ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲୁ; ଆଜି ଦଣ୍ଡ ନ ପାଇଲେ କାଲିକି
ଅନ୍ୟ କିଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରିବୁ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲେ
ବାଧା ହୋଇ ମିଛ କହିବୁ । ଗୋଟିଏ
ଅପରାଧରୁ ଅନ୍ୟ ଅପରାଧ କରିବୁ । ଜଳକର
ଉଦାହରଣ ଦେଉଛି ।

ଏ ଉଦାହରଣ ଦେବାର କାରଣ, ନିଜ
ଭିତରେ ଥିବା ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ନିଜେ
ଦୂର ନକରି ଗୁପ୍ତି ରଖିଲେ ପରିଣତ ବଡ଼
ଶରପ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ତମେମାନେ
ଏଥିରୁ ଶିକ୍ଷା ଲଭ କରିବା ଉଚିତ ।

“ସମୟରେ ସୁନ୍ଦର ବୋଲି ଗୋଟାଏ
ପିଲା ଥିଲା । ସେ ବୁଦ୍ଧିମାନ । କିନ୍ତୁ
କୁସଙ୍ଗରେ ପଡ଼ି ଧିରେ ଧିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରିବାକୁ
ଶିଖିଗଲା । ବାପା ମା, ବହୁବାନ୍ଧବ ତାକୁ
ଦୃଶା କଲେ । ସେଉଁଠୁ ସେ ଘର ଛାଡ଼ି
ଗୁଲିଗଲା ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରି ଚାଲିଲା ।

ସମୟର ସତ୍ୟର ଆଗାଧା ଦେବାକ ପାଇଁ
ସଜା ଗୋଟିଏ ବହୁମୂଲ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ହାର ଶତ୍ରୁକ

ଆସିଥାନ୍ତୁ । ଥରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ
 ଉତ୍ସବରେ ଦେବଙ୍କୁ ସେ ହାର ପିନ୍ଧାଇ
 ଦିଆଗଲା । ସେ ଘ୍ରାସ ହାର ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର
 ହୋଇଥାଏ ଯେ ତା'ର ଭୁଲନା ଶକ୍ତିମଣ୍ଡଳରେ
 ନଥାଏ । ଉତ୍ସବ ଦିନ ପଡ଼ୋଶୀ ଜୟଶକ୍ତି
 ରାଜ୍ୟର ରାଜା ଆସିଥାନ୍ତୁ । ସେ ଘ୍ରାସ ହାର
 ଦେଖି ଅତ୍ୟୁତ ରାଜାଙ୍କର ଲୋଭ ହେଲା ।
 ସେ ଜୟଶକ୍ତି ଫେରିଯାଇ ତାଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ
 ଗୁପ୍ତଚରକୁ ସେକଥା କହିଲେ । ଗୁପ୍ତଚର
 ହାରଟି ଗୌରବ ଆଣିବାର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଦେଇ
 ରାମପୁର ଆସିଗଲା ।

ପ୍ରଥମେ ଗୁପ୍ତଚର ଜଣେ ବଣିକ ଘରରେ
 ରାମପୁର ସହରର ଗୋଟିଏ ପାନ୍ଥ ନିବାସରେ
 ରହିଲା । ସେ ଭକ୍ତ ଭଳି ସବୁଦିନ ସକାଳେ

ଓ ସଞ୍ଜବେଳେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
 ମନ୍ଦିରର ଅବସ୍ଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ ବୁଝିଲା,
 ରାଜରେ ସବୁ ଭକ୍ତ ଓ ସେବକମାନେ ସିଏ
 ଯାହା ଘରକୁ ଚାଲିଯା'ନ୍ତି । ମନ୍ଦିରକୁ ଲାଗି
 କୌଣସି ଭର ନାହିଁ କି ସେଠି କେହି ରହନ୍ତି
 ନାହିଁ । ମନ୍ଦିରର ଗୁରୁ ପୂଜାରୀ ପାଖରେ
 ରହେ । ଗୁପ୍ତଚର ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ଘ୍ରାସ ହାର
 ଗୌର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦୁଇଟି ଉପାୟ ଅଛି ।
 ଦ୍ଵିତୀୟ ମନ୍ଦିରରେ ଅଳ୍ପ ଭକ୍ତ ଥିବା ବେଳେ
 କେତେଜଣ ତାକୁ ଆଣି ଘ୍ରାସ ହାର ଲୁଚି
 ନେବା, ନହେଲେ ପୂଜାରୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୌର
 କରିବା । ଡକାଏତ କରି ଖସିଯିବା ସହଜ
 ହେବ ନାହିଁ । ଅତଏବ ଦ୍ଵିତୀୟ ମାର୍ଗଟି
 ସୁରାଧିକାରକ ।

ରାମପୁର ମନ୍ଦିରର ପୂଜାରୀ ସହ ସେ ମିତ୍ରତା ଜମାଇଲା । ନାନା ଉପହାର ଦେଇ ପୂଜାରୀକୁ ବଣ କରି ଦିନେ ଘାସ ହାର ଶୁଣାଇବା କଥା ତାକୁ କହିଲା । ହାର ଶୁଣାଇ ଦୁହେଁ ଜୟଶ୍ରୀ ଚାଲିଯିବେ ଏବଂ ସେଠାକାର ରାଜାଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହରେ ପୂଜାରୀ ଭଲରେ ରହିବ, ଏହି କଥା ହେଲା ।

“ମଝି ରାଜରେ ପୂଜାରୀ ଆସି ମନ୍ଦିରର ଦ୍ଵାର ଖୋଲିଲା । ଗୁପ୍ତଚର ପାଟଣା ଦ୍ଵାର ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲା । ମଜା କଥା ହେଲା, ସୁନ୍ଦର ବ ସେ ହାର ଦେଖି ପ୍ରଲବ୍ଧ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେ ରାଜରେ ସେ ଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ମନ୍ଦିରର ପରସ୍ତିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାଏ । ମଝି ରାଜରେ

ପୂଜାରୀ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପଶିବାର ଦେଖି ତା’ର ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ଗୁପ୍ତଚରର ଆଖି ଫଡ଼ାଇ, ପାଟଣା ଛପି ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପଶି ଦେଖିଲା ପୂଜାରୀ ହାର କାନ୍ଦୁଛି । ସେ ଶମ୍ଭୁର ଘରରେ ପହଞ୍ଚିବେଳେ, ‘ଇଏ କ’ଣ କରୁଛ ?’

ପୂଜାରୀ ତମକି ପଡ଼ିଲା । ସେ ତ ସେଣାଦାର ଶୈବ ନୁହେଁ, ଶୈବ କଲବେଳେ ତାକୁ ବହୁତ ଭର ଲଗୁଥିଲା । ହଠାତ୍ ଏଭଳି ଧମକରେ ସେ କାନ୍ଦି ପକାଇ ସବୁ ଗପିଗଲା । ସୁନ୍ଦର ତାକୁ କହିଲା କି, ହାର ନେଇ ସେ ନିଜେ ଓ ପୂଜାରୀ ପଲାଇବେ ଓ ଦୁହେଁ ତାକୁ ଭଲ ରାଜ୍ୟରେ ବନ୍ଦି କରି ମୁଲ୍ ବାଣ୍ଟି ନେବେ । ପୂଜାରୀ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜ ହେଲା । ସୁନ୍ଦର ଧରେ ଧରେ ପଛରୁ ଯାଇ ଗୁପ୍ତଚର ମୁଣ୍ଡରେ ପାତାରେ ପିଟିଦେଲା । ସିଏ ଜ୍ଞାନ ହରାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ପୂଜାରୀ ଓ ସୁନ୍ଦର ହାର ଧରି ଚାଲିଗଲେ ।

ହମେ ପୂଜାରୀ ମନରେ ଭୟ ସାଜକୁ ଲେଉଟି ହେଲା । ‘ସୁନ୍ଦର କାଳେ ତାକୁ ଧରି ପକାଇ ଦେବ, ସେ ଭୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିଗଲା । ସୁନ୍ଦର ବ ପୂଜାରୀକୁ ପାଳି ଦେଇ କପରି ହାରଟି ପୁର ଆମ୍ବପାତ୍ର କରିବ, ଏ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଏ । ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କ ଶାନ୍ତ୍ୟରେ ବନ୍ଦି ମିଶାଇ ଦେଲେ ଓ ଚେତା ହରାଇ ପଡ଼ିଗଲେ ।’

ଏତକ କହିସାରି ଆଗୁଆଁ ଚେତାଇଦେଲେ, “ସୁକାନ୍ତ ! ଆଜି ସିନା ମୁଁ ମୋ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କୁ

ଚାନ୍ଦା କରି ତୋତେ ଅଧିକ ଦଣ୍ଡ ପାଇବାରୁ
ନିଷ୍ଠୁର ଦେଲି, କିନ୍ତୁ ତମେ ଯଦି ତୁ ବଡ଼
ଅପରାଧ କରୁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ
ହାତରେ ବା ସିପାହୀମାନଙ୍କ ହାତରେ
ପଡ଼ିବୁ, ତୋତେ ନିଷ୍ଠୁର ଦେବ କିଏ ? ସେ
କଥା ଶୁଣି, ତୋ ଶିକ୍ଷାଦାସାର ମୁଁ କ'ଣ
ରହିବ ?”

ସୁକାନ୍ତ କାନ୍ଦ ପକାଇଲା ଓ କହିଲା,
“ଗୁରୁଦେବ ! ମୁଁ ଜୀବନରେ ଏ ଶିକ୍ଷା
ଭୁଲିବି ନାହିଁ । ଆପଣ ଦେଖିବେ, ମୋ
ପ୍ରକୃତରୁ ମୁଁ ଏଭଳି ଦୁର୍ଗୁଣ ସୁସୁର
ନିକାଲି ଦେବି ।”

ସୁକାନ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଗୁଲିଯିବା ପରେ
ଆଗୁଆଁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ସୁଜାଗ
ଓ ସୁନ୍ଦର କ'ଣ ମରଗଲେ ?”

“ସୁଜାଗ ବୃଦ୍ଧା ଲୋକ । ସେ ବନ୍ଧର
ପ୍ରସବରୁ କପରି ଉତୁରିଆନ୍ତା ? ସେ ମଲା ।
କିନ୍ତୁ ସୁନ୍ଦର ଜଣେ ସାଧୁଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଲା ।

ସେ ତାକୁ ବନ୍ଧର ପ୍ରସବରୁ ଚିକିତ୍ସା ଦ୍ଵାରା
ମୁକ୍ତ କଲେ ଓ ସୁସ୍ଥ କଲେ ।” ଆଗୁଆଁ
କହିଲେ ।

“ସେ ହାରର କ'ଣ ହେଲା ?”

“ସାଧୁ ହାରଟି ନେଇ ରାମପୁର ମନ୍ଦିରରେ
ଦେଇ ଆସିଲେ । ସୁନ୍ଦର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ
ସବୁ ମାନିଗଲା । ଗୁପ୍ତରେ ସେତେବେଳକୁ
ମରିଯାଇଥାଏ । ସାଧୁଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ରାଜା
ସୁନ୍ଦରକୁ କିଛି ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସୁନ୍ଦର
ତମେ ସାଧୁଙ୍କ ବିଶ୍ଵସ୍ତ ହେଲା ହେଲା ଓ
ମୁଁ ଗୁରୁକୁଳରେ ପଡ଼ୁଥିବା ବେଳେ ତାକୁ
ଜାଣିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ସେତେ-
ବେଳକୁ ସେ ନିଜେ ଜଣେ ସାଧୁ ଭଳି
ହୋଇଯାଇଥାଏ । ମୁଁ ବୁଝିଲି ଯେ ସବୁ
ଲୋକ ଭିତରେ ଭଲ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା
ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ମୁଁ ପାପ ବା ଅପରାଧକୁ
ସିନା ଦୃଶା କରେ, ପାପୀ ବା ଅପରାଧୀକୁ
ଦୃଶା କରେ ନାହିଁ ।” ଆଗୁଆଁ କହିଲେ ।

ଶତ୍ରୁ କିଏ ?

ଜ୍ୟୋତିରୁରେ ଥିଲେ ଶଙ୍କର ଓ ସୁମତ ।

ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ବି ଦୁହେଁଙ୍କ
ଭିତରେ ସ୍ବଭାବରେ କିଛି ମେଳ ନଥାଏ ।
ଶଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୀରପ୍ରିୟ ଏବଂ ଭୋଲ
ମଣିଷ । ସୁମତର ସ୍ବଭାବ ଏପରି ଯେ ପଛରେ
ତାକୁ ଗାଁ ଲୋକେ କୁମତ ବୋଲି ଡାକୁଥାନ୍ତି ।
ଉପରେ ପଡ଼ି କଥା କହିବା, ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ
ସବଦା ଝଗଡ଼ା କରିବା, ଏସବୁ ପାଇଁ ସେ
ବିଶ୍ୟାତ ଥିଲା ।

ସୁମତର ଏଭଳି ସ୍ବଭାବ ଯୋଗୁଁ ସବୁଠାରୁ
ହଇରାଣ ହେଉଥାନ୍ତି ତା' ପଡ଼ୋଶୀ ମହେନ୍ଦ୍ରର
ପରିବାର । କଥା କଥାକେ ସୁମତ ମହେନ୍ଦ୍ରର
ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପିଲାପିଲଙ୍କ ସହ ଝଗଡ଼ା କରୁଥାଏ ।
ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀ ସେ ସହ ପାରୁ ନଥାଏ ।

ମହେନ୍ଦ୍ରର ଘର ବାଡ଼ିରେ ସୁନ୍ଦର ଶାକ୍-
ସବ୍ଜ ହେଉଥାଏ । ସୁମତ ତା' ମଇଁଷିକୁ

ସେ ବାଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଉଥାଏ । ମଇଁଷି ଯାଇ
ସବୁ ଖାଇ ଯାଉଥାଏ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ଯାଇ ଶଙ୍କରକୁ କହିଲା, “ଭାଇ,
ତମେ ତମ ମଇଁଷିକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିବ ନାହିଁ ?”

ପାଖଦେଇ ଯାଉଥିବା ଜଣେ ଗ୍ରାମବାସୀ
ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲା, “ଆରେ ମହେନ୍ଦ୍ର, ସେ
ସିନା ପଶୁ ମଇଁଷିକୁ ସମ୍ଭାଳିବ, କିନ୍ତୁ ତା'
ଘରେ ଯେଉଁ ମଣିଷ-ମଇଁଷି ଅଛି, ତାକୁ
ସମ୍ଭାଳିବା ଭଳି ତାକଡ଼ ତା'ର କାହିଁ ?”

ଶଙ୍କର ଏ ଟିପ୍ପଣୀର ଅର୍ଥ ବୁଝିଲା, କିନ୍ତୁ
ନାରିବ ରହିଲା । ସୁମତକୁ ପଦେ କହିଲେ
ସେ ପାଞ୍ଚପଦ କହିବ । ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କରି
ମହେନ୍ଦ୍ର ଥକି ଯାଇଥାଏ । ଆଉ ଚେଷ୍ଟା
କରୁ ନଥାଏ ।

“ମହେନ୍ଦ୍ରର ବଗିଚା ଭିତରେ ଆମ
ମଇଁଷି ପଶୁଛନ୍ତି ?” ଶଙ୍କର କହିଲା ।

“ସେପାଇଁ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି? ମଇଁଷିର କ’ଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ନାହିଁ?” ସୁମତ ଜବାବ ଦେଲା । ମଇଁଷି ପଶିବା ବନ୍ଦ ହେଲା ନାହିଁ ।

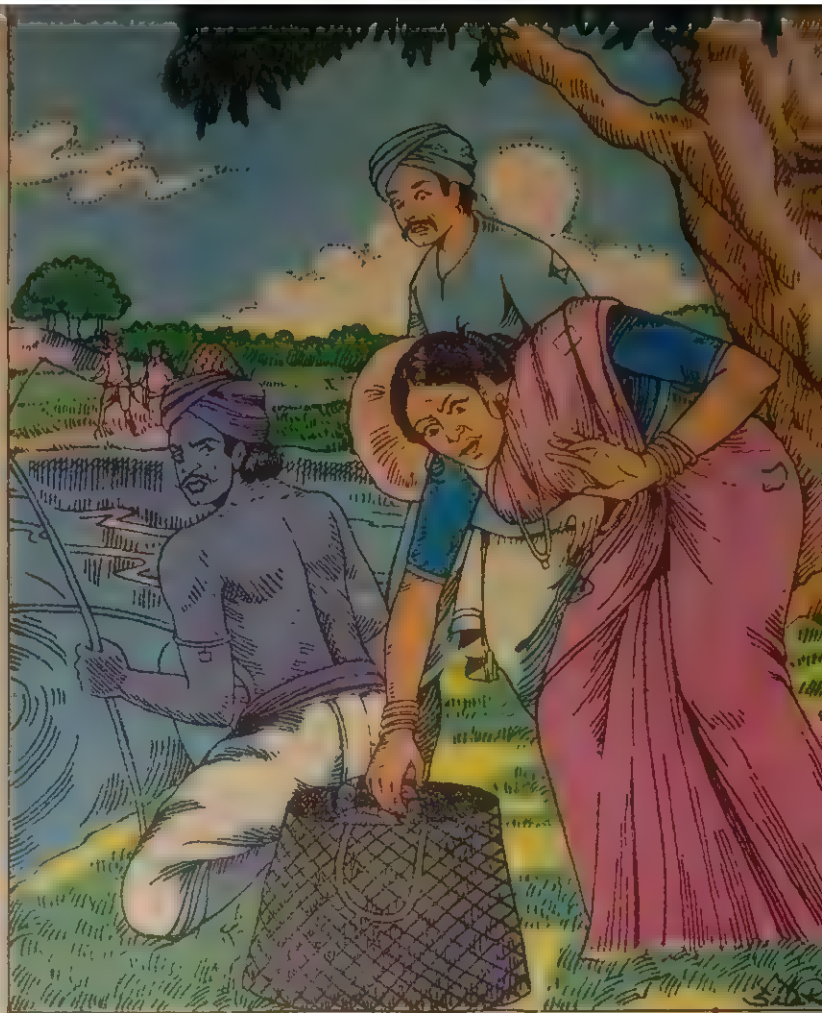
ବାରମ୍ବାର ଏପରି ହେବାରୁ ଥରେ ମହେନ୍ଦ୍ର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ବିଷାକ୍ତ ଗୁରୁ ଆଣି ବାଡ଼ିରେ ଲଗାଇଲା । ସେ ନୂଆ ପ୍ରକାର ଗୁରୁ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି ଲଭଜନକ ଗୁଷ୍ଠ ହୋଇଥିବ ଜାଣି ସୁମତ ମହେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପଚାରିଲା, “ଇଏ କି ଶକ୍ତ?”

“ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ବିଷାକ୍ତ ଶକ୍ତ!” ମହେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ।

ସୁମତ ରାଗିଗଲା । ତାକୁ ଯେ ମିଛ କଥା କୁହା ଯାଉଛି ବା ଥିବା କରାଯାଉଛି, ଏଥିରେ ତା’ର ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା । ରାତିରେ ସେ ମଇଁଷିକୁ ବାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ମଇଁଷି କିଛି ପଥ ଚାଲିବା ପରେ ତଳେ ପଡ଼ି ଶାଁ ଶାଁ ହେଲା । ସେ ପ୍ରଭୁର ଦୁଧ ଦେଉଥାଏ । ପରଦିନଠାରୁ କିଛି ଖାଇଲା ନାହିଁ କି ଦୁଧ ଦେଲା ନାହିଁ ।

“ମୁଁ ତ କହିଦେଇଥିଲି ଯେ ଆମ ବାଡ଼ିରେ ବିଷାକ୍ତ ଘର ହୋଇଛି । ତମେ ତଥାପି ମଇଁଷି ଛାଡ଼ିଲ କାହିଁକି?” ମହେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ।

“ଏ ଶାଁରେ ସମସ୍ତେ ମୋର ଶତ୍ରୁ!” ସୁମତ ଚିତ୍କାର କରି ବାଟ ଘାଟ କମ୍ପାଇଦେଲା ଓ କହିଲା, “ମୁଁ ବାପଘରକୁ ଚାଲିଲି । ସେଠି ସୁଖରେ ରହିବି ।”

ସେ ଚାଲିଥାଏ । ବିଚାର ଶକ୍ତ ତାକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଥାଏ ।

ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ସରୋବର । ସେଠି ଜ୍ୟୋତିର୍ଯ୍ୟୁରର ରତ୍ନାକର ବସି ବନ୍ଦିରେ ମାଛ ଧରୁଥାଏ ।

“ଦେଖ; ଦେଖ, ରତ୍ନାକର ଏଣେ ବସି ରହି ଆରାମ କରୁଛି, ତେଣେ ମାଛ ଆସି ତା’ ପାଖରେ ଜମା ହେଉଛନ୍ତି । ବିକିବ, ଟଙ୍କା ପାଇବ । ଏହାକୁ କହନ୍ତି ସୌଭାଗ୍ୟ ।”

ସୁମତ ଏ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇ ରତ୍ନାକରର ମାଛ ଖେଳାଇ ଭିତରକୁ ହାତ ଘୁଞ୍ଚି କରିଦେଲା । ଭିତରେ ଥିଲେ କେତୋଟି

କଙ୍କଡ଼ା । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସୁମନ୍ଦର ଆଙ୍କୁଳି ଶଶି ଆ କରିଦେଲା ।

ଚକ୍ରାର କରି ସୁମନ୍ଦ କହିଲା, “ହଜିରେ ରତ୍ନାକର ! ତୁ ମୋର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶଶୁ ! ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ମାଛ ଓ କଙ୍କଡ଼ା ରଖନ୍ତି ?”

“ଭଉଜ ! ମାଛ ଓ କଙ୍କଡ଼ା ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକା ପୋଖରୀରେ ରହନ୍ତି ! ଏକା ପାଣ୍ଡୁଆରେ ନ ରହୁବେ କଥା ? ମୁଁ ଜାଲ ପକାଇ କଙ୍କଡ଼ା ଧରିଥିଲି । ସେମାନେ ମୋ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନ ନେଇ ତମ ଉପରେ ନେଲେ ! ଭଉଜ ! ତମ ଅବସ୍ଥା ବନ୍ଧୀରେ ମୁଁ ଧରିଥିବା ଏ ମାଛ ଭଳି । ମାଛ ଯଦି ମୁହଁ ଖୋଲି ନଥାନ୍ତା, ତେବେ ଥୋପ ଗିଳି ନଥାନ୍ତା କି ଧରା ପଡ଼ି ନଥାନ୍ତା । ତମେ ସବଦା ମୁହଁ ଖୋଲି ନିଜ ପାଇଁ ଶେଷ ତଥାବି କରି ଚାଲିଛ ସିନା !” ରତ୍ନାକର କହିଲା ।

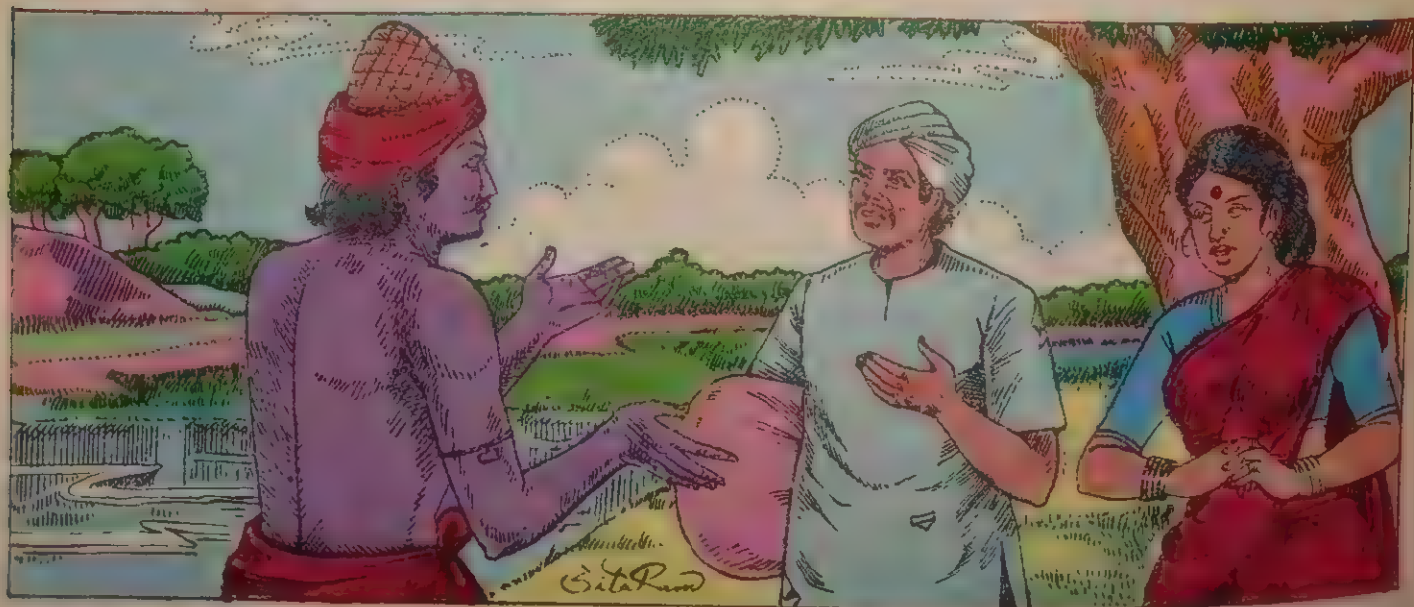
“ତୁମ୍ଭ କର ! ମୁଁ ଏ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଯାଉଛି ।”

“ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ତମେ ତ ଶଶୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ଯାଉଛ !” ରତ୍ନାକର କହିଲା ।

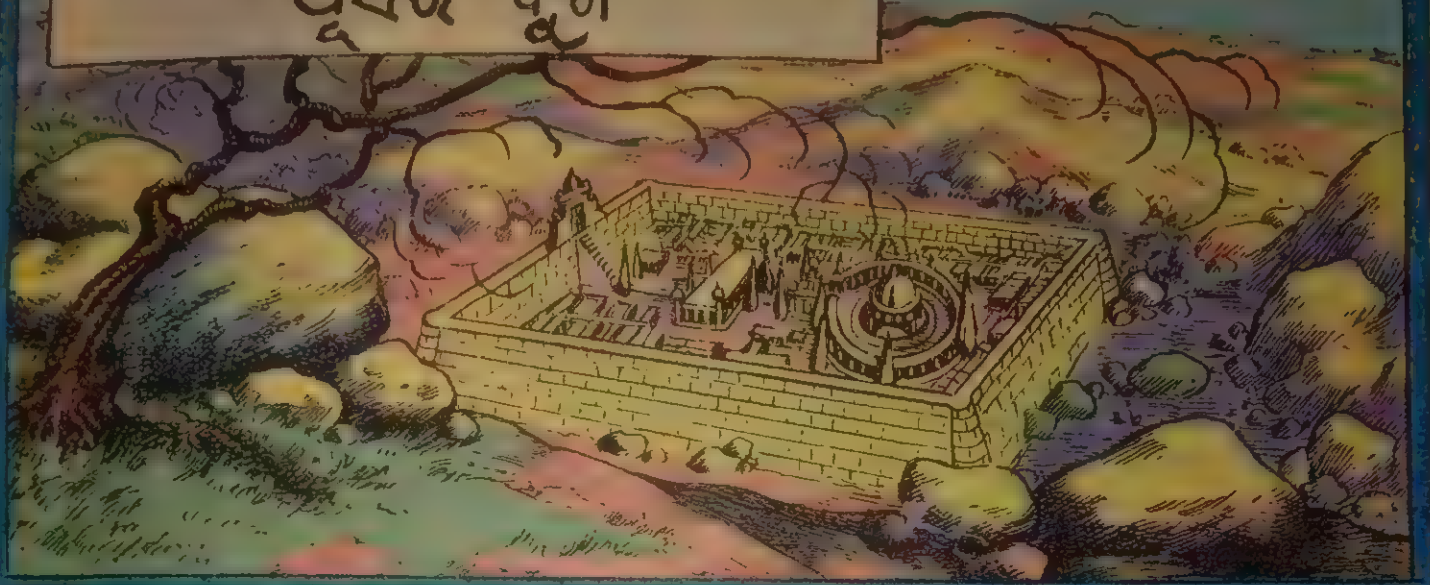
“ମାନେ ?”

“ମାନେ ହେଲା, ତମ ଶଶୁ ତମେ ନିଜେ । ଏ କଙ୍କଡ଼ାର ଯେମିତି ଅନ୍ୟକୁ ଆକାତ କରିବା ସ୍ବଭାବ, ତମର ବି ସେମିତି ସ୍ବଭାବ । ସେ ସ୍ବଭାବ ଯୋଗୁଁ ତମେ ଯୁଆଡ଼େ ଗଲେ ସେଆଡ଼େ ଶଶୁ ଦେଖିବ । କାହିଁକି ଭଲ ମହେନ୍ଦ୍ରର ବଗିଚାକୁ ତମ ମଇଁଷି ଠେଲି ଦେଉଥିଲା ! ଯାଅ, ଯୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ଯାଅ !” ରତ୍ନାକର କହିଲା ।

“କାହିଁକି ଯିବ ? ମୁଁ ତୋ କଥାରେ ଅଛି ? ମୁଁ ମୋ ଘରେ ରହୁବି ।” ଏହା କହି ସୁମନ୍ଦ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ରତ୍ନାକର କଥା ସେ ଭୁଲି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଯେ ନିଜେ ନିଜର ଶଶୁ, ଏତକ ବୁଝିପାରିଲା ଓ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତା’ ସ୍ବଭାବ ଓ ବ୍ୟବହାର ବଦଳିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଧୂସର ଦୁର୍ଗ

[୧୪]

[ଅଜଣା ପାହାଡ଼ମାଳ ଓ ଉପତ୍ୟକା ଭିତରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଗୋଟିଏ ବୁଡ଼ିଆରେ ପଶିଲେ । ପରେ ପରେ ଯେଉଁ ବୁଡ଼ାକୁ ଭେଟିଲେ, ସେ ବୁଡ଼ା ପାଖରେ ରହସ୍ୟମୟ ଧୂସର ଦୁର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିବାର ମାନଚିତ୍ର ଥିଲା । ତାକୁ ଶତାଙ୍କ ଲୋକେ ଖୋଜୁଥିଲେ । ରାଜସୈନ୍ୟମାନେ ଆସିବାର ଜାଣି ବୁଡ଼ା ଖସି ଚାଲିଗଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କବାଟ ଖୋଲିଲେ । ତା'ପରେ...]

କିନ୍ତୁ ଭିତରୁ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବାହାର ଆସିବାର ଦେଖି ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସର୍ଦ୍ଦାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ସେ ଓ ତା' ଅନୁଚରମାନେ ସେଠି ବୁଡ଼ାକୁ ପାଇବେ ବୋଲି ଜୁଡ଼ ନିଶ୍ଚିତ ଥିଲେ । ବୁଡ଼ାକୁ ବନ୍ଦୀ ଜଣି ଶତାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ପ୍ରଭୁର ପୁରସ୍କାର ମିଳିବା କଥା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଦେଖି ସର୍ଦ୍ଦାର ମୁହଁରେ ବିରକ୍ତି

ଓ ହତାଶା ପୁଟି ଉଠିଲା । ସେ ତାଙ୍କୁ ଥରେ କଟମଟ କରି ଅନାଇ ଦେଖିନେଲା ।

“ତମେ କିଏ ? ସେ ବୁଡ଼ା କାହିଁ ? ଜବାବ ଦିଅ !” ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କରି ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦ୍ଦାର ତରବାସ ବାହାର କଲା ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ମଧ୍ୟ ନିଜ ତରବାସ ବାହାର କଲେ ଓ ଜବାବ ଦେଲେ, “ତମେ

କେଉଁ ବୁଢ଼ା କଥା କହୁଛ ମୁଁ ଜାଣେନା ।
ଆଉ ମୁଁ କିଏ ସେକଥା ଯଦି ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ,
ତେବେ ପ୍ରଥମେ ବୁଢ଼ ତମେ କିଏ !”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ସାହସପୁର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଓ
ଚରବାଣୀ-ନିଷ୍ଠାସନ ଦେଖି ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦ୍ଦାର
କାବା ହୋଇଗଲା । ସେ ବୁଝିପାରୁନା ଯେ
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଜଣେ ସାଧାରଣ ଯୋଦ୍ଧା ନୁହନ୍ତି ।

ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦ୍ଦାର ସଙ୍କୋଚ ଅନୁଭବ କରୁଛ
ବୋଲି ବୁଝିପାରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କଣ୍ଠସ୍ଵର ଟିକିଏ
କୋମଳ କରି କହିଲେ, “ତମେମାନେ
କାହାର ସୈନିକ ସେକଥା ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ
ଚାହେଁ । ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ମୁଁ ତୁମ-
ମାନଙ୍କର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରିନାହିଁ । ଯଦି

ମୋତେ ଆକ୍ରମଣ କରିବ, ତେବେ ପରିଣତ
ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହ । ଅସୀଗୁଳନା ସକାଶେ
ମୋ ହାତ ସବଦା କଲବଲ୍ କରୁଥାଏ ।”

ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦ୍ଦାର ବୁଝିପାରୁନା ଯେ ଯୁବକକୁ
ଆକ୍ରମଣ କରି ପରାସ୍ତ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ ।
ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୁଶଳୀ ଯୋଦ୍ଧା ହୋଇଥିବେ ।
ତା’ଛଡ଼ା ସେ ବୁଢ଼ିଆର ଦ୍ଵାର ଆଗରେ ଠିଆ
ହୋଇଥିଲେ । ପଦେ ପଦକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେ
ତନିଦିଗରୁ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଯିବେ । ତେଣିକି
ତାକୁ ଏକାଥରେ ମାଡ଼ ଜଣେ ଆକ୍ରମଣ
କରିପାରିବ । ସେ ଜଣକୁ ପରାସ୍ତ କରିବା
ଯୁବକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସହଜ ହେବ ।

“ଭଦ୍ର ଯୁବକ ! ଆପଣ ଜଣେ କୁଶଳୀ
ଯୋଦ୍ଧା ଭଳି ମନେ ହେଉଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ
ସହ ଲବ୍ଧ ଆମର ବନ୍ଧୁ ଲଭ ନାହିଁ । ଆମେ
ଜଣେ ବୁଢ଼ାକୁ ଖୋଜୁଥିଲୁ । ସେ ଏଇ
ବୁଢ଼ିଆରେ ମିଳିବ ବୋଲି ଆମେ ଆଶା
କରୁଥିଲୁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ନାହିଁ,
ଆମେ ଆମ ବାଟରେ ଯିବୁଁ ; ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ
ବାଟରେ ଯାଇ ପାରନ୍ତି ।”

ଏହା କହି ସର୍ଦ୍ଦାର ଲେଉଟି ଯିବାକୁ
ଉଦ୍ୟତ ହେବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ,
“ଆଜ୍ଞା, ଆପଣଙ୍କ ରଜା କିଏ ?”

ସର୍ଦ୍ଦାର ବୁଲିପଡ଼ି କହିଲା, “କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !
ଏ ରାଜ୍ୟରେ ରହୁ ପୁଣି ରଜାଙ୍କ ନାମ ନ
ଜାଣିବା ଲୋକ ପଛନ୍ତି ?”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ବାବୁ !
ମୁଁ ଏ ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ବୋଲି ଧରିନେଲି
କାହିଁକି ? ମୁଁ କେତେ ରାଜ୍ୟ ବୁଲିଲି ।
କେତେକେଲେ ଗୋଟାଏ ରାଜ୍ୟର ସୀମା
ଅବହମ କରି ଆଉ ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚି
ଯାଉଛନ୍ତି, ତା’ର ହସାବ ରଖିପାରୁ ନାହିଁ ।
ମୋ ଗୁରୁଦେବ ଦେହ ଗୁଡ଼ିକା ପୁରୁ
ଜଣେ ଗଜାକୁ ଭେଟିବା ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଇଥିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କ ନାମ ଶିବସିଂହ ।
ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜୁଛି । ହେଲ । ତମେ ଏବେ
ଯାଅ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସୈନ୍ୟମାନେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ ।
କୁଡ଼ିଆ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଉଥିବାର ଅଭିନୟ
କରୁଥିବା ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘର
କହିଲା, “ଯୁବକ ! ଆପଣଙ୍କ ଗୁରୁ ଯେଉଁ
ରାଜା ଶିବସିଂହକୁ ଭେଟିବାକୁ ଆପଣଙ୍କୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେହି ଶିବସିଂହଙ୍କୁ ଏ
ରାଜ୍ୟର ରାଜା ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆନନ୍ଦିତ ହେବାର ଭାବ ଦେଖାଇ
କହିଲେ, “ସତେ ? ମୋ ଛନ୍ଦ୍ର ସାର୍ଥକ
ହେଲା । ମୁଁ ଧନ୍ୟ ହେଲି ବୋଲିବାକୁ
ହେବ । ସେ ରାଜାଙ୍କ ସନ୍ଧାନ ପାଇବ, ଏ
ଆଶା ଗୁଡ଼ିକାଦେଇଥିଲା । ଧନ୍ୟବାଦ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ରାଜାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଯଥାଶୀଘ୍ର ମୋତେ ମିଳିବା
ଦରକାର ।”

ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘର ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଖିରେ ନିଜ
ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅରେ ଦେଖିନେଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ
ପଚାରିଲା, “ଯୁବକ ! ଆପଣଙ୍କ ଗୁରୁ ଆପଣଙ୍କୁ
ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର କାରଣ ?”

“ସଙ୍ଘର ! ସେ ରହସ୍ୟ ସହଜରେ
ଖୋଲି କହିବା କଥା ନୁହେଁ ।” ଏକେ
କହି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆକାଶ ଆଡ଼େ ଅନାଇ
ସତେ ଅବା ନିଜକୁ ନିଜେ କହିଲେ,
“ଧୂସର ଦୁର୍ଗ !”

“ଧୂସର ଦୁର୍ଗ !” ଚମକି ପଡ଼ି ସୈନ୍ୟ-
ସଙ୍ଘର ଉଦ୍ଭୀରଣ କଲା । “ତୁମେ କ’ଣ
କହୁଛ, ଯୁବକ ! ତମେ କ’ଣ ସେ ବସ୍ତୁରେ
କିଛି ଜାଣ ?”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦାର ଆଡ଼େ ଅନାଇ କହିଲେ, “ମନେହୁଏ ତମକୁ ବି ସେ ବସୟରେ କିଛି ଜଣା ଅଛି !”

“ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କ’ଣ ଅଛି ? ସେହି ଧୂସର ଦୁର୍ଗର ରହସ୍ୟ ଜାଣିବା ସକାଶେ ତ ଆମେ ଏ ବଣରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ାକୁ ଖୋଜୁଛୁ !” ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦାର କହିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ ଡାହାଣ ହାତ ଖୋଲି ଚଢ଼ି ଉପରେ କିଛି ସମୟ ଆଖି ପକାଇ କିଛି ପଡ଼ିବାର ଅଭିନୟ କରି କହିଲେ, “ବେଶ୍, ବେଶ୍, ମୁଁ ବୁଝିଗଲି । ତମ ରାଜା କି ଧାରଣା ସେ ବୁଢ଼ା ପାଖରେ ଧୂସର ଦୁର୍ଗକୁ ଯିବାର ନିକ୍ଷା ରହିଛି । ତମ ରାଜା ସେଥିପାଇଁ

ବୁଢ଼ାର ପୁଅ ଦେବଲକୁ କାଗଜରୁ ବନ୍ଦ ରଖିଛନ୍ତି, ସେକଥା ବି ମୁଁ ଜାଣି ପାରୁଛି । ଠିକ୍ ନା ନୁହେଁ ? ତମ ରାଜା ବଡ଼ ଭୋଗ ମଣିଷ ଦେଖୁଛି !”

ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ହାତକୁ ଅନାଇ ପଚାରିଲା, “ମହାଶୟ ! ଆପଣ ଏସବୁ ବ୍ୟାପାର କିପରି ଜାଣିଲେ ? ଆପଣଙ୍କ ହାତ କ’ଣ ଆପଣଙ୍କୁ ସବୁ ବଡ଼ ଦେଉଛି ? ବଡ଼ ଅଭୁତ କଥା ତ !”

“ଅଭୁତ ? କାହା ପାଇଁ ଅଭୁତ ? ତମ ପାଇଁ ନା ମୋ ପାଇଁ ?” ଏହା କହି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦାର ଆଡ଼େ ଡାକ୍ତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ କହିଲେ, “ତେମମାନେ ଭୁବନ ଏଠାରୁ ଗୁଲିଯାଇ ସେ ଦିଲ ପଛପଟ ମୈଦାନରେ ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କର । ମୁଁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ତମମାନଙ୍କୁ ଭେଟିବି । ତା’ପରେ ଏକଦା ରାଜା ଶିବସିଂହଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଯିବା ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ଭିତରେ ଯେ ଅସୁବ ଶକ୍ତି ରହିଛି, ଏ ବସୟରେ ସୈନ୍ୟ-ସର୍ଦାରର କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା । ସେ ନମ୍ର କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଆଦେଶ !” ଏହାପରେ ସେ ନିଜ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଧରି ଚରଷଣାର ଦିଲ ପଛପଟକୁ ଗୁଲିଗଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବଣ ପାଖକୁ ଯାଇ ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ଜାମ୍ବବନ୍ତ ! ଗଲ କୁଆଡ଼େ ? ବାହାରି ଆସ । ମୁଁ ସବୁ କଥାବାଣୀ

ପଦ୍ମା କରି ସାରିଲଣି । ଦେବଲ ବି ବସନ୍ତ-
ମୁକ୍ତ ହେବ । ତମର ଆଉ ଭୟ କରିବାର
କାରଣ ନାହିଁ ।”

ବୁଢ଼ା ବଣ ଭିତରୁ ବାହାର ଧୀରେ ଧୀରେ
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, “କାହାକୁ
ଡାକୁଛ ? କାମ୍ବବନ୍ତ କିଏ ?”

“ତମକୁ କ’ଣ ଆଉ ବୁଢ଼ା ବୋଲି
ଡାକନ୍ତି ? ଗୋଟିଏ ନାମ ତ ଦରକାର !
ତେଣୁ କାମ୍ବବନ୍ତ ବୋଲି ଡାକିଲି । ଶୁଣ ।
ତମ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ତମ ପୁଅକୁ କାଶ୍ମୀରରୁ
ମୁକୁଲଭବ ଏବଂ ଧୂସର ଦୁର୍ଗରୁ ଯାହା ଧନରତ୍ନ
ମିଳିବ, ସେଥିରୁ ତମକୁ ଅଂଶ ବି ଦେବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ତମେ ଧୂସର ଦୁର୍ଗକୁ ଯିବାର ନକ୍ସା
ମୋତେ ଦେଇଦିଅ ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ ।

ବୁଢ଼ା ଦ୍ଵିଧା କରି କହିଲା, “ତମକୁ ପୁର
ବିଶ୍ଵାସ କରିବି କି ?”

“ବିଶ୍ଵାସ ନକରି ବା ତମର ଲଜ କ’ଣ
ହେବ ? ଅନ୍ତତଃ ବିଶ୍ଵାସ କଲେ ତମର କଥା
ତୁମ ପୁଅର ଉପକାର ହେବ । ଶୁଣ । ମୁଁ
ଜାଣେ ଯେ ପଶ୍ଚିମ ସମୁଦ୍ର ଚଟରେ ଧୂସର ଦୁର୍ଗ
ଅବସ୍ଥିତ । ନକ୍ସା ନ ପାଇଲେ ବି ମୁଁ
ଖୋଜାଖୋଜି କରି ଦିନେ ନା ଦିନେ ସେଠାରେ
ପହଞ୍ଚି ଯିବି । ତେବେ ନକ୍ସା ପାଇଲେ ବହୁତ
ସୁବିଧା ହେବ । ସହଜରେ ସେଠାରେ ଯାଇ
ପହଞ୍ଚି ପାରିବି । ସମୟ ବଞ୍ଚିଯିବ । ମନରେ
ଠିକ୍ ବାଟରେ ଯାଉଛି କି ନାହିଁ ଏ ବିଷୟରେ

ସବଦା ସନ୍ଦେହ ରହିବ ନାହିଁ । ଏହି ହେଲ
କଥା ।” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ ।

ବୁଢ଼ା କିଛି ସମୟ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ଆଡ଼େ
ଅନାଇ ରହି ତା’ପରେ ଧରେ ଧରେ ନିଜ
ପୋଷାକ ଭିତରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚାଲପତ ବଡ଼ା
ବାହାର କଲା । ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ
ପଙ୍ଖାକାରରେ ଖୋଲିଲା । ସେଥିରେ ଅନେକ
ପ୍ରକାର ରେଣା ଖୋଦିତ ହୋଇଥାଏ ।

“ଦେଖ, ଏହାହିଁ ଧୂସର ଦୁର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିବାର
ନକ୍ସା ।” ଏହା କହି ବୁଢ଼ା ସେ ନକ୍ସା
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଧରାଇଦେଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ସେ ନକ୍ସା
ଦେଖିଲେ । ସେଥିରେ ପାହାଡ଼, ବଣ ଓ

ଗୋଟିଏ ଶୁଣାନର ଚନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍ପ ଭାବରେ
ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସମୁଦ୍ର ତଟରେ
ଗୋଟିଏ ଭଲ ସ୍ଥାନରେ ଦୁର୍ଗ ବା ଅଜ୍ଞିତ
ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖିଲେ
ଧାରଣା ହେବ ସେ ଦୁର୍ଗ ଯେପରି ସବୁଦିନ
ପ୍ରବଳ ଧୂଆଁରେ ଆଜ୍ଞଳ ହୋଇ ରହିଛି !

ସେ ନକ୍ଷା ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ମନରେ
ଆଶଙ୍କା ହେଲା; ଏ ବଣ, ପାହାଡ଼, ଶୁଣାନ
ଇତ୍ୟାଦି ଅତ୍ୟନ୍ତ କରି ଧୂସର ଦୁର୍ଗରେ
ପହଞ୍ଚିବା କ'ଣ ସହଜ ହେବ ?

“ମୋର ଜଣେ ପୁତ୍ରପୁରୁଷ ଏ ଦୁର୍ଗର
ସନ୍ଧାନ ପାଇ ଏ ନକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ।
ମୋର ଦୁର୍ଗାଣ୍ୟ, ଏ ନକ୍ଷା ମୋ ହାତରେ

ପଡ଼ିବା ବେଳକୁ ମୁଁ ବୁଢ଼ା ହେଲିଣି ।
ନହେଲେ କେବେଠୁଁ ଯାଇ ମୁଁ ଏକା ଏକା
ସେ ଦୁର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥାନ୍ତି ।” ବୁଢ଼ା
କହିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଢ଼ାର କଥାକୁ ଚାରିପଟେ କଲଭଳି
ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲେ, “ବାସ୍ତବିକ ଏ
ବୟସରେ ତମ ପକ୍ଷରେ ଏଭଳି ଶ୍ରମ ସ୍ୱୀକାର
ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ । ତେବେ ମୁଁ ଏବେ ବ
ଯୁବକ । ମୁଁ ସେ ଦୁର୍ଗ ସନ୍ଧାନରେ ଯିବି ।
ତମ ପୁଅ ଦେବଲକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଛୁଦ୍ରପୁର ଯାଇ ଗଜା ଶିବସିଂହକୁ
ଭେଟି ସରୁକଥା ବିସ୍ତାରିତ ଭାବରେ କହିବି ।
ମୁଁ ଏଠାକୁ ଫେରି ଆସିବା ଯାଏ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ
ହୋଇ ରୁହ ।”

ବୁଢ଼ା ଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଚାହିଁ
କହିଲା, “ଯୁବକ ! ତମେ ମୋତେ ଧୋକା
ଦେବନାହିଁ ତ ? ଦେଖ, ଏ ବୁଢ଼ା ସହ
ବିଶ୍ୱାସଭାବରେ କଲେ ତମର ମହାପାପ
ହେବ ।”

“ନା, ମୁଁ ତମକୁ ବା ତମ ପୁଅ ଦେବଲକୁ
ଧୋକା ଦେବନାହିଁ । ଯଦି ଗଜା ଶିବସିଂହ
ଭଲ ଲୋକ ହୋଇଥିବେ, ତାଙ୍କୁ ବା ଧୋକା
ଦେବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ମୋତେ କେହି
ଧୋକା ଦିଏ...”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନିଜ ବକ୍ରବ୍ୟା ଶେଷ କରିବା
ପୁରୁଷ ଅଳ୍ପ ଦୂରରୁ ଘୋଡ଼ାର ଟାପୁ ଦେ

ଶୁଭଲ । ସେ ଗୁରୁଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପାତ କରି
ଦେଖିଲେ ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘାର ଘୋଡ଼ା ଝେପଟାଇ
ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲୁଛି । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଢ଼ା
ଆଡ଼େ ବୁଲିପଡ଼ି କହିଲେ, “ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଏମାନଙ୍କ ସହ ରୁଦ୍ରପୁର ଯାଉଛି । ରାଜା
ଶିବସିଂହଙ୍କ ସହ ଦେଖା କରି ସବୁ ଠିକ୍
କରିବ । ତମେ ତମ ବୁଢ଼ିଆରେ ଯାଇ
ରୁହ । ମୁଁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ତମକୁ ଡକାଇବି
ଓ ରାଜଧାନୀରେ ତମ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିଦେବି । ତୁମ ଶେଷ ଜୀବନ ଯେପରି
ସୁଖରେ ବିତବ, ମୁଁ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।”
ଏହା କହି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘାର ଆଡ଼େ
ବୁଲିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ସୈନ୍ୟ-
ସଙ୍ଘାର ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି କହିଲା,
“ଯୁବକ ! ଆପଣଙ୍କର ବିଳମ୍ବ ହେବାର
ଦେଖି ମୁଁ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇଥିଲି । ଏ ସ୍ଥାନ
ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଏ ଘୋଡ଼ା ଆପଣଙ୍କ
ସକାଶେ ଆଣିଛି । ଏହା ଉପରେ ସବାର
ଦୃଢ଼ ଅନୁ । ଆପଣ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଉଛନ୍ତି
ବୋଲି ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଶବ୍ଦର ପଠାଇ
ଦେଇ ସାରିଛି ।”

“ଶୁଣ ସଙ୍ଘାର । ମୁଁ ବଣ ଭିତରେ
ପଶି ରାଜା ଶିବସିଂହ କିପରି ଲୋକ, ତାହା
ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ କେତେକ ଅଗଭୀର ଶକ୍ତିକୁ
ପରୁରୁଥିଲି । ସେମାନେ କେହି ରାଜା ବିଷୟରେ

ଭଲ କଥା କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । କଥା
କ'ଣ ? ତମ ରାଜା କ'ଣ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତିର
ଲୋକ ?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“ଯୁବକ ! ଆମେ ରାଜ-କର୍ମୀଗୁଣ । ଆମରୁ
ଯଦି ରାଜା ଠିକ୍ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମ ଦରମା
ଗଣ୍ଡାକ ଦେଇଦେଲେ, ତେବେ ସେ ଭଲ
ରାଜା । ଯଦି ନ ଦେଲେ, ତେବେ ସେ ଖରାପ
ରାଜା । ଆମ ପାଇଁ ରାଜା ଭଲ କି ଖରାପ
ଚାହା ଏହିପରି ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୁଏ ।
ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦିଗରୁ ରାଜା ଭଲ କି ମନ୍ଦ,
ସେକଥା ପ୍ରଜାଏଁ କହିବେ ନହେଲେ ପ୍ରତିବେଶୀ
ରାଜାମାନେ କହିବେ । ଆମେ କ'ଣ ଜାଣୁ ?”
ସଙ୍ଘାର କହିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବୁଝିପାରିଲେ ଯେ ସୈନ୍ୟ-
ସଙ୍ଘର କୌଶଳରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର
ଏଡ଼ାଇ ଶଲ । ତାଙ୍କର ଧାରଣା ହେଲା ଯେ
ରାଜା ଶିବସିଂହ ସହଜ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତା’
ସହ ସତର୍କ ଭାବରେ କାରବାର କରିବାକୁ
ପଡ଼ିବ । ସୈନ୍ୟମାନେ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଚାଲିକି
ବୋଲି ଧରିନେଇଛନ୍ତି, ରାଜା ମନରେ ବି
ସେହିପରି ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିଲେ ସୁବିଧା
ହେବ । ଧୂସର ଦୁର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିବା ନିମନ୍ତେ
ସାଥରେ ଛୋଟିଆ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ନେଇ
ନଗରେ ନଗଲେ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜାର
ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ।

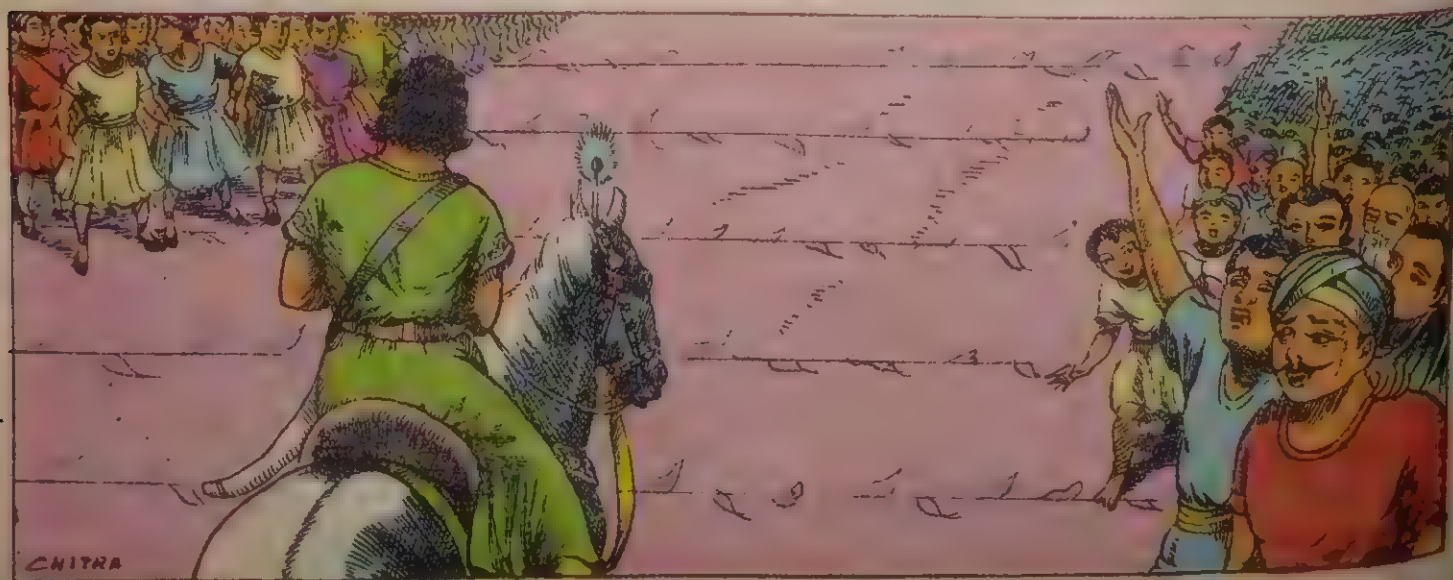
“ଯୁବକ ! ଆଉ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରୁଦ୍ରପୁର
ଅଭିମୁଖେ ଯାହା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।”
ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘର କହିଲା ।

“ଠିକ୍ କଥା ।” ଏହା କହି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ବସିଲେ । ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘର ଆଗେ
ଆଗେ ବାଟ ଦେଖାଇ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇଥାଏ ।

ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା କାଳ ବଣ ପାହାଡ଼ ଭିତର
ଦେଇ ଯାହା କରି ସେମାନେ ରୁଦ୍ରପୁରରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସେମାନେ
ଦେଖିଲେ ନଗରର ପଥ ତୋରଣ ଦ୍ଵାର
ଶୋଭିତ । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାଖରେ ଲେକେ
ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଦେଖି ସେମାନେ
ପାଟି କଲେ : “ମହାଚାଲିକଙ୍କର ଜୟ !”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ବିସ୍ମୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସୈନ୍ୟ-ସଙ୍ଘର ଆଗରୁ ଲେକ
ପଠାଇ ତାଙ୍କ ଆସିବା ସମ୍ବାଦ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଇଛି
ବୋଲି ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସଙ୍ଘର
ତାଙ୍କୁ ଚାଲିକି ବୋଲି ଚିତ୍ତ କରିଛି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଧାରଣା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ରାଜାଙ୍କୁ ରହିବା ଦରକାର । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଏବଂ
ବି ବୁଝିଲେ ଯେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ ବିପୁଳ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା
ଜଣାଇ ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତ କରି କୌଶସି କାମ
ହାସଲ କରିବା ମତ୍ତଲବ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ।

(ହମଶଃ)

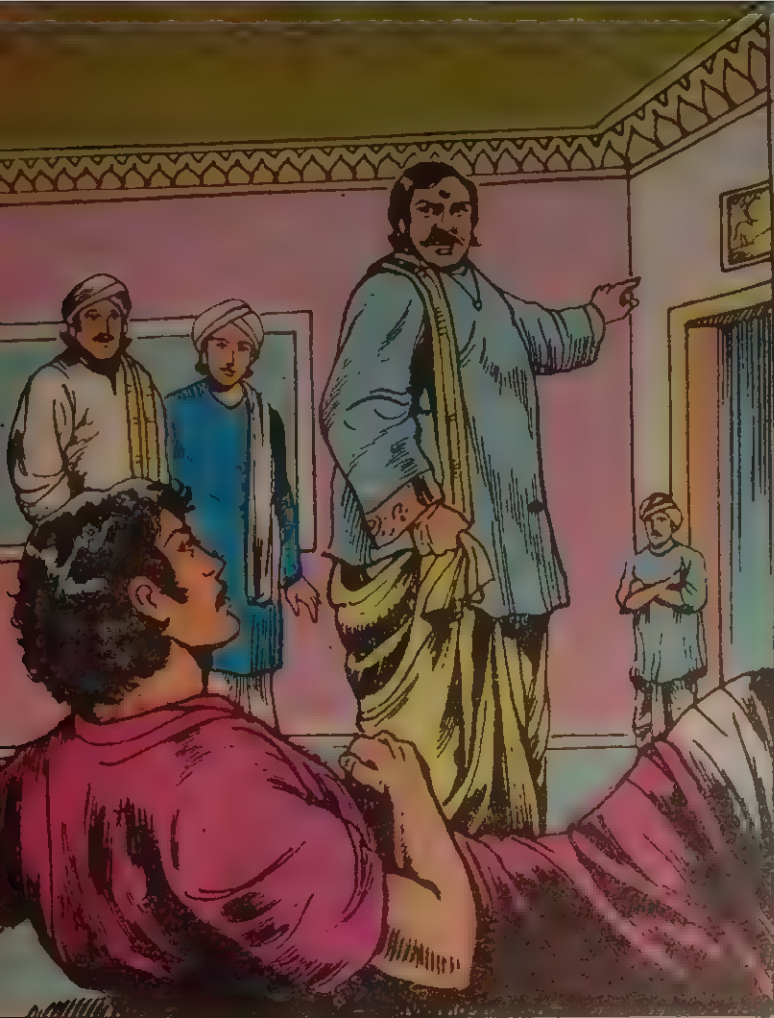

ସ୍ୱପ୍ନରୁ ବାସ୍ତବ

ନିଶା ଶରଜୁଥାଏ । ଭୂତାକୁ ଭୂତା ଶୀତଳ ପବନ ସାଙ୍ଗକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ ପିଟୁଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ୱନି ଓ ଶୂନଶ୍ୱାପଦଙ୍କ ରଡ଼ ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଶରୀରମାନଙ୍କ ଅଛଡ଼ାସ୍ୟ । ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାର୍କ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ ବୋଧ ନକରି ଘୂନବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଗୋଷ୍ଠୀ କରି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ତେବେ ତାକୁ ଜାନ୍ତିରେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ବେପ୍ରିତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା ! ତମେ ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ପାଣି ଛଡ଼ାଇ ଯେଉଁ କାମ ହାତକୁ ନେଇଛ, ସେଥିରୁ ପ୍ରମାଣ ଦେଉଛୁ ଯେ ତୁମେ ଅନ୍ୟ ସାହସୀ । କିନ୍ତୁ ସାହସୀ

ବେତାଳ କଥା

ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିବେକଜ୍ଞାନ
ପ୍ରୟୋଜନ । ସାହସୀ ଓ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଲୋକେ
ମଧ୍ୟ କିପରି ଥରେ ଥରେ ବୋକାକ ଭଳି
ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ତାର ଗୋଟାଏ ଉଦାହରଣ
ଦେଉଛି । ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର
ଲଘବ ମନେ ହେବ ।”

ବେଢ଼ାଳ ଗପିଲା : ଅନେକ ଦିନ ତଳର
କଥା । ପାଟଳିପୁତ୍ର ନଗରରେ ଜୟାନନ୍ଦ
ନାମକ ଜଣେ ଚିଶିଷ୍ଟ ବଣିକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ
ଘରେ ଅଭୟ ନାମକ ଜଣେ ଯୁବକ ରହୁଥାଏ ।
ଅଭୟର ବାପା ଜୟାନନ୍ଦଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ ।
ସତେ ଏକଦି ଦୁଇ ପରିବାର ଖର୍ଚ୍ଚଯାହା
ଜରିବାକୁ ଯାଇଥିବା ବେଳେ ଅଭୟର

ବାପା ମା’ ଗୋଟିଏ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ପ୍ରାଣ ତ୍ୟାଗ
କଲେ । ଅଭୟ ସେତେବେଳେ ପିଲା ।
ଜୟାନନ୍ଦ ତାକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲେ ।

ଅଭୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷୀ ଯୁବକ ଥିଲା ।
ଜୟାନନ୍ଦଙ୍କ ଘରେ ଅନେକ ଗୁରୁବରାକର
ଥିଲେ । ଅଭୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ସେହିମାନଙ୍କ
ଭଳି ଚଳୁଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ତାକୁ କେହି
କୌଣସି କଠିନ୍ କାମଦାମ ଦେଇ ନଥିଲେ
କିମ୍ବା କଡ଼ା କଥା କହୁ ନଥିଲେ । ତଥାପି
ସେଭଳି ଭାବରେ ରହିବାକୁ ତାକୁ ସୁଖ ଲାଗୁ
ନଥାଏ ।

ଅନେକ ସମୟରେ ସେ ଦିବାସ୍ତମ୍ଭ
ଦେଖୁଥାଏ । ସତେ ଯେମିତି ସେ ବଡ଼ଲୋକ
ହୋଇ ଯାଇଛି ଓ ଜୟାନନ୍ଦ ତା’ ପାଖରେ
ଆସି କୃପାପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି !

ଦିନେ ଖରାବେଳେ ସେ ଶୋଇ ରହି
ସେମିତି କଲ୍ପନାରେ ମଗ୍ନରୁ ଥାଏ । ସେଦିନ
ଜୟାନନ୍ଦ ଦୁରକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି । ଆଖପାଖରେ
କି କେହି ନଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଅଭୟ ମନକୁ
ମନ ଧୀର କଣ୍ଠରେ କଥା କହୁଥାଏ : “ଦେଖ
ଜୟାନନ୍ଦ ! ମୋ ଭଳି ଯୁବକକୁ ତମେ
କନ୍ୟାଦାନ କରିବ, ଏ କଲ୍ପନା କରନାହିଁ ।”
ପୁଣି ଜୟାନନ୍ଦ ହୋଇ କହୁଥାଏ, “ବାପା
ଅଭୟ ! ଏ ଅଧମ ଜୟାନନ୍ଦର ପ୍ରାର୍ଥନା
ମଞ୍ଜୁର କର । ମୋ କନ୍ୟା ପୁଣିଲକୁ ଗ୍ରହଣ
କରି ମୋ ସାତ ପୁରୁଷକୁ କୃତାର୍ଥ କର !”

ହଠାତ୍ ଭବରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଜୟାନନ୍ଦ ।
ସେ ସେତେବେଳେ ଫେରିଆନ୍ତୁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ତଥା ଭରତ ହୋଇ ଅଭୟକୁ ଚତୁଷଶାତ
ତାଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରି ଯିବାକୁ କହିଲେ ।

ଅଭୟର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ଜୟାନନ୍ଦଙ୍କ
କର୍ମଗୁଣମାନେ ହସିଲେ । ଅଭୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷଣ
ଅପମାନ ବୋଧ କଲ ଓ ବାହାରିଗଲ ।

ରାଣ ଓ ଦୁଃଖରେ ସେ ଗୋଟିଏ ବଣରେ
ପ୍ରବେଶ କଲ । ସେ ଦେଖିଲ, ଗୋଟିଏ ଗଛ
ମୂଳରେ ଜଣେ ତପସ୍ବୀ ବସିଛନ୍ତି ।

ଅଭୟ ମାସଟିଏ ତପସ୍ବୀଙ୍କର ସେବା
ଶୁଣୁଷା କଲ । ଦିନେ ତପସ୍ବୀ ତାକୁ କହିଲେ,
“ବାପା ! ତୁ ସିନା ଏଠି ରହୁଛୁ, କିନ୍ତୁ ତୋ
ମନ ଯାଇ ଲୋକାଳୟରେ । ଏଥର ଯା,
କୌଣସି ଗ୍ରାମ ବା ସହରରେ ଘରଦ୍ବାର
କରି ରହୁ ।”

ଅଭୟ କହିଲ, “ମହାତ୍ମା ! ଆପଣ ଠିକ୍
କହିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ?” ସେ
ନିଜ ଦୁଃଖ କଥା ଜଣାଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲ,
“ମୋତେ ଏମିତି ବର ଦିଅନ୍ତୁ, ଯାହା ଫଳରେ
ଜୟାନନ୍ଦ ମୋତେ ନେହେରୁ ହେବେ ।”

“ବାପା ! ଜୟାନନ୍ଦ ପରିଶ୍ରମ କରି ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ପାଇଛୁ । ତୁ ବି ସେହିପରି କରିବା
ଆବଶ୍ୟକ ।” ତପସ୍ବୀ କହିଲେ ।

“ମହାଶୟ ! ଆପଣ ଯାହା କହିଲେ,
ସେକଥା ତ ଯେ କୌଣସି ଲୋକ କହି

ପାରିଥାନ୍ତା । ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ମୁଁ ସିନା କିଛି
ବର ଆଶା କରୁଥିଲି !”

ତପସ୍ବୀ କିଛି ସମୟ ରୁପ୍ ରହି କହିଲେ,
“ହେଉ ବାପା, ମୁଁ ତୋତେ ଗୋଟାଏ
ଏପରି ମନ୍ତ୍ର ଦେବି, ଯାହା ସାତଥର ଜପ
କରି ତୋର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା ଉପରେ
ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମନୋନିବେଶ କଲେ ତୋ
ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ ହେବ ।” ଏହା କହି ତପସ୍ବୀ
ତାକୁ ମନ୍ତ୍ରଟି ଶିଖାଇ ଦେଲେ ।

ଅଭୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବିଦାୟ
ନେବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲ । ସେତେବେଳେ
ତପସ୍ବୀ କହିଲେ, “ବାପା ! ମଣିଷ ଯାହା
ଚାହେଁ, ତାହା ସେ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ଉପାୟରେ

ପାଇପାରେ । ସ୍ବାସ୍ଥକ ଉପାୟରେ ନହେଲେ
ଅସ୍ବାସ୍ଥକ ଉପାୟରେ । ମଣିଷ ଯାହା
ଅସ୍ବାସ୍ଥକ ଉପାୟରେ ପାଏ, ତା'ର
ପ୍ରତିଫଳ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା
ଆବଶ୍ୟକ । ଶୁଣ । ଯେଉଁ ମଲ୍ଲ ତୋତେ
ଶିଖାଇ ଦେଲି, ତାହା ତୋ ଜୀବନରେ
ଜନିଥର କାମ ଦେବ । ବେଶି ନୁହେଁ ।”

ଅଭୟ ଜନିତନ ପରେ ଆସି ପାଟଳପୁରରେ
ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା । ସେ
ଗୋଟିଏ ଚଟିଘର ବାସନ୍ଦାରେ ଶୋଇ ସ୍ବପ୍ନ
ଦେଖିଲା, ଜୟାନନ୍ଦ ତାକୁ ତାଙ୍କ କନ୍ୟା
ସୁଶୀଳକୁ ସମର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯିବାରୁ ଅଭୟ ଭାବିଲା, “ଆଉ
ଏ ସ୍ବପ୍ନକୁ ସ୍ବପ୍ନ ଭାବରେ ରହିବାକୁ ଦେବ

କାହିଁକି ? ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ତ ଏହା ବାସ୍ତବ
ହୋଇଯିବ !” ତା'ପରେ ସେ ମନେ ମନେ
ମଲ୍ଲ ଜୟିଲ ଓ ଜୟାନନ୍ଦ ତାକୁ କନ୍ୟାଦାନ
କରନ୍ତୁ, ଏହି କାମନା କଲା ।

ତା'ପରେ ତାକୁ ସହଜରେ ନିଦ ଆସିଲା
ନାହିଁ । ସତରେ କ'ଣ ମଲ୍ଲ ଫଲବ ?
ଯଦି ଫଲେ, ତେବେ କେତେ ମଜା ନ
ହେବ !

ରାତି ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ତାକୁ ନିଦ
ଆସି ଯାଇଥିଲା । ସକାଳ ହେଲାଣି । ତଥାପି
ସେ ଶୋଇଥାଏ । ହଠାତ୍ ମନ୍ଦିର ଓ ଡୋଲ
ଶବ୍ଦରେ ତା' ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଧଡ଼ପଡ଼
ଉଠି ବସି ଦେଖେ ତ ଜୟାନନ୍ଦ ଆସି ତା'
ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।

“ବାପା ! ପଛ କଥା ଭୁଲି ଯାଅ ।
 ଶୁଣିବେ ଆମ କୁଳଦେବତା ମୋତେ ସ୍ୱପ୍ନରେ
 ଦେଖାଦେଇ କହିଲେ କି ତମେ ଏଇଠି ଅଛ ।
 ତମକୁ ମୁଁ ଜାମାତା ରୂପେ ବରଣ କରିବା
 ଉଚିତ । ଗୁଲ ଘରକୁ ଗୁଲ ।” ଏହା କହି
 କୁସୁନନ ନେତ୍ରର ହୋଇ ଅଭୟର ହାତ
 ଧରି ତାକୁ ବାହାରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା
 ପାଇକି ଭିତରେ ନେଇ ବସାଇଦେଲେ ।
 ପରଦିନ ତା’ ସହ ତାଙ୍କ ଝିଅର ବାହାଘର
 ହୋଇଗଲା ।

ଅଭୟର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ ।
 ସେ ଆଶ୍ୱମରେ ଖାଇ ପିଇ ରହୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ
 ଦିନେ ଗୁରୁମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ କିଛି
 ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଉଥିବାର ସେ ଶୁଣିଲା । ଜଣେ

କହିଲା, “କେଉଁଦିନ ତଳଯାଏ ସେ ଆମର
 ଭଳି ଏ ଘରର ଗୁରୁର ଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ
 କୁଆଁରପଣିଆ ଦେଖାଉଛି ଯେ, ତାକୁ କିନ୍ତୁ
 ମାନୁନାହିଁ । ଗର୍ବରେ ତା’ ଗୋଡ଼ ତଳେ
 ପଡ଼ୁନାହିଁ ।” ଅନ୍ୟମାନେ ଏ ଟିପ୍ପଣୀ
 ଉପରେ ଆହୁରି ଥିକାଳିଆ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲେ ।

ଅଭୟର ମନ ଖରାପ ହୋଇଗଲା ।
 ସେହି ଦିନରୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲା,
 ସେ କିଛି ଆଦେଶ ଦେଲେ ତାକୁ ସେମାନେ
 ହାଲୁକା ଭାବରେ ନେଉଛନ୍ତି । ତମେ ତାକୁ
 ସେ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷମୟ ଲାଗିଲା ।

ଦିନେ ସେ ଯାଇ ତା’ ଶୁଣରକୁ କହିଲା,
 “ମହାଶୟ ! ମୁଁ ନିଜେ କିଛି କରିବାକୁ
 ଚାହେଁ ।”

ଜୟାନନ୍ଦ କହିଲେ, “ତାହା ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦର ବସୟ । ତମେ ମୋ ବ୍ୟବସାୟର କୌଣସି ବିକ୍ଷଣ ବୁଝାବୁଝି କର ।”

“ନା । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସାୟ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ମୋର ଖାଲି ସାମାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟନ ଲେଖା ।”

ଜୟାନନ୍ଦ ଆପଣି ନ କରି ଅଭୟ ଯେତକ ମୂଲ୍ୟନ ଚାହେଁଲ, ତାହା ଦେଇଦେଲେ ।

ଅଭୟ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଶୀଳକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କୋଠାକୁ ଉଠିଗଲା ଓ ମଲ୍ଲ ଜପ କରି ସହରରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଧନୀ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେବାର କାମନା କଲା । ମାତ୍ର ତନିମାସ ଭିତରେ ତା’ ବାସନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ସେ

ଯେଉଁ ବେପାରରେ ହାତ ଦେଲା, ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ସେଥିରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହେଲା । କିପରି ଭାବରେ ଏହା ହେଉଥାଏ, ସେକଥା ସେ ନିଜେ କି ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଅଭୟର ଏଭଳି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଉଲ୍ଲଟ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ସହ୍ୟ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ରାଜଦରବାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଅନେକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଥିଲା । ସେମାନେ ମଲ୍ଲୀ ଓ ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଲଗାଇ ରାଜାଙ୍କ କାନରେ ତା’ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନାନା କଥା ପକାଇଲେ ।

ଦିନେ ରାଜଦରବାରରୁ ତାକୁ ଡାକିବା ଆସିଲା । ସେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ କରିବା ମାତ୍ରେ ରାଜା କହିଲେ, “ବାରୁ ! ମାତ୍ର ତନିମାସ ତଳେ ତମର ନିଜର ବୋଲି କିଛି ନଥିଲା । ତନିମାସ ଭିତରେ ତମେ ଏପରି ମାତ୍ରାରେ ଧନୀ ହୋଇଗଲା ଯେ ତମ ସହ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବଣିକ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କେହି କେହି ଦୁଆଳିଆ ହୋଇ ଶଲେଣି । ଅମାତ୍ୟମାନେ ସନ୍ଦେହ କରୁଛନ୍ତି କି ତମେ କିଛି ଗୁପ୍ତ କାରବାର କରି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଡାକୁମାନଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କରଖି ଏପରି ଧନୀ ହୋଇଛ । ତମେ ଏକ ସପ୍ତାହ ଭିତରେ ତମର ଟିକିନିଶି ହସାବ ଦାଖଲ କର । ନହେଲେ ତମର ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟାଜ୍ୟାପ୍ତ ହେବ ।”

ଅଭୟ ପାଖରେ ହସାବନିକାଶ କିଛି ନଥିଲା । କାରଣ ବାସ୍ତବିକ ତା’ ବ୍ୟବସାୟ

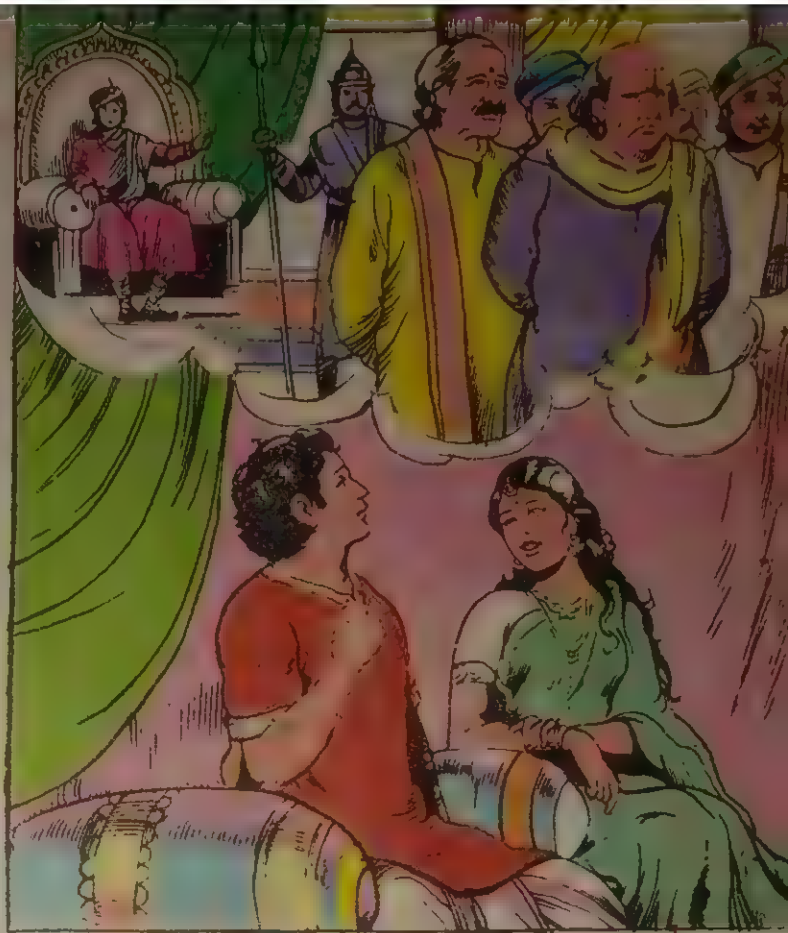
ସାଧାରଣ ନିୟମରେ ଚାଲୁ ନଥିଲା । ସେ ଶମ୍ଭୁର ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଲା ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଶୀଳକୁ ସବୁ କହିଲା ।

ରାତିରେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା, ସେ ପାଟଳି-ପୁନ୍ଦର ରାଜା ହୋଇ ଯାଇଛି ! ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଭାବିଲା, ସେ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ କରିପାରେ ! ଥରେ ରାଜା ହୋଇଗଲେ ତେଣିକି ଆଉ କିଛି ସମସ୍ୟା ବି ସମ୍ଭବ ନଥିବ ! ସେ ଆନନ୍ଦରେ ସେକଥା ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଶୀଳକୁ କହିଲା । ସୁଶୀଳ ସେଥିରେ ଶୁର୍ ଆନନ୍ଦିତ ହେବ ବୋଲି ସେ ଆଶା କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସୁଶୀଳ ଜାଣିବ ରହିଲା ।

ପରଦିନ ସେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ସପ୍ତାହେ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଆପଣ ମୋର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟାଜ୍ୟାସ୍ତ୍ର କରି ପାରନ୍ତି । କେବେ ମୋର ଧନା ହେବା ପଛରେ କୌଣସି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାରବାର ବା ଡାକୁଦଳ ସହ ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ।”

ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଓ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ ।

ଅଭୟ ସେଠାରୁ ବାହାର ସିଧା ବଣ ଭିତରକୁ ଶଲ ଓ ଚପସ୍ତୀକୁ ଭେଟି କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଦୁଇଥର ଆପଣ ଦେଇଥିବା ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରିଛି । ତୃତୀୟ ଥର ପାଇଁ ତାରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ସେ ମନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନିଅନ୍ତୁ ।”

ଚପସ୍ତୀ ହସିଲେ ଓ ଅଭୟର ପିଠି ଥାପୁଡ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ, “ତୁ ଜ୍ଞାନୀ ।”

“ମହାରାଜ ! ମୁଁ ମାଟଳିପୁନ୍ଦ ଛଡ଼ି ଗଲେ ମଧ୍ୟ ଥରେ ଥରେ ଆସି ଆପଣଙ୍କୁ ଭେଟୁଥିବି ।” ଅଭୟ ପ୍ରଶାମ କରି କହିଲା । ଚପସ୍ତୀ କହିଲେ, “ସ୍ୱାଗତ !” ଅଭୟ ପାଟଳିପୁନ୍ଦ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ପୁଣି ଭେଟି ତା' ନିଜ ସମ୍ପତ୍ତିର ଚାରିଭାଗରୁ ଚଳିଭାଗ ଦେଇଦେଲା ଓ କହିଲା, “ମହାରାଜ, ମୋର ଶୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ । ଏ ଧନକୁ ଆପଣ କୌଣସି ହିତକର କାମରେ ଲଗାଇବେ ।”

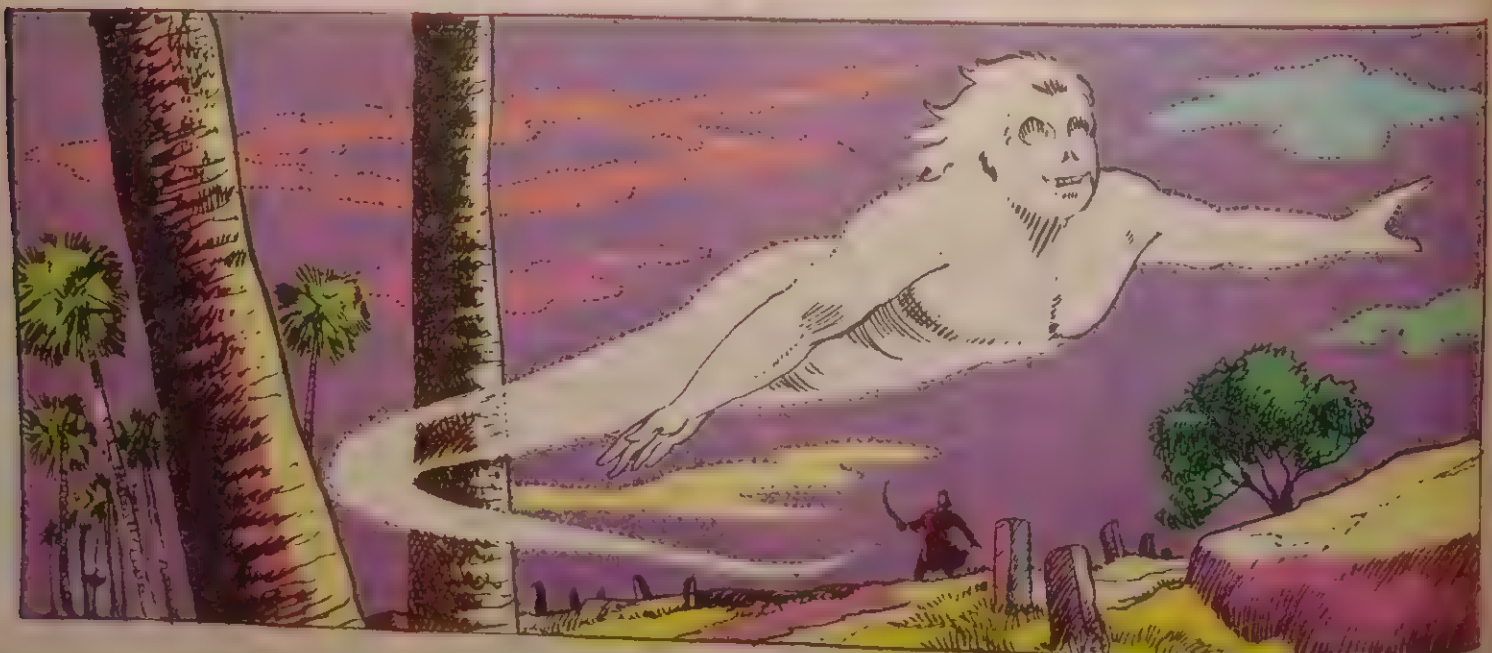
ବାକି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଧନ ଧରି ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସହରକୁ ଯାଇ ବ୍ୟବସାୟ କଲା ଓ ପରିଶ୍ରମ କରି କ୍ରମେ ଉଲ୍ଲଟ କଲା ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ମୁକାବଲ କଲ
ଭଲି କଣ୍ଠରେ ଗଜା ବିହମାର୍କକୁ ପଚାରିଲା,
“ଗଜା ! ଅଭୟର ଏଭଳି ବୁଦ୍ଧିଭ୍ରମ ହେଲା
କିପରି ? ସେ ଗଜା ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା;
ଚାହା ନକରି ସେ ତପସ୍ବୀକୁ ଯାଇ ନିଜ ଶକ୍ତି
ଫେରାଇଦେଲା କାହିଁକି ? ଗଜାକୁ ବା କାହିଁକି
ଯାଚକରି ସମ୍ପତ୍ତିର ବିପୁଳାଂଶ ଦେଇଦେଲା ?
ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର
ଦେବାର ଶକ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନୀରବ ରହିବ,
ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ବଚ୍ଛଦ୍ୟୁତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଗଜା ବିହମାର୍କ
କହିଲେ, “ଅଭୟର ବୁଦ୍ଧିଭ୍ରମ ହେବା ତ
ଦୂରର କଥା, ତା’ ଭିତରେ ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିର ଉଦୟ
ହୋଇଥିଲା । ସେ ବୁଝିଥିଲା ଯେ ଅପ୍ରାକୃତିକ
ମାର୍ଗରେ ମଣିଷ ଯାହା ପାଇବ, ତାହା ସହଜ
ଅନ୍ୟ ସମସ୍ୟା ଆସିବହିଁ ଆସିବ । ସେ କପାଳ-
ନନ୍ଦଙ୍କ ଜାମାତା ହେଲା, କିନ୍ତୁ ସେଥିଯୋଗୁଁ
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅଛାର ପାତ୍ର ହେଲା । ସେ

କୋଟିପତି ହେଲା; ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗଜାଙ୍କ ସନ୍ଦେହ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଯଦି ଗଜା ହୋଇଥାନ୍ତା,
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହିପରି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ସମସ୍ୟା ବି
ଦେଖା ଦେଇଥାନ୍ତା । ଦ୍ବି-ଏତ ହେବୁ ଗଜା
ହାତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥାନ୍ତା, ନଚେତ୍ ଗଜା
ଶାସନରେ ଅଭିଜ୍ଞତା ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ଗଜାକୁ
ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଗ୍ରସ୍ତ କରିଥାନ୍ତା । ତେଣୁ ସେ ନିଜ
ମନ୍ତ୍ରଶକ୍ତି ଫେରାଇ ଦେଲା । ତା’ର ସୌଭାଗ୍ୟ,
ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଶୀଳା ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଅପ୍ରାକୃତିକ
ଭାବରେ ଉଲଟକରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଉ ନଥିଲା ।
ସେ ଗଜାକୁ ତିନି ଅଂଶ ଦେଇ ଦେବାର
କାରଣ, ସେ ନୂଆଳର ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ବାରା ଉପାର୍ଜନ
କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । ମନ୍ତ୍ରବଳରେ ଆସିଥିବା
ବିଷରୁ ସେ ଆଜି ଆନନ୍ଦ ପାଉ ନଥିଲା ।”

ଗଜାଙ୍କ ମୌନଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ବେ
ସହ ଶବ୍ଦପୂର୍ବକ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନରୁ
ଶୁଣିଯାଇ ପୁନଃପୁ ବୃଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।
(କଳ୍ପିତ)

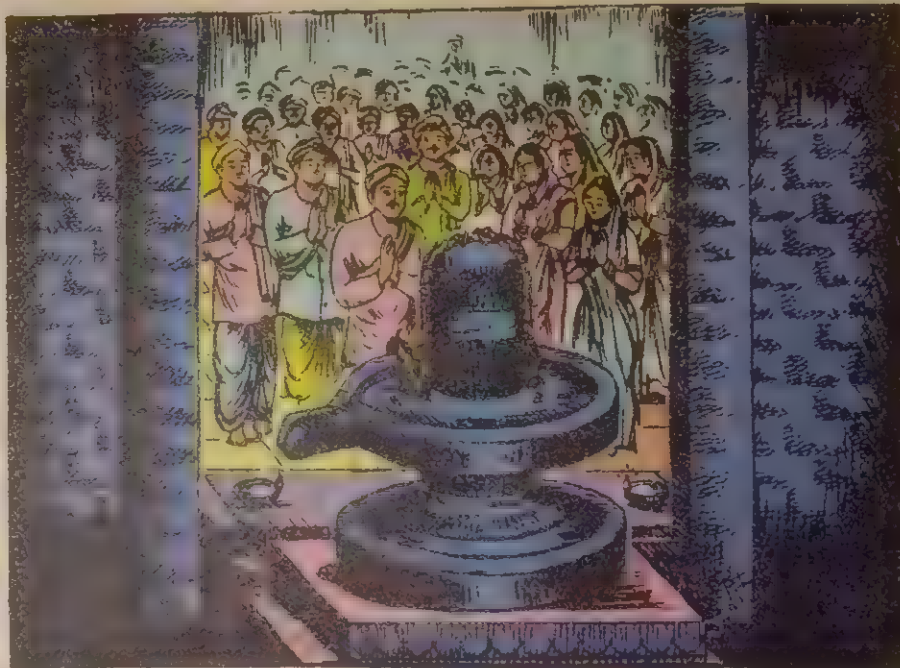

ସ୍ବରତର ମନ୍ଦିର

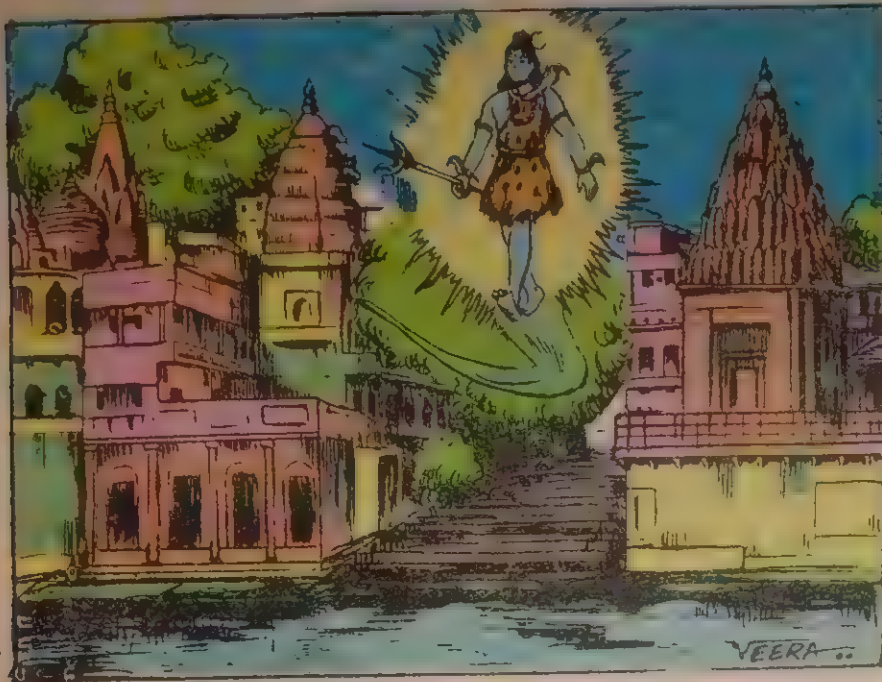
କାଶୀ ବିଶ୍ବନାଥ

ପୃଥିବୀର ପ୍ରାଚୀନତମ ନଗରମାନଙ୍କ
ଭିତରେ କାଶୀ ଗୋଟିଏ । କାଶୀ
ପୁଷ୍ପରୁ କାଶୀ ନାମ ହୋଇଥିବ,
ଦୁ୍ୟତସ୍ଥଳ ଏହାର ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥ ।
ଗଙ୍ଗାର ଦୁଇ ଉପନଦୀ ହରୂଣ ଏବଂ
ଅସି ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ବୋଲି ଅନ୍ୟ
ନାମ ଦାଗ୍ରଣସୀ ।

କାଗ୍ରଣସୀ ମହାଦେବଙ୍କ ଅଧିଷ୍ଠାନ
କ୍ଷେତ୍ର ଭବରେ ବିଖ୍ୟାତ । ଅସୁମାରୀ
କାଳରୁ ଏ ନଗରରେ ଶିବ ପୂଜାର
ପରମ୍ପରା କଳରଞ୍ଜର ରହିଛି । ଏଠାରେ
ପ୍ରଥମେ କିଏ ଶିବ ପୂଜା ଆରମ୍ଭ
କରିଥିଲେ, ସେକଥା ଜଣା ନାହିଁ ।
ତେବେ ପ୍ରଥମେ ନିର୍ମିତ ମନ୍ଦିର କାହିଁ
କେବେଠାରୁ ବାଲିପ୍ର ହେଲାଣି ।

ଅନେକ କାଳ ପୂର୍ବେ ଦବୋଦାସ
ନାମକ ରାଜା କାଶୀରେ ରାଜୁତି
କରୁଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ଜଣେ
ଗୁଣବାନ୍ ତଥା ମହତ୍ତ୍ବ ରାଜା । କିନ୍ତୁ
ସେ ଶିବଙ୍କୁ ଯଥା ବିହତ ସମ୍ମାନ
ଦେଖାଇବାରେ ଯୁକ୍ତି କଲେ । ସେ
ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ଚେତାଇ ଦେଲାଭଳି
କେହି ନଥିଲେ ।

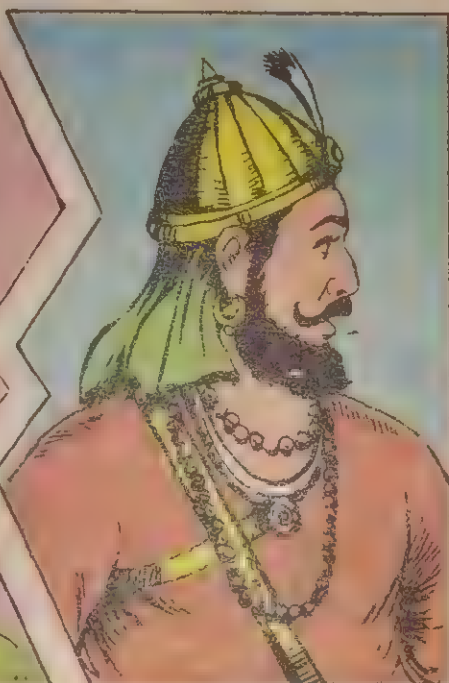
ଶିବ ଅସନ୍ନତ୍ୱ ହେଲେ । ସେ ଅବଶ୍ୟ
ରାଜା ଦବୋଦାସଙ୍କର କୌଣସି
ଅନ୍ତର କଲେ ନାହିଁ । ସେ ବାଣୀ
ନଗରୀ ସ୍ଥିତ ବୁଲଗଲେ । ଦେବକ
ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ସ୍ତୁତି
ଅନ୍ୟ କେହି ତାଙ୍କ ବିଦାୟ ବନ୍ଧନରେ
କିଛି କାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ରାଜା ତ
ରାଜଦାରୀରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥା'ନ୍ତି ।

ଅନେକ ବର୍ଷ ଗଲା । ତାଙ୍କ ବିନା
କାଶୀର ହାଲ ବଦଳି, ତାହା ଜାଣିବା
ନିମନ୍ତେ ଦିନେ ଶିବ ତାଙ୍କର କେତେକ
ଅନୁଚରଙ୍କୁ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ
ଆସି ଗଲେ । କ୍ଷୁଦ୍ରରେ ଅବସ୍ଥିତ ସେ
ନଗରର ଶୋଭା ଦେଖି ଏମିତି
ବିମୋହିତ ହେଲେ ଯେ ସେହିପାଇଁ
ଶିବଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବରଣୀ ଦେବା
କଥା ସେମାନେ ଭୁଲଗଲେ ।

ବହୁ ଦବୋଦାସଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥିଲେ ।
ଦିନେ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ
ଯାଇ ସେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ କି ଶାସ୍ତ୍ର
ଭଲ ମଣିଷ ବା ଉତ୍ତମ ଶାସକ ହେବା
ପଥେ ଯିବାକୁ ହେବ । ସେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ
ଅନୁଶୀଳନରେ ବ୍ରତୀ ହେବା ଲୋଭୀ ।
ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିୟମିତ ଶିବ ପୂଜା
କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

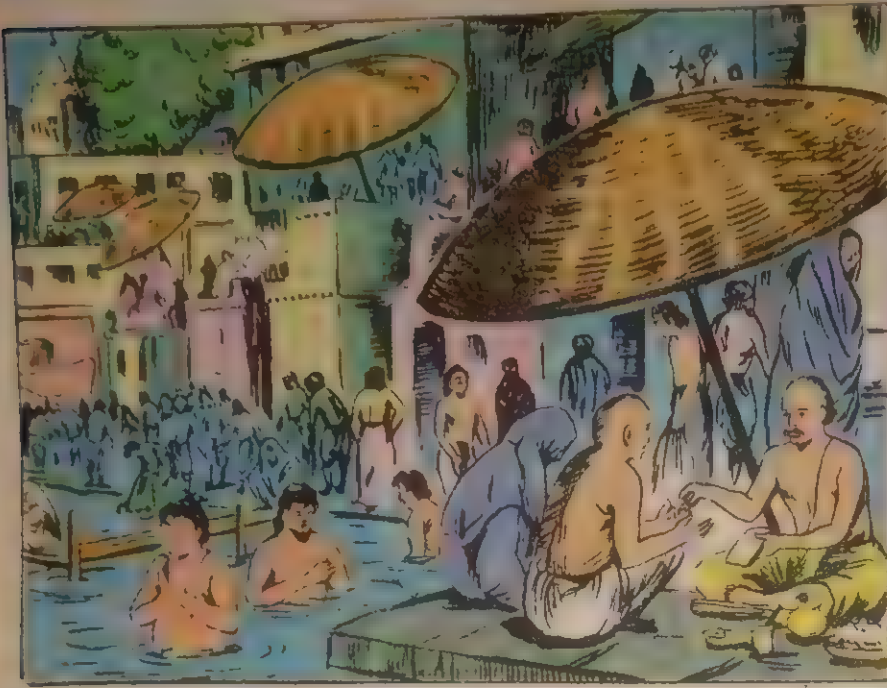
ରାଜା ଦବୋଦାସ ସେତେବେଳେ
ସଚେତନ ହେଲେ । ସେ ଗୋଟିଏ
ବରାଟ ଶିବ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କର
ସେଥିରେ ଦର୍ଶନ ପ୍ରଣୟା କଲେ ଓ
ଆନ୍ତରିକ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା
କଲେ । ଶିବ ଏଥର କାଶୀ
ନଗରକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ରାଜା ଦବୋଦାସଙ୍କ ନିର୍ମିତ ମନ୍ଦିର
କାଳ ଗର୍ଭରେ ଲନ ହୋଇଛି ।
ତା'ପରେ ବି କେତେଥର ମନ୍ଦିର
ସୁନନ୍ ମିତ ହୋଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯେଉଁ ମନ୍ଦିର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ, ତାହା
ଇନ୍ଦୋରର ବିଖ୍ୟାତ ରାଣୀ ଅହଲ୍ୟା
ବାଇଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ । ମନ୍ଦିରର
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରୁଡ଼ ପଟ୍ଟାବର ରାଜା ରକ୍ଷିତ ସିଂହ
ସ୍ଥାପନ କରାଥିଲେ ।

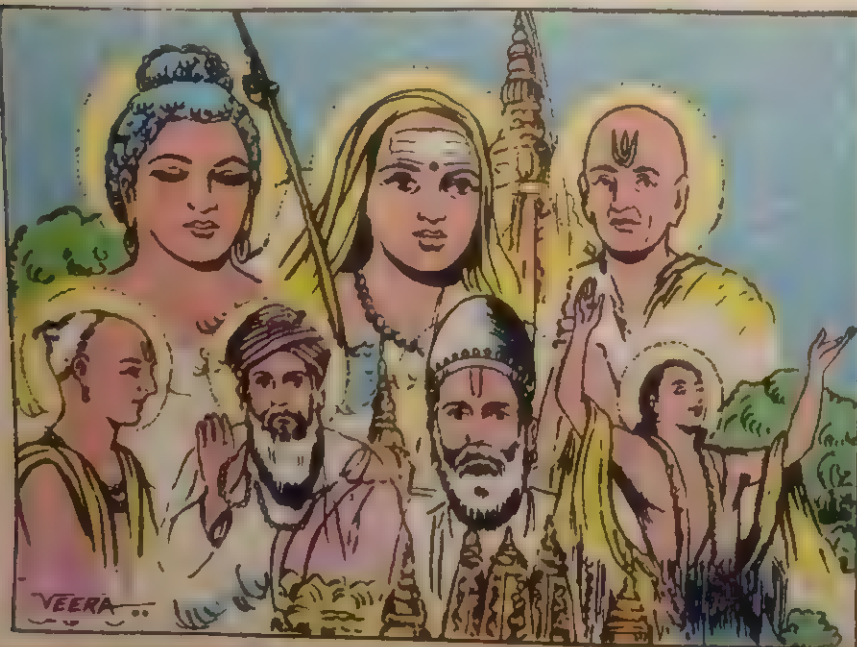
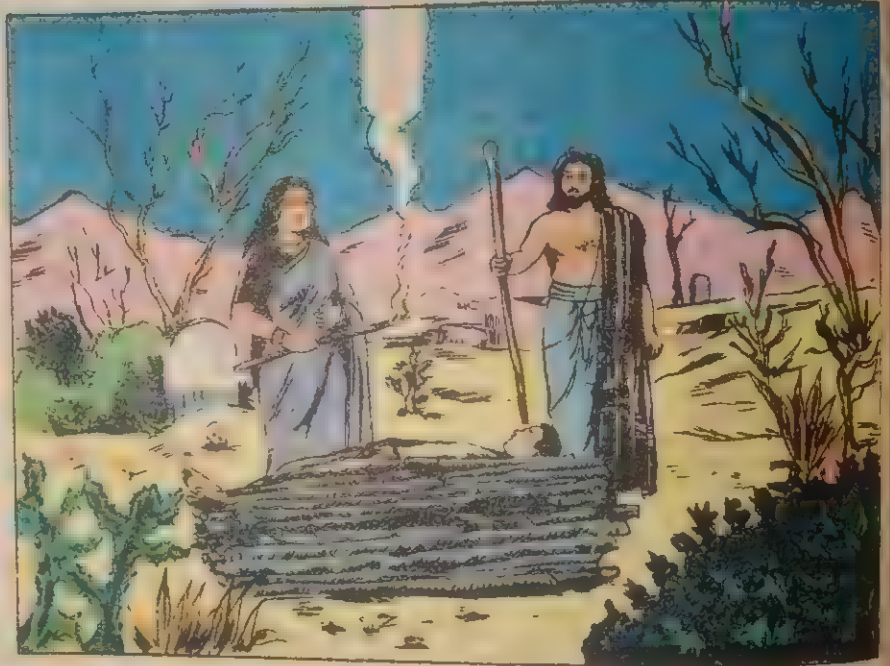
ଶିବ ସେଠାରେ ବଶ୍ଵନାଥ ବା ବଶ୍ଵେଶ୍ଵର
ଭାବରେ ପୂଜିତ । ଭାରତବର୍ଷର ସବୁ
ଅଞ୍ଚଳରୁ ହଜାର ହଜାର ଭକ୍ତ
ସେଠାକୁ ଆସୁଥାନ୍ତି । ଶିବ ପୂଜା
ସମ୍ପର୍କିତ ପୁଣ୍ୟ ତପ୍ତମାନଙ୍କରେ କାଶୀ-
ନଗର ଭୟବ ମୁଖର ହୋଇଉଠେ ।
ନଗରରେ ବସୁଳ ଭକ୍ତ ସମାବେଶ
ହୁଏ ।

ଶିବଙ୍କ ନଗର ପାଖଦେଇ ବହୁପାଉଥିବା
ପବନ ଗଙ୍ଗାନଦୀରେ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ
ଭକ୍ତମାନେ ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି
ମନେ କରନ୍ତି । ତେଣୁ କାଶୀର
ଦାଟମାନଙ୍କରେ ସବଦା ଶୁଭ
କମିଥାଏ । କାଶୀରେ ମୃତ୍ୟୁ ଲଭିବା
ମଧ୍ୟ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ଧରାଯାଏ ।
ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ ମୃତ ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କ
ଶବକୁ ସେଠାରୁ ଆଣି ଯୋଡ଼ନ୍ତି ।

ଭାରତର ଅନେକ ଗୌରାଣିକ
କମ୍ବଦନ୍ତର ପଞ୍ଜୁରି ହେଉ କାଶୀ ।
ଏକଦା ମହାଦାମ୍ନ ରାଜା ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର
ଏଇଠିକାର ଶୁଶାନରେ ପ୍ରହରା ରୂପେ
କାମ କରୁଥିଲେ । ଅନ୍ୟତ୍ର ଦାସୀ
ରୂପେ କାମ କରୁଥିବା ତାଙ୍କ ରାଣୀ
ଦିନେ କଣ୍ଠୋର ସୁନ୍ଦର ମୃତଦେହ
ନେଇ ସସ୍ବାର ପାଇଁ ସେଠି ପହଞ୍ଚିଥିବାର
ବାହାଣୀ କିଏ ବା ନ କାଣେ !

ଅନେକ ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ସ୍ମୃତି କାଶୀ
ସହ କଳିତ । ଭୁବନେଶ୍ବର,
ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ, ରାମାଚାର୍ଯ୍ୟ, କବୀର,
ନାନକ, ଭୁଲସୀଦାସ ଓ ଚୈତନ୍ୟ-
ଦେବ କାଶୀ ଦ୍ରୁମଣ କରିଛନ୍ତି ।
ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଏ ନଗର ଅଦ୍ୟାବଧି ପ୍ରାଣୋତ୍ତମ
ରହୁଛି ।

ପ୍ରେମ ଜ୍ୟୋତି

ରାଜା ସୋମଚନ୍ଦ୍ର ଥିଲେ ପୋତନମ ନଗରର ଶାସକ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଧାରଣୀ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପତିବ୍ରତା । ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ର ନାମରେ ସେମାନଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ଥାଏ ।

ଦିନେ ରାଣୀ ରାଜାଙ୍କର କେଶଗୁଚ୍ଛ ସଜାଡ଼ି ଦେଉଥିଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ କେତୋଟି କେଶ ଧଳ ହୋଇ ଯାଇଛି । ରାଣୀ ରାଜାଙ୍କୁ ପରିହାସରେ କିଛି କଥା କହିଲେ; କିନ୍ତୁ ରାଜା କହିଲେ, “ଦେଖ, ଏହା ମୋର ବାକ୍‌କ୍ୟର ସୂଚନା ଦେଉଛି ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନ କାଳ ଅଳ୍ପ । ତେଣୁ ମୁଁ ସେଇ ସମୟର ସଦୁପଯୋଗ କରିବି । ମୁଁ କେବେ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଓ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ-ମୟ ଜୀବନ ପ୍ରତି ଆସକ୍ତ ନ ଥିଲି । ଏବେ ସମୟ ଆସିଛି ମୁଁ ପୁଅକୁ ରାଜ୍ୟର ଦେଇ ବନଗମନ କରିବି ଓ ସେଠାରେ ତପସ୍ବୀକ୍ରମର ଜୀବନ ଯାପନ କରିବି ।”

ପତିବ୍ରତା ସ୍ତ୍ରୀ ଧାରଣୀ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ମୁଁ ବି ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ବନଗମନ କରିବି । ମୋର ବା ରାଜ୍ୟରେ ରହିବାରେ ଆଉ କି ଆନନ୍ଦ ରହିବ ”

ରାଜା ସୋମଚନ୍ଦ୍ର ପୁଣି ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଅଭିଷେକ କରି ରାଣୀ ଧାରଣୀଙ୍କୁ ନେଇ ବନଗମନ କଲେ । ସେତେବେଳେ ରାଣୀ ଥିଲେ ଆସନ୍ନପ୍ରସବା । ଯଥା ସମୟରେ ପୁଅଟିଏ ଜନ୍ମ ହେଲା । ରାଜା ତା’ର ନାମ ରଖିଲେ, “ବଲ୍‌ଲତୀର” । ବର୍ଷେ ନ ପୁରୁଣୁ ରାଣୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ରାଜା ପୁତ୍ରକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଯନ୍ତ୍ରରେ ଲଳନ ପାଳନ କରୁଥା’ନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେ ବଡ଼ ହେଲା । ସେ ନିଜର ପିତା ଓ ଅନ୍ୟ ମୁନିରୂଷିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କାହାକୁ ଦେଖି ନଥାଏ । ପୁଣି ପିଲାଦିନରୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଯୋଗାଭ୍ୟାସ କରି ସେ

ଏକ ଆଦର୍ଶ ଯୁବକ ଭାବରେ ଜୀବନଯାପନ କରୁଥା'ଏ ।

ରାଜା ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ର ଏସବୁ କଥା ଶବ୍ଦର ପାଇଲେ । ସେ ଚାହୁଁଲେ ଯେ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ରାଜଭବନକୁ ଆଣି ରାଜବଦ୍ୟାରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବେ, ସେ ଯୁବାବୟସରେ କାହିଁକି ବଣ-ଜଙ୍ଗଲରେ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ ବୁଲିବ । କାଳେ ସେ ଆସିବାକୁ ମଜିବ ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ରାଜା ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ର କେତେଜଣ ସୁନ୍ଦରୀ ନର୍ତ୍ତକୀଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ, “ତୁମେମାନେ ତାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ନେଇଆସ ।”

ନର୍ତ୍ତକୀମାନେ ତପସ୍ବିନୀ ବେଶ ଧରି ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ସହୃଦ ଏକାନ୍ତରେ ଦେଖା କଲେ

ଓ ନାନା ମିଠାଇ ସବୁ ଅର୍ପଣ କଲେ । ଏସବୁ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ପାଇଁ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଭୂତ ସେ ନର୍ତ୍ତକୀମାନଙ୍କୁ ତପସ୍ବିନୀ ଭାବ ବହୁତ ସମ୍ମାନ ମଧ୍ୟ କଲେ । ନର୍ତ୍ତକୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଶ୍ରମ କେଉଁଠି ପଚାରିଲେ ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ଆମ ଆଶ୍ରମ ହେଉଛି ପୋତନମ ନଗର । ସେଠାରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ସୁଖସୁବିଧା ରହିଛି । ତମେ ଆମ ସହୃଦ ସେଠାରୁ ଚାଲ ।”

ସୁନ୍ଦରୀ ନର୍ତ୍ତକୀମାନଙ୍କର ମୋହପୁର୍ଣ୍ଣ କଥା ଶୁଣି ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀରଙ୍କ ମନରେ ପୋତନମ ଆଶ୍ରମ ଦେଖିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ହେଲା । ଇତିମଧ୍ୟରେ ସୋମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଆଶ୍ରମନର ସୂଚନା ପାଇ ନର୍ତ୍ତକୀମାନେ ତୁରନ୍ତ ବଣ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚିଗଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ପିତା ଚାଲିଗଲେ । ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ମଧ୍ୟ ନର୍ତ୍ତକୀମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ବଣ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ରାସ୍ତାରେ କିଛି ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ବଳଦ ଶାଢ଼ିଟିଏ ଯାଉଥାଏ । ସେ ପଚାରିଲେ, “ମୁନିବର, ପୋତନମ ଆଶ୍ରମକୁ ରାସ୍ତା କୁଆଡ଼େ?”

“ପୋତନମ ଯିବାକୁ ଗୁଡୁଡ଼ ତ ଶାଢ଼ିରେ ବସିପଡ଼ । ଆମେ ସେଇଠାରୁ ଯାଉଛୁ ।” ଶାଢ଼ିବାଲା କହିଲା ।

ଶାଢ଼ିରେ ବସି ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ପଚାରିଲେ, “ମୁନିବର, ପୋତନମ ଆଶ୍ରମରେ କେଉଁ କେଉଁ ରଖି ଅଛନ୍ତି । କେତେଜଣ ମୁନିକୁମାର ଅଛନ୍ତି?”

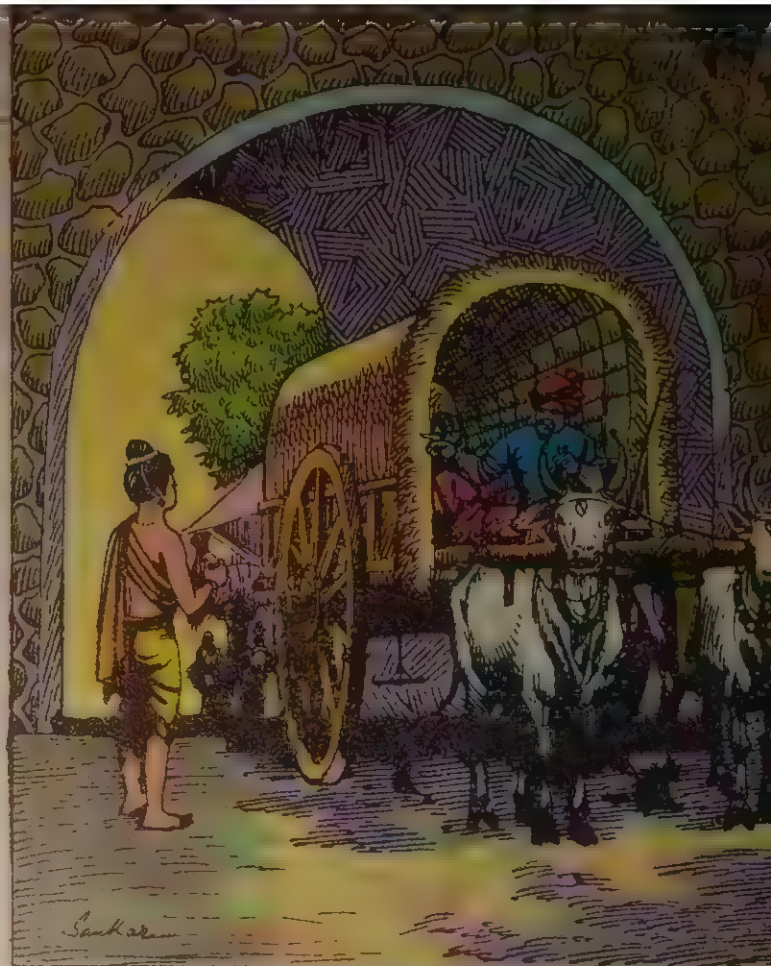
ଚାକର ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗାଡ଼ିବାଲା ଓ
ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ସପ୍ତାରେ ଜଣେ ଡାକୁ ଗାଡ଼ି ବନ୍ଦ କଲ ।
କିନ୍ତୁ ଗାଡ଼ିବାଲା ଥିଲା ଖୁବ୍ ସାହସୀ । ସେ
ହଠାତ୍ ଡାକୁର ମୁଣ୍ଡରେ ଜୋର୍ରେ ଆଘାତ
କଲ । ହାତରେ ତ ବାଡ଼ି ଥିଲା । ଡାକୁ
ବେହୋସ୍ ହୋଇ ଚଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ଗାଡ଼ିବାଲା
ଓଲଟା ଡାକୁର ଧନରତ୍ନ ନେଇ ଗାଡ଼ି ଚଲିଲା
ଗୁଲିଲା ।

ପୋତନମରେ ଗାଡ଼ି ପହଞ୍ଚିବା ପରେ
ଗାଡ଼ିବାଲା ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀରକୁ କହିଲା, “ସୁଅ,
ଦେଖ ଏଇ ହେଉଛି ପୋତନମ ଆଶ୍ରମ,
ତୁମର କିଛି ଧନର ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା
ପଡ଼ିପାରେ ନିଅ, ଏତକ ରଖ ।” ଏତିକି
କହି ସେ ଡାକୁ ଧନରୁ କିଛି ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ
ସେଠାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗୁଲିଗଲା ।

ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ଏଡ଼େ ବଡ଼ ନଗର ଓ
ତାହାର ଦୋକାନ, ବଜାର, ସାଜସଜ୍ଜା ଦେଖି
ଚକିତ ହେଲେ । ସେ ସ୍ତମ୍ଭରେ ସୁଦ୍ଧା ଭବନ
ଥିଲେ ଯେ ଏପରି ସୁନ୍ଦର ଆଶ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।
ସପ୍ତାରେ କୌଣସି ଲୋକ ଦେଖିଲେ ତାକୁ
“ସ୍ୱନିବର, ପ୍ରଣାମ” ବୋଲି କହି ନମସ୍କାର
କରୁଥା'ନ୍ତି । ଏମିତି ଗୁଲି ଗୁଲି ସେ କୌଣସି-
ମତେ ଯାଇ ରାଜନର୍ତ୍ତକୀର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେଠାରେ ରାଜନର୍ତ୍ତକୀକୁ ସେ କହିଲେ,
“ତପସ୍ୱିନୀ ମାତା, ମୋର ରହୁବା ପାଇଁ

କୁଟୀରଟିଏ କରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଏତକ କହି
ପାଖରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଧନ ତା' ହାତରେ
ଦେଲେ ।

ରାଜନର୍ତ୍ତକୀ ତା'ର ସେବକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲା କି ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀରକୁ ଯେପରି ଭଲ
ଭାବରେ ସ୍ଥାନ ଓ ଭୋଜନ କରାଇବେ ।
ରାଜନର୍ତ୍ତକୀ ନିଜ ଝିଅକୁ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀରକୁ
ବିବାହ ଦେବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କଲ ।

ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ମଙ୍ଗଳ ବାଦ୍ୟ ବାଜିଲା ଓ
ବିବାହର ସମସ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଗଲା ।
ବରୁଣ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ଆଉ କରବେ କ'ଣ
ତାଙ୍କୁ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଉଥାଏ ସେ
କିଛି ନ ବୁଝି କରୁଥା'ନ୍ତି ।

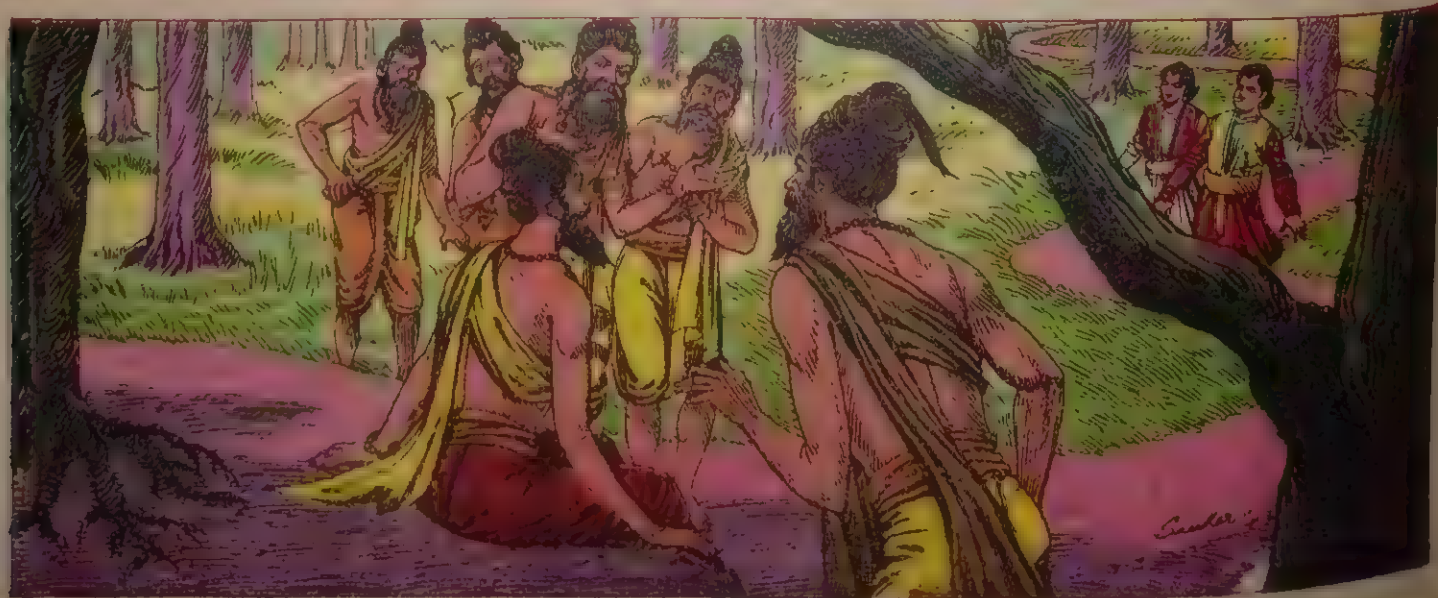
ଇତିମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାମୀ ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କହି ଦେଇଛି । ସେ ତତ୍-କ୍ଷଣାତ୍ ସେଠାକୁ ଯାଇ ବିବାହ ବନ୍ଦ କରାଇ ନିଜ ଭାଇକୁ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଇ ସ୍ୱଜବାଣୀକୁ ନେଇ ଆସିଲେ । କିଛିଦିନ ପରେ ଯେତେବେଳେ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ସ୍ୱଜବିଦ୍ୟା ସବୁରେ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କଲେ ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଓ ଗୁଣବତ୍ତା ସ୍ୱଜକୁମାରୀଙ୍କ ସହିତ ବିବାହ କରାଇ ଦେଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ ସ୍ୱଜସେବକମାନେ ପୁଣି ଶାନ୍ତିବାଲ ପାଖରେ ଏତେ ଧନ ଦେଖି ସନ୍ଦେହ କରି ସ୍ୱଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଧରି ଆଣିଲେ । କିନ୍ତୁ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ସବୁକଥା ସ୍ୱଜାଙ୍କୁ କହି ତାକୁ ମୁକ୍ତ କରାଇଲେ ।

ଏଣେ ସୋମଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦ୍ଧା ବନ୍ଦେଇରେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହରାଇ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ବସିଥାନ୍ତି । ବଣରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ମୁନିମାନେ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀରଙ୍କ ବିଷୟରେ ଖବର ନେଇ

କହିଲେ ଯେ ସେ ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖରେ ଭଲରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଏଣେ ବଲ୍‌କଲ୍‌ଚୀର ସ୍ୱଜଭବନରେ ଯେତେ ସୁଖ ଯାଶୁକ୍ତିରେ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ପିଞ୍ଜି ସବକ ପକ୍ଷୀ ସଦୃଶ ହରାଇଥିବା ମୁକ୍ତ ଜୀବନକୁ ଓ ବିଶେଷତଃ ତାଙ୍କର ସ୍ନେହମୟ ପିତାଙ୍କୁ ସବଦା ଭୁଲି ହେଉଥାନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଭାଇଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମୁଁ ଯିମିତ ହେଲେ ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଯିବି ।” ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ପ୍ରସନ୍ନଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ, “ମୁଁ ବି ଯିବି ।” ଦୁଇଭାଇ ପିତାଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ବଣକୁ ଗଲେ । ଦୁଇ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଭେଟିବା ମାତ୍ରେ ସୋମଚନ୍ଦ୍ର ଆନନ୍ଦରେ ଦୁହଁଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ । ଚକ୍ରରୁ ଲୋଚକଧାରୀ ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ଲୋଚକ ଥିଲା ବାସ୍ତବ ରସର ଅମୀୟ ଧାର । ହମେ ସେ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଫେରି ପାଇଲେ । ଏହି ଅଲୌକିକ ଘଟଣା ଦେଖି ଅନ୍ୟ ରୁଷିମାନେ କହିଲେ, “ଚକ୍ରର ଏହି ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ହେଉଛି ବାସ୍ତବ ପ୍ରେମର ଜ୍ୟୋତି ।”

ଶିବ ପୁରାଣ

ଭଗବାନ୍ ଶିବଙ୍କର ରୁଦ୍ରଗଣ ଓ ରାକ୍ଷସମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଲା । କିନ୍ତୁ ରାକ୍ଷସମାନେ କୌଣସି ମତେ ହାରଯାଉ ନଥାନ୍ତୁ ଦେଖି ଶିବ ଖୁବ୍ ବସ୍ଥିତ ହେଲେ । ସେ ବସ୍ଥିଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରି ପଚାରିଲେ, “ଏତେଦିନ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଛି ଅଥଚ ରାକ୍ଷସ ସଂଖ୍ୟା କ୍ଷୟ ହେଉନାହିଁ ଏହାର କାରଣ କ’ଣ ?”

ବସ୍ଥି କହିଲେ, “ଶଙ୍ଖଚୁଡ଼ରପତ୍ନୀ ତୁଳସୀର ପତିବ୍ରତା ଧର୍ମ ସେମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରୁଛି । ମୁଁ ତୁଳସୀର ପାତିବ୍ରତ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, ଆପଣ ଶଙ୍ଖଚୁଡ଼କୁ ସଫାର କରନ୍ତୁ ।”

ବସ୍ଥି ଶଙ୍ଖଚୁଡ଼ର ରୂପ ଧାରଣ କରି ତୁଳସୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଶିବଙ୍କ

ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ ବହୁତ ଦିନ ଧରି ଚାଲିଛି । ମୁଁ ଘରକୁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ବିଶ୍ରାମ କରିବାକୁ ଆସିଛି ।”

ଅନେକ ଦିନ ପରେ ସ୍ବାମୀ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଦେଖି ତୁଳସୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ତୁଳସୀ ଖୁସି ହୋଇ ସ୍ବାମୀଙ୍କର ସେବାସନୁ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ଜାଣି ନଥିଲେ ସ୍ବୟଂ ବସ୍ଥି ଛଦ୍ମବେଶରେ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ପ୍ରତାରଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି । ଶୁଦ୍ଧରେ ହଠାତ୍ ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯିବାରୁ ତୁଳସୀ ଉଠି ପଡ଼ି ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ପଲଙ୍କରେ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ବଦଳରେ ଶୋଇଛନ୍ତି ଚତୁର୍ଭୁଜ ବସ୍ଥି । କାରଣ କୌଣସି ମାୟାରୂପ ନିଦ୍ରାକାଳରେ ରହିପାରେ ନାହିଁ ।

ଶିବଙ୍କ ସହ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ର ଲଢ଼େଇ ଅବ୍ୟାହତ ଥାଏ । ଶିବ ବସ୍ତୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ଯୁଦ୍ଧ କରି ଯାଉଥାନ୍ତି । ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଅଧିକ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ତୁଳସୀ ମନରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ପୋଷଣ ନକରି ବସ୍ତୁଙ୍କୁ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ବୋଲି ଧରି ନେଇଥାନ୍ତି ।

ଏଣେ ତୁଳସୀଙ୍କ ପାତବ୍ରତ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିବାରୁ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼କୁ ଶିବ ବଧ କଲେ । ତୁଳସୀ ବସ୍ତୁଙ୍କର ଏପରି ଆଚରଣ ଦେଖି ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ଶାପ ଦେଲେ, “ଆପଣ ଭୀମା ହୋଇ ଅଭୀମା ପରି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଆପଣ ପଥର ହୋଇଯାନ୍ତି ।”

“ତୁଳସୀ, ତମେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଅଂଶରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛ । କେତେ ସମୟ ପାଇଁ ଅସୁର-ପୁରାଣରେ ଥାଇ ସବୁ ଭୁଲି ମୋତେ ଶାପ ଦେଲୁ ! ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ମଧ୍ୟ ମୋର ଅଂଶଭାବ ବୋଲି ମୁଁ ତା’ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିନାହିଁ । ଏବେ ସେ ଶିବଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିହତ ହୋଇ ତା’ର ମର ଦେହ ଛଡ଼ି ଦିବ୍ୟ ଦେହ ଦେଇ ମୋ ସହିତ ମିଶିଗଲଣି । ତୁମେ ଚାଲି ମୋ ସହିତ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସହିତ ମିଶିଯିବ । କିନ୍ତୁ ତୁମ ଶାପ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ଗଣ୍ଡକା ନଦୀରେ ପବନ ଶାଳଗ୍ରାମ ରୂପରେ ବାସ କରିବି । ତୁମର ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ ସବଦା ମୋ ମସ୍ତକରେ ରହିବ । ତୁମର ଜନ୍ମର ସାର୍ଥକତା ସେଇଠି ହେବ ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ତୁଳସୀ ଗଛ ରୂପରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପବନ କରିବ । ଏପରିକି ତୁଳସୀ ବନା ବସ୍ତୁ ପୁରୀ ଅସମ୍ଭବ । ତୁମେ ମୋ ସହିତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ସବଦା ରହିଥିବ । ଏବେ ଚାଲି ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯିବା ।” ଏହା କହି ବସ୍ତୁ ତୁଳସୀଙ୍କୁ ସାଥରେ ନେଇ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଏହା ପରେ ତୁଳସୀ ଗୁରୁର ଆବର୍ତ୍ତକ ଘଟିଲା । ଏହାର ମୂଢ଼ ଏବଂ ଅସୁବ ମହତ ହୃଦୟରେ ସ୍ଵତଃ ଭାବି ଭାବର ଉଦ୍ରେକ କରିଥାଏ । ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପୂଜାରେ ତୁଳସୀ ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦାର୍ଥ । ସେତକ ନୁହେଁ, ମଣିଷର ନାନାଦ

Sankar

ସେଗ ଲବମୟ ଦିଗରେ ତୁଳସୀର ଭୂମିକାର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ତୁଳସୀ ପଦ ବା ରସ ମଣିଷ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୃଦୟକର ।

ଗଣ୍ଡକା ନଦୀରେ ଶାଳଗ୍ରାମଶିଳା ମିଳେ । ଏ ଶିଳାକୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରତୀକ ଭାବରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଏହାକୁ କଣ୍ଠ ଲଗ୍ନ କରି ରଖନ୍ତି । ବିଷ୍ଣୁ କହିଥିବା ଅନୁସାରେ ଶାଳଗ୍ରାମ ଉପରେ ତୁଳସୀ ପଦ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ । ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଶାଳଗ୍ରାମ ଓ ତୁଳସୀ, ଏ ଭବିଷ୍ୟେ ସାରଙ୍ଗାୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୂଜାର ଆସ୍ତବ ହୋଇ ରହିବନ୍ତି ।

ଶିଳା ନାମରେ ଜଣେ ରୁଷି ଥା'ନ୍ତି । ସେ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର

ପିଲା ନ ଥିବାରୁ ସେ ଶିବଙ୍କୁ ଚପସ୍ୟା କଲେ । ଶିବ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବର୍ଣ୍ଣବ ହୋଇ କହିଲେ, “ଶିଳାଦ, ତୁମ ଭାଗ୍ୟରେ ସନ୍ତାନ ନାହିଁ । ତେବେ ସନ୍ତାନଟିଏ ତମେ ପାଇବ ।”

କିଛିଦିନ ପରେ ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ସେ ପୁଅଟିଏ ପାଇଲେ । ତା'ର ସମ୍ଭାର ଆଦି କରି ନାମ ରଖିଲେ, “ନନ୍ଦ” । ଦିନେ ଦୁଇଜଣ ରୁଷି ସେଠାକୁ ବୁଲି ଆସି ଶିଳାଦଙ୍କୁ କହିଲେ ନନ୍ଦର ଜୀବନ-କାଳ ବହୁତ ଅଳ୍ପ । ଏକଥା ଶୁଣି ଶିଳାଦ ପୁଣି ଦୁଃଖରେ ମଗ୍ନ ହେଲେ । ପିତାଙ୍କ ଦୁଃଖର କାରଣ ଜାଣିବା ପରେ ନନ୍ଦ ଶିବଙ୍କୁ ଚପସ୍ୟା କଲେ । ନନ୍ଦଙ୍କର ଘୋର ଚପସ୍ୟାରେ ଶିବ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘାୟୁ କଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ନନ୍ଦୀଶ୍ୱର ଭାବରେ ନାମିତ କରି ରୁଦ୍ରଗଣ ଭାବରେ ଅଭିଷେକ କଲେ । ଅଭିଷେକରେ ଶିବ ନିଜ ଜଟାରୁ ଗଙ୍ଗାଜଳ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଢାଳିଲେ । ତାହା ପଞ୍ଚଧାରରେ ନିର୍ଗତ ହେଲା । ସେହି ପଞ୍ଚଧାର ବିସ୍ତ୍ରୋତ, ଜଟୋଦକ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣୋଦକ, ଜମ୍ବୁ ଓ ବୃଷଧୂତି ନାମରେ ପାଞ୍ଚ ନଦୀ ଭାବରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଲେ । ଶିଳାଦ ଓ ଶିବ ଦୁହେଁ ମିଳି ନନ୍ଦୀଶ୍ୱରଙ୍କୁ ମରୁତଦେବଙ୍କ କନ୍ୟା ସୁକାଶି ସହିତ ବିବାହ ଦେଲେ ।

ସୃଷ୍ଟିର ଆଦିକାଳରେ ବିମୁଖି ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ୱର ଏକତା କଥୋପକଥନ

କରୁଥିବା ସମୟରେ ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ମୁଁ ତୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ, ଆପଣ ଦୁଇଜଣ ମୋତେ ପୂଜା କରନ୍ତୁ ।”

ଏଥିରେ ଶିବ ରାଗିଯାଇ ଦୃକ୍କାର କଲେ । ସେହି ରୁଦ୍ରରୂପରୁ ପ୍ରକଟ ହେଲା ଏକ ଭୟାନକ ମୁଣି । ଶିବ ତାକୁ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ, “ତୁ ଏ ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେ ।” ସେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପଞ୍ଚଶିରରୁ ଗୋଟିଏ କାଟି ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା । ତାହା ଯେଉଁଠି କଟା ହେଲା ସେ ସ୍ଥାନ ହେଲା କାଶୀ ଓ ଯେଉଁଠି ଫିଙ୍ଗି ଦିଆଗଲା ତାହା ହେଲା ବ୍ରହ୍ମକ୍ଷେତ୍ର ।

ଏ କାହାଣୀର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଲା, ବ୍ରହ୍ମା ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଜାତ । ସୃଷ୍ଟି ହେବା ମାତ୍ରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ମଣିଷ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଚେତନାକୁ ଅତଃ ଭବ ଗ୍ରାସ କରେ । ଶିବ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଶୀର ଉଡ଼ାଇ ଦେବାର ଅର୍ଥ ସେହି ଅତଃ ଉପରେ ଆଘାତ ଦେବା । ଅଧିକାଂଶ ପୌରାଣିକ କାହାଣୀର ଏହିପରି ଗଭୀର ଅର୍ଥ ଥାଏ ।

ତା’ପରେ ଶିବ କାଶୀରେ ରହିବା ବେଳେ ସେଇ ଭୟାନକ ମୁଣିକୁ ନିଜର ଅଙ୍ଗରକ୍ଷୀ କରି ରଖିଲେ ଓ ତା’ର ନାମ ଦେଲେ କାଳଭୈରବ । କାଳଭୈରବ ଶିବଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ନାନା ଖର୍ଚ୍ଚ ବୁଲି ଶେଷରେ କାଶୀରେ ଶିବଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରିବାରୁ ତା’ର ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ମୁକ୍ତଲା ।

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ବ୍ୟାଘ୍ରପାଦ ନାମରେ ଜଣେ ରକ୍ଷି ଥା’ନ୍ତି । ସେ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶିବପୂଜା କରି ପୁତ୍ରଟିଏ ପାଇଲେ, ପୁତ୍ରର ନାମ ସେ ରଖିଲେ ଉପମନ୍ୟୁ । ଉପମନ୍ୟୁ ଜନ୍ମଠାରୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମା’ ସହିତ ଅଜାଘରେ ରହୁଥାଏ । ପରେ ନିଜ ଘରକୁ ଆସି ମା’କୁ ଦୁଧ ପିଇବାକୁ ମାଗିବାରୁ ମା’ କହିଲେ, “ତୋର ଅଜା ମା’କୁ ସିନା ଧନୀ, ଆମେ କୁଆଡ଼ୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ଦୁଧ ପାଇବୁ ?” ସେ କିନ୍ତୁ ଦୁଧ ପିଇବାକୁ ଚିତ୍କଳ । ଶେଷରେ ଏକଥା ପିତା ବ୍ୟାଘ୍ରପାଦ ଜାଣି ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ତାକୁ ଶିବ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଜପିବାକୁ କହିଲେ । ବାଳକ

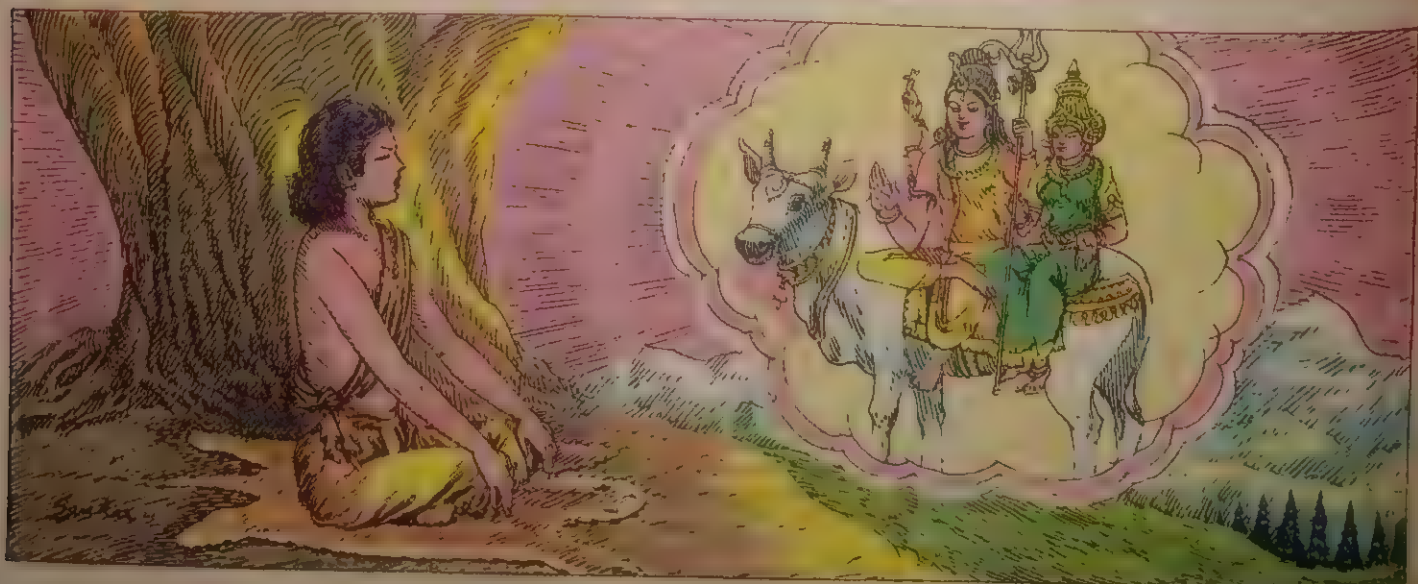
ଉପମନ୍ୟୁ ଗଭୀର ବନ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ଏକ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ଶିବ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ କହିଲେ । ଶିବ ନାନା ପ୍ରକାର ରୂପ ଧରି ତାଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଶାନ୍ତ ହେବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ ଓ ପଶୁମାନଙ୍କର ରୂପ ଧରି ଭୟ ଦେଖାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଅବିଚଳିତ ଭାବରେ ଶିବ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରୀ ଜପି ଚାଲିଲେ । ଶିବ ପାଦତଳ ବାଳକ ଉପମନ୍ୟୁଙ୍କର ତପସ୍ୟାରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ବର ଦେଲେ । ସେଥିରେ ସେ ସମସ୍ତ ଐଶ୍ବର୍ୟ ଲଭ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶିବ କୃପା ମଧ୍ୟ ଲଭ କଲେ । ଶିବଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଭକ୍ତି ରହିଲା ଅଟେ ।

ଅବିକାଳରେ ଦେବଦାନବଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେବା ବେଳେ ଦେବତାମାନେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ମରୁଥା'ନ୍ତି । ଥରେ ଦେବତାମାନେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଭଗବାନ୍, ଏହାର କିଛି ପ୍ରତିକାର କରନ୍ତୁ । ଆମର ଯେପରି ମୃତ୍ୟୁ ନ ହୁଏ ।”

ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ, “ଦେବଗଣ, କେବଳ ଅମୃତପାନ କଲେ ତୁମେମାନେ ଅମର ହେବ । ଏବେ ତମେମାନେ ଯାଇ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଔଷଧକୁ କ୍ଷୀର ସାଗରରେ ପକାଇ ଦିଅ । ତା’ପରେ ମନ୍ଦରାଚଳକୁ ଦଣ୍ଡ କରି ସାଗରମନ୍ଥନ କର । ସେଥିରୁ ଅମୃତ ବାହାରିବ ଓ ତୁମେମାନେ ତାହା ପାନ କରି ଅମର ହେବ ।”

ଦେବଗଣ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ମନ୍ଦରାଚଳକୁ ଉପାଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ତାହା ଟିକିଏ ବି ହଲିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ପୁଣି ବିଫଳ ମନୋରଥ ହୋଇ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲେ, “ଆମେ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କଲୁ କିନ୍ତୁ କିଛି ଫଳ ହେଲା ନାହିଁ । ଏବେ ଆପଣ କୁହନ୍ତୁ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ।”

“ଅପେକ୍ଷା କର, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖ । ସବୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ହେବ ।” ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ ।

ତୋରର ଭବାନର

ଥରେ ଗୁରୁଜଣ ବ୍ୟବସାୟୀ ବନ୍ଧୁ ବାଗଦାଦ୍ ସହରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପାତୁଳିବାସରେ ଜିନିଷପତ୍ର ରଖି, ସ୍ଥାନୀୟ ଶେଷ କରି ବଜାରକୁ ଗଲେ । ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗୌର ଘରେ ପଶି ସେମାନଙ୍କର ଶୁଣୁଥିବା ଲୁଗା ସବୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

ଲୁଗାସବୁ ନେଇ ସେ ହାଟକୁ ବକିବାକୁ ଗଲେ । ହେଲେ ପୁରୁଣା ଲୁଗା ବୋଲି କେହି କଣିଲେ ନାହିଁ । ତଥାପି ବକିବା ଆଶାରେ ସେଠାରେ ସେ ବସି ରହିଥାଏ । ଏଇ ସମୟରେ ମାଙ୍କଡ଼ଟିଏ ତା' ସାମନାରେ ନାନା ଭଙ୍ଗୀ କରି ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ଶୁଣି ହୋଇ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଇ ସୁଯୋଗରେ ମାଙ୍କଡ଼ର ମାଲିକ ତା'ର ଲୁଗା ଶୁଣିଲିଟି ଧରି ପଳେଇଲା । ସେଇଟା ଥିଲା ତାର ଗୌର କରିବାର କୌଶଳ ।

ପାତୁଳିବାସରୁ ଗୌର କରିଥିବା ଗୌର ତାହାଠାରୁ ବଡ଼ ଗୌର ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ି ସବୁ ହରାଇଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ ସେ କଥା ସେ ହାଟର ଜଗୁଆଳିମାନଙ୍କୁ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । କହିଲେ ହୁଏତ ସେମାନେ ଜେରା କରିବେ ଏବଂ ଲୁଗାତଳ ସେ କେଉଁଠାରୁ ପାଇଲା, ତା'ର କୌଣସି କୈଫିୟତ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଆଶଙ୍କାରେ ସେ ଦୁଃଖରେ ମନ ମାରି ଚାଲି ରହିଲା ।

ପରଦିନ ପ୍ରଥମ ଗୌର ବଜାରରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଦେଖିଲା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଲୁଗାର ପେଡ଼ିଟିଏ ଧରି ବସିଛି ଓ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଛି, “ଭଲମାନେ, ମୋ ଦୋକାନ ଘଟିଗଲା, କେକା ଲୁଗା ସବୁ ଶସ୍ତାରେ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ବହୁତ ଶସ୍ତା ।”

ପୁରୁଦିନ ଗୌର ଲୁଗାତଳ ହରାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଥମ ଗୌର ବଡ଼ ମନସ୍ତାପରେ

ଥାଏ । ଶସ୍ତ୍ରାରେ କିଛି କିଛି ଅଧିକ ଦାମରେ
ବିକ୍ରୟ ଥାଏ ସମ୍ଭବ ଲଭ କରିବା ଆଶାରେ ସେ
ଲୁଗା ବିକାଳି ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲ ସେ
ବାସ୍ତବିକ ବହୁତ ଶସ୍ତ୍ରାରେ ଜନସତକ ବିକ୍ର
ଦେଇ ଚାଲିଯିବାକୁ ଚପ୍ପର ହେଉଛି ।

ଏତେ ଶସ୍ତ୍ରା ଦେଖି ପ୍ରଥମ ଗୌର କୌଣସି
ବସ୍ତୁର ନ କରି କିଛି ନେଲା । ଲୁଗା ବିକ୍ରବା
ମାତ୍ର ଦୃଢ଼ାୟ ଗୌର ସେଠାରୁ ପଳାଇ
ଗଲା । ପ୍ରଥମ ଗୌର ମନ ଶୁଣିରେ ଲୁଗା-
ଗଣ୍ଡିଲି ଫିଟାଇ ଦେଖେ ତ ପୁରୋକ୍ତ ଲୁଗା
ଗୁଡ଼ିକହିଁ ସେଥିରେ ଅଛି । ବସ୍ତୁର କରେ
କ'ଣ ? କହିବ ବା କାହାକୁ ? ରାଗରେ
ଶାଲି ଛଟପଟ ହେଲା । ମନ ଅଶ୍ରୁ ହୋଇଯିବା
ପରେ ଭାବିଲା, “ଆହା କେତେ କଷ୍ଟ କରି
ଲୁଗା ଲୁଗା ମୁଁ ଏତେକ ଲୁଗା ଗୌର
କରିଥିଲି । ଗୌର କଲବେଳେ ମନରେ
କେତେ ଭୟ, ଭୟବେଶ । ସବୁ ସିନା ଧୂଳିରେ
ମିଶିଲା ! ସେଇ ଲୁଗାକୁ ପୁଣି ଟଙ୍କା ଦେଇ

କିଣିଲି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷର କର୍ମଫଳ ଥାଏ ।
ବସ୍ତୁର ବିଦେଶୀ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କୁ ଠକି ଏଇ
ଫଳ ମୋତେ ମିଳିଲା । ହୁଏ, ଏଇ ଲୁଗା
ନେଇ ମୁଁ ବଡ଼ ହଇରାଣରେ ପଡ଼ିଲି ।
ଜାଣିନି ଆହୁରି କେତେ କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରିବାକୁ
ଅଛି । ବରଂ ମୁଁ ତୁପ୍ତଗୁପ୍ତ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ
ତାଙ୍କ ଲୁଗାଗୁଡ଼ିକ ଦେଇଦିଏ । ମୋ ପାପର
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ହେବ ।”

ଚା'ପରେ ସେ ଗୌର ଲୁଗାଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣ୍ଡିଲି
କରି ବାନ୍ଧ ସେଇଠାରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।
ଭାଗ୍ୟକୁ ସେମାନେ ପିଣ୍ଡାରେ ସବୁ ଶୋଇ
ଯାଇଛନ୍ତି । ଅତି ସନ୍ତ୍ରପ୍ତରେ ଗୌର ସେଠାରୁ
ଯାଇ ଲୁଗା ଗଣ୍ଡିଲିଟି ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ
ରଖିଦେଇ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି
ପଳାଇଗଲା ଓ ଶାନ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ।

ଗୁରୁବନ୍ଧୁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ
ଲୁଗାତଳ ଫେରି ପାଇଲେ, ସେମାନଙ୍କ
ବସ୍ତୁର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।

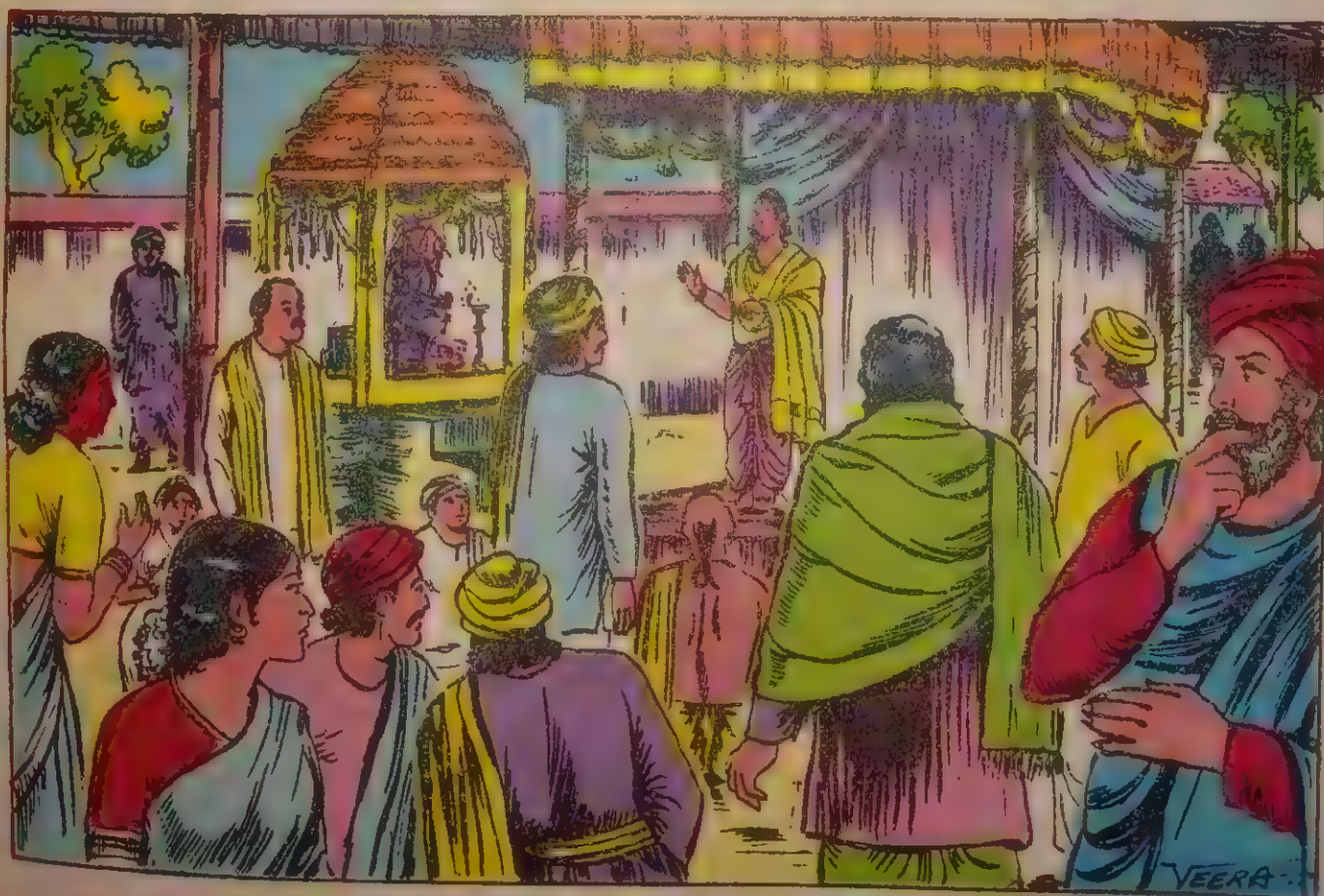

ଭଗବାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନ

ଶ୍ରୀପୁରରେ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀ ନାମକ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧାନ ପଣ୍ଡିତ ଓ ବକ୍ତା ରହୁଥାନ୍ତି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ନବରସ ଉତ୍ସବରେ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଏକ ବଡ଼ ଧାର୍ମିକ ସଭା ହୁଏ । ସେଥିରେ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀ ପୋରହଡ଼ା କରନ୍ତି; ଭଗବାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରିବା ବିଷୟରେ ଓ ନାନା ଧାର୍ମିକ ଉପଦେଶ ଦେଇ ସେ ବକ୍ତୃତାମାନ ଦିଅନ୍ତି । ଲୋକେ ତାଙ୍କ ଭାଷଣକୁ ଖୁବ୍ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ହରିଦାସ ମଧ୍ୟ ପିତାଙ୍କ ପରି ବଦ୍ୟା-ପ୍ରେମୀ । ସେ ମଧ୍ୟ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ବକ୍ତୃତା ଦେବାର କଳା କିଛିଟା ଶିଖିଥା'ନ୍ତି ।

ଥରେ ନବରସ ଉତ୍ସବରେ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଦିନ ଭାଷଣ ଦେବା ପରେ ଦୁଗାୟ ଦିନ ହୋଇ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିବାରୁ ପୁତ୍ର ଉପରେ ଧର୍ମ ସଭାର ଭାର ଅର୍ପଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀପୁରର ଲୋକେ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ହରିଦାସଙ୍କୁ ଦେଖି ପଲାଇ ପିକାକୁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । ହରିଦାସ କିନ୍ତୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ପରି ଠିଆ ହୋଇ କହିଲେ, “ଭକ୍ତଜନେ, ଶହାର ଅସୁସ୍ଥତା ଯୋଗୁ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆଜି ସଭାକୁ ଆସି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ତେବେ ମୁଁ ନିବେଦନ କରୁଛି ଯେଉଁମାନେ କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏଠାରୁ ଆସିଛନ୍ତି ସେମାନେ ଖୁସିରେ ଚାଲିଯାନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ଯିଏ ଏଠାରୁ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ସେମାନେ ରହନ୍ତୁ ।” ସମସ୍ତେ ପୁଣି ବସି ପଡ଼ିଲେ । ପିତା କୃଷ୍ଣଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟପୁତ୍ର ହରିଦାସଙ୍କ ଧର୍ମ ଉପଦେଶ ଓ ଭାଷଣ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗଧ ହେଲେ ।

‘ପାଷଣ୍ଡ’ର ପରାକ୍ରମ

ପ୍ରାଣେ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ଦେବଳ ସିଂହଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ମୋହନା ଥିଲେ ଅନୁପମ ସୁନ୍ଦରୀ । ନିଜର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ସକାଶେ ଭଲ ବରଟିଏ ଖୋଜିବା ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଏକ ସମସ୍ୟା । ଯେତେ ଚନ୍ଦ୍ରପଟ ମୋହନାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯିବ; ସେ ସବୁଥିରେ କିଛି ନା କିଛି ଦୋଷ ଦେଖାଇ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦେଉଥିଲେ ।

ଦିନେ ମୋହନା ଉଦ୍ୟାନରେ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ ଏକ ଡାକୁଦଳ ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼ୁ ଆସି ପଡ଼ିଥିଲେ ଓ ଡାକୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ତାଙ୍କୁ ଘୋଡ଼ାରେ ବସାଇ ହରଣଗୁଳ କରି ନେଇ ପଳାଇଲା । ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଗୁମ୍ଫା ଥିଲା ଡାକୁମାନଙ୍କର ଆଡ଼ିଆସ୍ଥଳୀ । ସେହି ଗୁମ୍ଫାରେ ଡାକୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ନିଜ ପରିବାର ସହ ରହୁଥାଏ । ସେ

ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଉତ୍ତରକୁ ନେଇ ଯାଇ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଇ କହିଲା, “ମୋ ନାମ ହେଉଛି ପାଷଣ୍ଡ ଆଉ ଦେଖ ଏଇ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ । ତା’ ନାମ ହେଉଛି ପାତକୀ । ଆଉ ଏଇ ଛୋଟ ଝିଅଟା ମୋର ଝିଅ, ନାମ କାନ୍ଦୁରୀ । ଏଠାରେ ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ ବୟସ୍କ ବ୍ୟକ୍ତି ଦେଖୁଛୁ ସେମାନେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ସେବକ । ମୋର ଅନୁଚରମାନେ ଏଇ ଗୁମ୍ଫାର ନିକଟକୁ କେବେ ମଧ୍ୟ ଆସିବାକୁ ସାହସ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ତୁମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ସହ ରୁହ ।”

“କିନ୍ତୁ ତମେ ମୋତେ ଏଠାକୁ କାହିଁକି ନେଇ ଆସିଲ ?” ମୋହନା ରାଗି କରି ପଚାରିଲେ ।

ଡାକୁ ପାଷଣ୍ଡ କିନ୍ତୁ ଶାନ୍ତ ସ୍ଵରରେ କହିଲା, “ମୋ ପତ୍ନୀ ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁ ସୁବିଧା କରି ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ପାତାଳିଆ ଗୁମ୍ଫାରେ

ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁନାହିଁ । କାରଣ ତା'ର ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ କେହି ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ନାହିଁ । ଦିନେ ସେ କଥାରେ କଥାରେ କହିଲା ତୁମକୁ ଆଣି ଦେବାକୁ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଣିଦେଲି । ଏବେ ତା'ର ସେବା କରି ଏଇଠି ଥାଅ ।”

ପାଷଣ୍ଡର କଥା ଶୁଣି ମୋହନା ଆଦୂର ରାଗି ଯାଇ ତା' ଆଡ଼କୁ ହୋଧପୁର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରୁହୁଁଲେ । ପାଷଣ୍ଡ ଥିଲା ବେଶ୍ ଲମ୍ବା ଓ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ । ଦେହର ରଙ୍ଗ ସୁନା ପରି । ଦେଖିବାକୁ ରାଜକୁମାର ପରି । ଅଥଚ କାହିଁକି ଏପରି ଡକାୟତ କରି ଜୀବକାର୍ଜନ କରୁଛି ? ମୋହନା ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ପୁଣି ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ପାତକୀ କଲ, ମୋଟା, ବସୁସ୍ଥା ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସତ୍ୟ ଜାତିର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ପରି ମନେ ହେଉଛି । ଦେଖିବାକୁ ମଧ୍ୟ ବିକୃତ । ତା' ହିଅ ପୁରା ମା' ପରି ।

ପାଷଣ୍ଡ ଓ ମୋହନା କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାବେଳେ ଜଣେ ସେବକ କହିଲା, “ଏଇ ସୁନ୍ଦରା ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ବିବାହ କରିବେ ।”

କିନ୍ତୁ ସେବକର କଥା ଶୁଣି ପାଷଣ୍ଡ ରାଗି ଯାଇ କହିଲା, “ମୁଁ, ଜାଣିନୁ ଏକପତ୍ନୀବ୍ରତ ମୋର ଆଦର୍ଶ ! ଆଉ ଥରେ ଏପରି କହିବୁ ତ ତତେ ମାରି ପକାଇବି ।”

ରାଜକୁମାରୀ ନିରୁପାୟ ହୋଇ ସେହି ରୂପାରେହିଁ ରହିଲେ । ଆରମ୍ଭରେ ସେ

ପାତକୀର ସେବା କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ସେବକ କହିଲା ସେଥିରେ ସର୍ଦ୍ଦାର ବେଶି ଦଣ୍ଡ ଦେଇପାରେ ।

ବୁଦ୍ଧ ସେବକ ଦାପସିଂଦ ମୋହନାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତ ଦୁର୍ଗା ଦେଖି ଦିନେ ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତୁନା ଦେଇ କହିଲା, “ତମର ତ ଅପ୍ସରା ପରି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଛି । ତୁମର ଏପରି ଦଣ୍ଡ କାହିଁକି ହେଲା ? ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଉପାୟ ଅଛି । ଯଦି ତମେ ନିଜର ରୂପ ଗୁଣରେ ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ମୁଗ୍ଧ କରି ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିପାରିବ ତେବେ ଯାଇ ଏହି ଦାସୀ ଜୀବନରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବ ।”

“ହଁ, ତୁମ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରି । କ'ଣ ତମେ ଜାଣିନା କି ମୁଁ ସୁପର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟର ରାଜ-

କୁମାରୀ ? ମୁଁ ଜଣେ ଡାକ୍ତରକୁ ବିବାହ କରିବି ?
ମୂର୍ଖକ ପରି କ'ଣ କଥା କହୁଛ ?”
ଶୁଣିଯାଇ କହିଲେ ମୋହନା ।

“ଏକଥା ସତ ଯେ ଆମ ସର୍ଦ୍ଦାର ଜଣେ
ଡାକ୍ତର । କିନ୍ତୁ ଏ ସଂସାରରେ କୌଣସି ରାଜ-
କୁମାର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ତାଙ୍କର ସମକକ୍ଷ
ହେବେ ନାହିଁ । ଶୁଭ, ବିବାହ ନକର, କିନ୍ତୁ
ଏଠାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ
ଯଦି ସେ ଦୟା କରନ୍ତି । ନଚେତ୍ ଗୁମ୍ଫା
ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିଲେ ସାଧାରଣ
ଝିଅ ଓ ରାଜକୁମାରୀ ମଧ୍ୟରେ ତୋର କ'ଣ
ଅଛି ?” ମୋହନା ଫମେ ବୁଝିଲେ ବୁଝ
ଯାହା କହୁଛି ତାହା ସତ ।

ଦିନେ ସେ ଭଲ ଘରରେ ସାଜସଜ୍ଜା
ହୋଇ ଲଲ୍ ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ପାଷଣ ଆଗରେ
ଥରେ ଦୁଇଥର ଯିବା ଆସିବା କଲେ ତାଙ୍କ
ମନ ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ । ସେତେବେଳେ
ପାଷଣ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଶବ୍ଦର ଘରରେ
ଚନ୍ଦ୍ରାମଣ୍ଡ ଥାଏ । ତେଣୁ ମୋହନାକୁ ଦେଖି
ପାରି ନଥାଏ । କିଛି ସମୟ ପରେ ପାଷଣ
ମୋହନାଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା, “ତମେ ତ
ଆଜି ଘର ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ନାଲି
ଶାଢ଼ୀରେ ତୁମେ ଆଦୃଶ ସୁନ୍ଦର ଲଗୁଥିଲ ।”

“ତମେ କିପରି ଜାଣିଲ ?” ମୋହନା
ପଚାରିଲେ ।

“ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ମୋତେ କହିଥିଲା । ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ
ବିଷୟରେ ତା’ର ଜ୍ଞାନ ଖୁବ୍ ଶବ୍ଦର ।”
ପାଷଣ କହିଲା ।

ପାତକୀର ନାମ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ମୋହନା
ମନରେ ରାଗ ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ତାହା ଦବାଇ
ରଖିଲେ । ଆଜି ଦିନେ ସେ ନାଲି ରଙ୍ଗର
ଶାଢ଼ୀ ପିନ୍ଧି ବୁଲି ବୁଲି ଗୀତ ଗାଉଥା’ନ୍ତି ।
ସେ ଗୀତ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ବାଳ-
ଲୀଳା ବିଷୟରେ । ତାଙ୍କର କଣ୍ଠସ୍ବର ଥିଲା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଧୁର ।

“ହେଇ ଶୁଣ । ତମେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଲଳି-
ସଂଗୀତ ଏଠାରେ ଗାଇବ ନାହିଁ । ଟିକିକୁ ସୁତ
କରି ଗୀତ ବୋଲ । ତମେ କ’ଣ ଜାଣନାହିଁ
କି ପାତକୀ ଶିବଙ୍କ ଭକ୍ତ ?” ପାଷଣ କହିଲା ।

ବରୁଣ ମୋହନଙ୍କ ମୁଁ ଶୁଣିଗଲା ।

ଆଉଦିନେ ମୋହନା ଶବ୍ଦ ଗୁଲରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ନୃତ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ପାଷଣ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା, “ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ନାଚ କରୁଛ ତ ? ନ ହେଲେ ସେ ରାଗିବ ।” ତା’ପରେ ମୋହନା ତୁପ୍ତ ହୋଇଗଲେ ।

କିଛିଦିନ ପରେ । ଦିନେ ମୋହନା ପାଷଣକୁ କହିଲେ, “ଦେଖ, ତୁମର ସେବକ କହୁଥିଲା ଯେ ତମେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୌର ଡାକୁକ ପରି ନୁହଁ । କ୍ଷତ୍ରିୟ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ତୁମର ଅଧିକ ଗୌରୀ ଓ ପରାଧନ । ମୁଁ ଟିକିଏ ଏସବୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।”

“ଓ, ତାହାହେଲେ ତ ବଣ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ହେବ । ତୁମକୁ ସାଥରେ ନେଇ ଯିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ପାତକୀଠାରୁ ଅନୁମତି ଆଣିବାକୁ ହେବ । ତମେ ବରଂ ଯାଇ ତା’ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ଆସ ।”

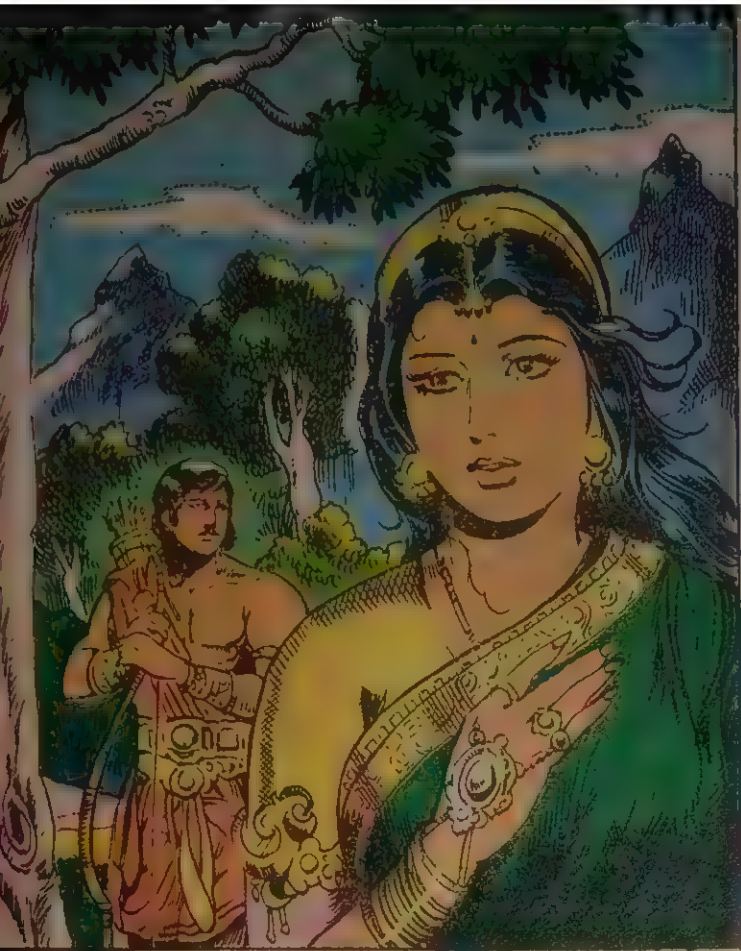
ପାଷଣର ଏପରି କଥାବାଣୀ ମୋହନାଙ୍କ ପାଇଁ ନୂଆ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ରାଗିଲେ ନାହିଁ । ପାତକୀ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ତୁମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପରାଧନ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ତେଣୁ ବଣକୁ ଯିବାକୁ ହେବ । ତମେ ମନରେ ଅନ୍ୟ କିଛି ନ ଭାବି ଅନୁମତି ଦେବ କି ?”

ପାତକୀ ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲା, “ତମେ ଆମ ପ୍ରେମର ଶରୀରତା ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ । ପରସ୍ପର ଭିତରେ ଆମର ଅଶ୍ରୁ ବଣ୍ଟାସ । କୌଣସି

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତାକୁ ଟଳାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତମେ ଖୁସି ମନରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ବଣକୁ ଯାଇପାର ।”

ମୋହନା ପାଷଣ ସହିତ ବଣକୁ ଗଲେ । ବଣରେ ପାଷଣ ତା’ର ଅନେକ ବିଦ୍ୟାର ତମଜାରିତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲା । ପାଷଣର ଅସ୍ତବିଦ୍ୟା ଆଦିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୌଶଳ ଦେଖି ମୋହନା ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଫେରିବା ବେଳେ ବାଟରେ ପାଷଣ ଫଣା ଟେକି ରହିଥିବା ଏକ ନାଗସାପକୁ ହାତରେ ଧରି ଘୁରାଇ ଘୁରାଇ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ । ପୁଣି ଏକ ହରିଣ ଆଡ଼େ ଜାର ମାରି ମାରି ତା’ ଗୁରପାଖରେ ଏକ ଯନ୍ତ୍ରା ତଆରି କରିଦେଲେ, କିନ୍ତୁ ହରିଣ ଦେହରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଜାର ବାନ୍ଧି ନଥାଏ ।

ଏସବୁ ଦେଖି ମୋହନା କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ! ତମର ଏତେ ପରାଧମ ? ତମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜକୁମାର ହେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।”

ତମେ ତ ମୋର ଏତେ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛ ।” କିନ୍ତୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ପାତକୀ ଆକ୍ରମଣୀ ଥରେ ହେଲେ ମୋର ପ୍ରଶଂସା କରିନାହିଁ । ବରଂ ମୋତେ ଥକା କରି କୁହେ, ‘ଯଦି ତମେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ପରି ଜୀବ ମାର ପାତାଳଗଙ୍ଗାକୁ ଆଣି ପାରିବ ତେବେ ଯାଇ ତୁମର ପରାଧମ ମୁଁ ମାନିବି ।’ ପାଷଣ୍ଡ କହିଲା ।

ପାଷଣ୍ଡର ଏତେ ବେଶୀ ପତ୍ନୀଗତ ପ୍ରାଣ ଦେଖି ମୋହନା ମନେ ମନେ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ପରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ କହିଲେ,

“ମୁଁ ତ ତୁମର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟା ଓ ପରାଧମ ଦେଖିଲି । ତମେ ମୋର ବିଦ୍ୟା ସବୁ ଦେଖିବ ନାହିଁ ?”

“ତୁମ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ମୁଁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ଦେଖିବି । ଏକାକୀ ନୁହେଁ ।” ପାଷଣ୍ଡ କହିଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ମୋହନାଙ୍କ ମୁହଁ ହୋଧ ଓ ଲଜ୍ଜାରେ ଲଲ୍ ହୋଇଗଲା । କୌଣସି ମତେ ସେ ନିଜକୁ ସଫତ କରି କହିଲେ, “ମୋର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁ ମୋତେ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଦେଶରୁ ରାଜକୁମାର ମାନେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋର ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛି । ସ୍ବାମୀ ସମକ୍ଷରେ ସ୍ତ୍ରୀ ବିଷୟରେ କିଛି କହିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତଥାପି ମୁଁ କହୁଛି ଯେ ତୁମର ସ୍ତ୍ରୀ ତୁମର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ନା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ନା ଗୁଣରେ । ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଉଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ତଥାପି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଯେ, ତମେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଏତେ ଆକୃଷ୍ଟ ଓ ମୋତେ ଉପେକ୍ଷା କରୁଛ ।”

ପାଷଣ୍ଡ ମୋହନାକୁ ଗୁହଁ ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କହିଲା, ମୁଁ ବାଦ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ତରର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦିଏ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଏତେ ଭଲପାଏ ।”

ଗୁମ୍ଫାକୁ ଫେରି ବୁଦ୍ଧ ସେବକ ଦାସସିଂହଙ୍କୁ ମୋହନା ସବୁକଥା କହିଲେ । ଶେଷରେ

କହିଲେ, “ଏଠାରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ମୋର କୌଣସି ଉପାୟ ନାହିଁ ।”

“ଏବେ ତୁମ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ମାଡ଼ ପଡ଼ିଲା ଅଛି । ତୁମେ ପାତକୀକୁ ପ୍ରସନ୍ନ କରାଅ । ସେହିଁ ତୁମକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବ ।” ଦୀପସିଂହ କହିଲା ଏବଂ ତାକୁ କିଛି ପରାମର୍ଶ ଦେଲା ।

ପରଦିନ ପାତକୀ ଯିବା ରାସ୍ତାରେ ଦୀପସିଂହ କଦଳୀ ଚୋପାଟିଏ ପକାଇ ଦେଇଥାଏ । ପାତକୀ ଚୋପାଟି ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଯିବା ବେଳକୁ ମୋହନା ତାକୁ ଧରିନେଲେ । ସେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇ କହିଲା, “ରାଜକୁମାରୀ, ମୁଁ ତୁମର ଆଚରଣରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୀତ । ଏବେ ମୁଁ ତୁମକୁ ମୁକ୍ତ ଦେଉଛି । କିନ୍ତୁ ମୋର ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ ଅଛି । ତୁମେ ତୁମ ପିତାଙ୍କୁ କହି ଆମ ପାଇଁ ନଗରରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ଦେବ । ନହେଲେ ଏଇ ପାହାଡ଼ରେ ଜୀବନ ବିତାଇବାକୁ ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ ।”

ମୋହନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକଥା ସ୍ୱୀକାର କରିନେଲେ । ପାତକୀ ପାଷଣକୁ ଡାକି କହିଲା, “ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ସାବଧାନରେ ନେଇ ଛାଡ଼ିବ । ସେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ କହିବେ ତୁମର ପୁଅ ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରି, ଆମକୁ ପୁଣି ନଗର ମଧ୍ୟରେ ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନ ଦେବେ ।”

ପାଷଣ ମୋହନାକୁ ନିଜ ଘୋଡ଼ାରେ ବସାଇ ନେଇ ସିଧା ଯାଇଁ ରାଜଧାନୀରେ

ପହଞ୍ଚିଲେ । ମୋହନାଙ୍କ ଆଦେଶ ଯୋଗୁଁ ରାଜସୈନିକମାନେ ପାଷଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ; ବନ୍ଦୀ କଲେ ନାହିଁ ।

ତା’ପରେ ପାଷଣ ରଜାଙ୍କ ହାତରେ ମୋହନାଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରି କହିଲା, “ମହାରଜେ ଇଏ ନିଅନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ କନ୍ୟା । କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ଯୋଗୁଁ ତାକୁ ମୁଁ ବନ୍ଦରେ ରଖିବାର ଧୂଷ୍ଟତା କରିଛି । କ୍ଷମା କରିବେ । ବାକି ସବୁକଥା ସେ ନିଜେ କହିବେ ।” ମୋହନା ପିତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ବାବା, ଏ ଯୁବକ ପରମ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ଓ ବୀର । ଏହାଙ୍କ ସହିତ ବିବାହ କରିବାକୁ ମୁଁ ଚାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେ ବିବାହତ !”

ରାଜା ହିଅ ମୋହନାକୁ କହିଲେ, “ହୁଅ,
ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଆଜି ତୁ କହୁଛୁ ବିବାହ
କରିବା ପାଇଁ, ମୁଁ ଖୁବ୍ ଖୁସି । ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରା
କରନା । ମୁଁ ସେସବୁ ବୁଝିବି ।”

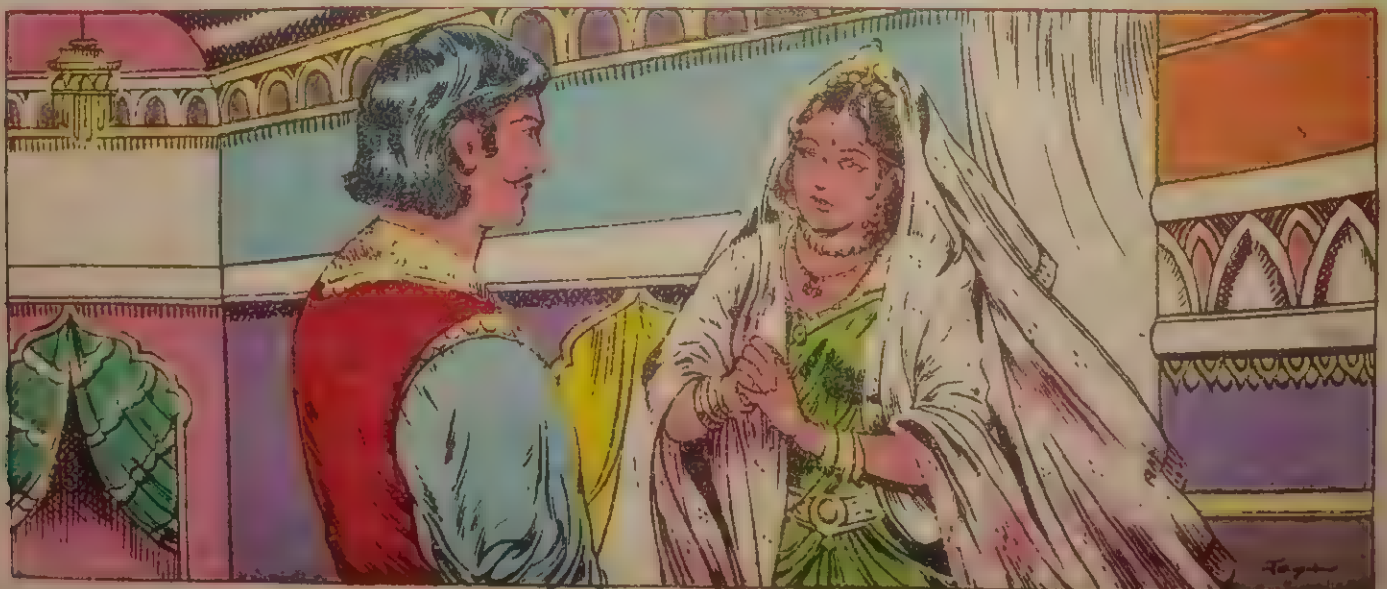
ମହା ଜାକଜମକରେ ବିବାହ ହୋଇଗଲା ।
ବିବାହ ପରେ ପାଷଣକୁ ମୋହନା କହିଲେ, “ଏ
ବିବାହ ତୁମର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଛି,
ତମେ ଜଣେ ଡାକୁ ସୁଖୀ ବିବାହୀତ ମଧ୍ୟ ।
କିନ୍ତୁ ସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ତୁମକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ
ପାଇ ଖୁସି । ତମେ ମୋ ସହିତ ରହିବାକୁ
ପସନ୍ଦ ନ କଲେ ଚାଲିଯାଇ ପାର । କିନ୍ତୁ ମୁଁ
ସାରା ଜୀବନ ତୁମର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିବି ।
ଦିନେ ନା ଦିନେ ତୁମେ ଫେରି ଆସିବ ।”

ପାଷଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହ ସହକାରେ
ମୋହନାକୁ ତଳୁ ଉଠାଇ କହିଲା, “ଯଦି ମୁଁ
ଏଠୁ ଯାଏ ତ ତୁମକୁ ସାଥୀରେ ନେଇ ଯିବା ।
ମୋହନା ! ତମେ ଯାହା ସବୁ ଦେଖିଲ ଏସବୁ
କପଟ ନାଟକ ଓ ସବୁ ମିଥ୍ୟା । ସବୁ

ରାଜକୁମାରକୁ ତମେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛ ଦେଖି
ତୁମ ପିତା ମୋତେହିଁ ବାଛିଲେ ଓ ମୋ
ସହିତ ପରମର୍ଶ କରି ଏପରି ନାଟକ କର ହେଲା
ତୁମ ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ । ମୋର ପ୍ରକୃତ
ନାମ ସୁରସେନ । ମୁଁ ମଗଧର ରାଜକୁମାର ।
ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ତୁମ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଛବି
ଦେଖାଇଲେହିଁ ତମେ ମୋ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ
ହେବ । କୁହ, ଏବେ ମୋ ସହିତ ମୋ
ରାଜ୍ୟକୁ ଯିବ ତ ?”

ମୋହନା ବିସ୍ମୟ ଓ ଆନନ୍ଦରେ ବିହ୍ୱଳ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ କହିଲେ, “କାହାଦ୍ୱାରା
ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବାହିଁ ପ୍ରକୃତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ।
ସଦାଗତା ଓ ବିନୟଶୀଳତା ହେଉଛି
ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ
ପାହାଡ଼ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହି ଏସବୁ ଶିଖିଛି ।”

ମୋହନାଙ୍କର ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ।
ଶୁଭଦିନ ଦେଖି ସୁରସେନ ଓ ମୋହନା ମହା
ଆତମ୍ଭର ସହକାରେ ମଗଧ ଯାହା କଲେ ।

ସାହସୀ ସତ୍ୟପାଳ

କୋଙ୍କଣ ରାଜ୍ୟର ସୀମାରେ ଏକ ପାହାଡ଼

ଥାଏ । ତାକୁ ଭୂତ ପାହାଡ଼ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥାଏ । ଏହି ପାହାଡ଼ ସଫଳରେ ଅନେକ ଗଳ୍ପ ଗୁଞ୍ଜବ ଥାଏ । ତେଣୁ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଭୟରେ ପାହାଡ଼ଠାରୁ ନିଜକୁ ଦୂରରେ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ପାଣ୍ଡବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରାନ୍ତରରେ ଗାଈ ଚରାଇବାକୁ ନେଲେ ଅକସ୍ମାତ୍ ଯଦି ଗାଈଟିଏ ସେ ଭୂତ ପାହାଡ଼ ଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଏ, ତେବେ ସେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଗଲ । କେହି ଗାଈକୁ ଖୋଜିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ପଟକୁ ଯାଏନାହିଁ । ଆଗରୁ କୌଣସି ଗାଈଆଳ ପିଲା ସେଠାକୁ ଯାଇ ଲେଉଟି ନାହିଁ ବୋଲି କେହି ସାହସ କରି ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ସେହି ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୋରୁ ଥା'ନ୍ତି । ସେମାନେ ନିଜେ ବାହାରକୁ

ଚରିବାକୁ ଆସି ପୁଣି ସେଠାକୁ ଫେରିଯା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ ସେଠାରେ ରଖିଛି ସେକଥା କେହି କହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦୂରରୁ ଦେଖାଯାଏ ସେ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ଘର ଅଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ସେଥିରୁ ଧୁଆଁ ମଧ୍ୟ ଉଠୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ କିଏ ଅଛି କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଶୁଣାଯାଏ ପାହାଡ଼ରେ ଥାଏ ଗୋଟିଏ ଭୂତ । ଥରେ ଥରେ ସେ ତଳେ ଚୋରୁଥିବା ଗୋରୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟାକୁ ଉଠାଇ ନିଏ । କୌଣସି ଗାଈଆଳ ଗୋରୁ ଖୋଜି ଉପରକୁ ଗଲେ ତାକୁ ସେ ମାରି ପକାଏ ।

ଥରେ ସତ୍ୟପାଳ ନାମରେ ଏକ ଯୁବକ ଗାଈଆଳ ପାହାଡ଼ ତଳ ପଡ଼ିଆରେ ଗାଈ ଚରାଉଥାଏ । ସମସ୍ତେ ତାକୁ ପାହାଡ଼ ବିଷୟରେ ଭୟାନକ କାହାଣୀମାନ ଶୁଣାଇ

ନ ଯିବା ପାଇଁ ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ ଥିଲା ନିର୍ଭୀକ । ତଳେ ବସି ବସି ପାହାଡ଼ ଉପରର ସବୁ କିଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଥାଏ । ଶୁରୁଥାଏ ଦିନେ ସେଠାକୁ ଯିବ ।

ସତ୍ୟପାଳ କାଳେ କୌତୁହଳବଶତଃ ସେଠାକୁ ଚାଲିଯିବ ସେଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଗାଉ-ଆଳମାନେ କହିଲେ, “ଯଦି ବି କେବେ ଭୁଲ ବଶତଃ ସେଠାକୁ ଯିବୁ, ତେବେ ସେ ଘର ଭିତରକୁ କଦାପି ଯିବୁ ନାହିଁ । କାରଣ କେହି ପ୍ରାଣ ନେଇ ସେଠାରୁ ଫେରି ନାହିଁ ।

ସତ୍ୟପାଳ ସବୁ ଶୁଣି ନାରବ ରହିଲା । ତା’ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ନିଷ୍ପତ୍ତିକର୍ମ ସାରି ଗାଉମାନଙ୍କୁ ପଡ଼ିଆରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କେହି ନ

କାଣିବା ଭଳି ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଭୂତପ୍ର-
ଭପରକୁ ଚଢ଼ିଲା । ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପହ-
ଞ୍ଚିଲା ସେଠାରେ କୌଣସି ବିଶେଷତ୍ତ୍ୱ ନାହିଁ ।
ଗୁରୁଆଡ଼ ତୁପୁଗୁପୁ । ତା’ପରେ ସେ ଘର
ଆଡ଼କୁ ଗଲା । ଘର ଭିତର ଦେଖି ମନେହେଲା
କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ସେଠାରେ ଦୃଶ୍ୟ ରହୁଛି ।

ସତ୍ୟପାଳ ଚିତ୍କାର କରି ପଚାରିଲା, “ଘରେ
କେହି ଅଛନ୍ତି ?” କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର
ପାଇଲା ନାହିଁ ।

ଭୟ ଓ ସ୍ୱକୋଚ ତ୍ୟାଗ କରି ସେ ଘର
ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ଦେଖିଲା ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛି । ଆଉ ଗୋଟିଏ
କଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପଲଙ୍କ ପଡ଼ିଛି ।
ସେଥିରେ ଶେଯ ବିଛା ହୋଇ ରହିଛି ।

ସେ ଶ୍ରବଣ, “ଏଠାରେ ଶାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଓ
ଶୟନ ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଛି ମାନେ ଏଠାରେ
ନିଶ୍ଚୟ ମନୁଷ୍ୟ ରହୁଛି । ସେ ବୋଧେ
ବାହାରକୁ ଯାଇଛି । ସେ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ମୋତେ ଏଠାରେ ଅଧେଷା କରିବାକୁ ହେବ ।”
ତା’ପରେ ସେ ପଲଙ୍କରେ ଆରାମ କରି
ବିଶ୍ରାମ ନେଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ କେହି ଦୂରରୁ ଆସୁଥିବାର
ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ତା’ପରେ ସତ୍ୟପାଳ
ଦେଖିଲା ଏକ ଭ୍ରମକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଭିତରେ
ପଶି କହିଲା, “ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଶୋଇଥିବା
ଲୋକକୁ କ’ଣ ଶାଦ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ ?”

।ଲ ନ ଡର ତୁମ୍ଭ କର ଉଠି ବସିଥାଏ ।
ପରେ ଭୂତ କହିଲା, “ଗୁଲ ଖାଇବା ।”
“ଯିଏ ପରଶ୍ରମ କର ଫେରିଛି ତା’ର
ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର ।

ମୋର ଖାଦ୍ୟ ଦରକାର ନାହିଁ ।”
ସତ୍ୟପାଳ କହିଲା ।

ଭୂତ ତୁମ୍ଭତୁମ୍ଭ ଉଠିଯାଇ ସବୁ ଏକେଲ
ଖାଇନେଲା । ତା’ପରେ ଗୋଟାଏ କୋଦାଳ
ଓ ଗୋଟାଏ କୋଡ଼ି ସତ୍ୟପାଳକୁ ଦେଇ କହିଲା,
“ନେ ଏଇଟା ଧରି, ଆଉ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ
ବାହାରକୁ ଗୁଲ ।”

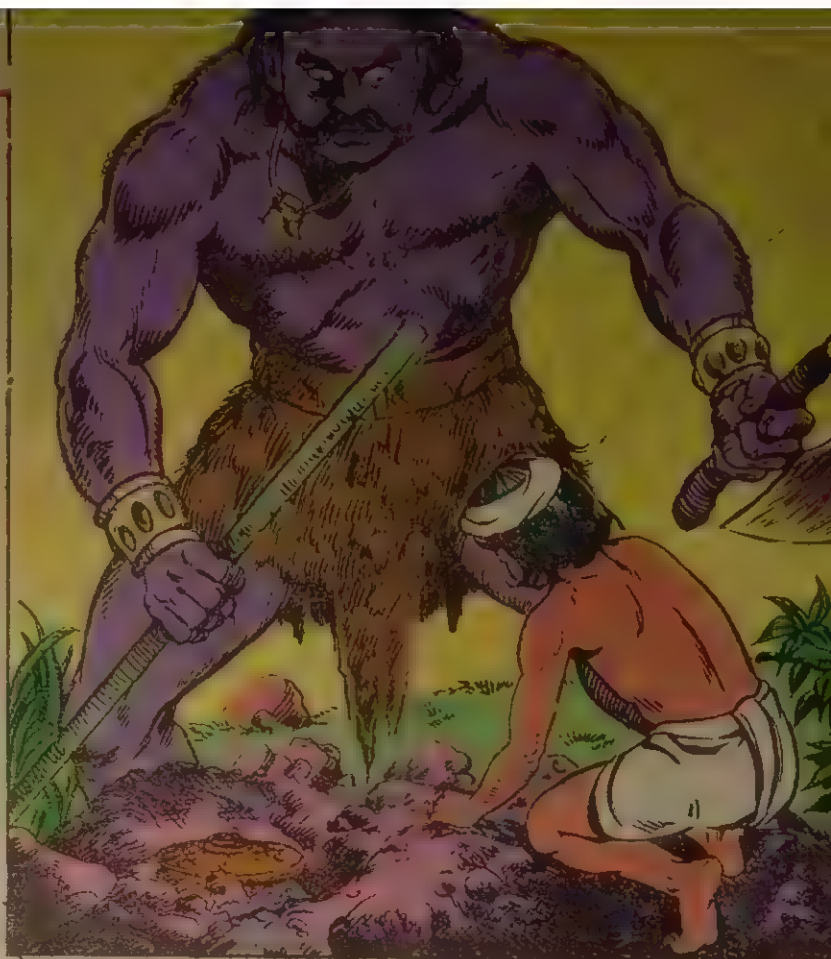
“ବାହାରୁ ତ ମୁଁ କୌଣସି କିଛି ଏଠାକୁ
ଆଣିନାହିଁ । ଏଠାରୁ କାହିଁକି କୋଡ଼ିକୋଦାଳ
ଧରି ବାହାରକୁ ଯିବି ?” ସତ୍ୟପାଳ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ମୋ ସହଚର ଆ—” କହି ଭୂତ
ନିଜେ କୋଡ଼ିକୋଦାଳ ଧରି ଆଗେ ଆଗେ
ଗୁଲିଲା । ସତ୍ୟପାଳ ମଧ୍ୟ ତା’ ପଛେ ପଛେ
ଗଲା । ସେମାନେ ଯାଇ ବାହାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେଠାରେ ଭୂତ ସତ୍ୟପାଳକୁ କହିଲା,
“କୋଦାଳ ନେଇ ଏହି ସ୍ଥାନଟିକୁ ଟିକେ
ଖୋଳି ଦେ ।”

“କାହିଁକି ? ମୁଁ ତ ଏଠାରେ କିଛି
ପୋତି ନାହିଁ, ଖୋଳିବି ବା କାହିଁକି ?”
ସତ୍ୟପାଳ କହିଲା ।

ତା’ପରେ ଭୂତ ତାକୁ କିଛି ନ କହି ନିଜେ
ଖୋଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କିଛି ସମୟ

ପରେ ଗୋଟିଏ ପିତଳ ଦାଣ୍ଡି ଗାତ ଭିତରୁ
ବାହାରିଲା ।

ଭୂତ କହିଲା, “ଦାଣ୍ଡିକୁ ଉପରକୁ ଆଣ ।”
“ମୁଁ ତ ଗାତରେ ତାକୁ ପୋତି ନଥିଲି,
ଉପରକୁ କାହିଁକି ଆଣିବି ?” ସତ୍ୟପାଳ
କହିଲା ।

ଭୂତ ଦାଣ୍ଡି ନିଜେ ଉଠାଇ ଉପରେ ରଖିଲା
ଓ କହିଲା, “ଦାଣ୍ଡିର ଡାକୁଣୀ ଖୋଳି ଦେ ।”

“ମୁଁ ତ ଡାକୁଣୀ ଘୋଡ଼ାଇ ନଥିଲି
ଖୋଳିବି କାହିଁକି ?” ସତ୍ୟପାଳ କହିଲା ।

ଭୂତ ଦାଣ୍ଡିର ଡାକୁଣୀ ଖୋଳିଦେଲା ।
ତା’ ଭିତରେ ଥିଲା ବହୁତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟା । ଭୂତ
ତାକୁ ତଳେ ଡାଳି ଦେଲା । ତା’ପରେ

ପରୁରଲ ଏହା ଭିତରୁ ତୋର କେଉଁଟା ଯଦି
କହିଦେବୁ ତେବେ ତୁ ଉଦ୍ଧାର ହେବୁ ମୁଁ
ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର ହେବି । ଯଦି ଭୁଲ କଥା
କହିବୁ, ତୁ ବି ମରବୁ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପୁଣି ଅନ୍ୟ
କାହାର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିବି, ସିଏ ମୋତେ
ଶାପମୁକ୍ତ କରିବ । ଆଉ ଯଦି ତୋ ଦ୍ଵାରା
ମୋର ଉଦ୍ଧାର ହୁଏ ତ ଏଇ ଧନ ଭିତରୁ
ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ତୋର, ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଗରୀବ
ଲୋକଙ୍କର ଓ ଭୃତ୍ୟାୟ ଅଂଶ ମୁଁ ମାରିଥିବା
ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କର । ବୁଝିଲୁ ତ ?”

ସତ୍ୟପାଳ ସବୁ ଭାଗକୁ ଏକାଠି କରି ଦେଇ
କହିଲା, “ଏହାର ମାତ୍ର ଏକ ଭୃତ୍ୟାଂଶ
ମୋର ।”

“ଧନ୍ୟବାଦ । ତୁ ଲୋଭର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ନ
ହୋଇ କାମ କରିଛୁ । ତୁ ତୋର ପ୍ରାପ୍ୟ
ପାଇବୁ ଓ ଅନ୍ୟ ସବୁ ମୁଁ କହିବା ଅନୁସାରେ
କରିବୁ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଆଜି ଶାପମୁକ୍ତ ହେଲି ।”
କହିଲା ଗନ୍ଧବ । ସେ ଆଉ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ଭୂତ

ନ ଥିଲା, ସିଏ ଥିଲା ଏକ ସୁନ୍ଦର ଗନ୍ଧବ ଯାହା
ଦେହରୁ ଆଲୁଅ ବାହାରୁଥାଏ ।

“ଏବେ ମୁଁ ଚାଲିଲି—ଏଠାରେ ଥିବା
ଘର ଶାନ୍ତ, ଧନ ସବୁ ତୋର ।” କହି ସେ
ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ସତ୍ୟପାଳ ପାହାଡ଼ରୁ ତଳକୁ ଆସିଲା ।
ତାକୁ ଜୀବନ୍ତ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।
ସେ ସବୁ ଘଟଣା ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହି ଚମତ୍କତ କଲା ।

ସେହି ଦିନଠୁ ସେ ସେହି ପାହାଡ଼ ଉପରେ
ଘର କରି ରହିଲା । କିଛି ଧନ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ
ପରିବାରକୁ ବାଣ୍ଟିଲା । କିଛି ଧନ ଗରୀବ-
ମାନଙ୍କୁ ଦେଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ନିଜ ଭାଗରେ
ଥିବା ଧନରେ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଓ ତଳେ
ଗୋଟାଳ ଆଦି ନିର୍ମାଣ କଲା ଓ ସୁଖରେ
ରହିଲା ।

ସେହି ଘଟଣା ପରେ ସେହି ଭୂତପାହାଡ଼ର
ନାମ ବଦଳି ଗଲା । ଲୋକେ ସେହି ପାହାଡ଼ର
ନାମ ରଖିଲେ “ଗନ୍ଧବ ପାହାଡ଼” ।

ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି

ଯେଉଁ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନେ ପରସ୍ପରିର ପରବର୍ତ୍ତନ ଅନୁସାରେ ନିଜକୁ ବଦଳାଇ ପାରନ୍ତି ସେମାନେ ଅନେକ ଦିନ ବନ୍ଧୁ ରହନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ସେ ଜାତି ଶିଘ୍ର ଲୋପ ପାଇ-
ଯା'ନ୍ତି । ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ପରସ୍ପରି ସହୃଦ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରଖି କଦଳିକା ଭଳି ସ୍ବାଭାବିକ
ଶକ୍ତି ଥାଏ । ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚିମାନେ ଏଇ ପ୍ରକାର । ଇଉରୋପ, ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାରେ
ଏମାନେ ପ୍ରଚୁର ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ସର୍ବତ୍ର ପ୍ରକାରର ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ଅଛନ୍ତି ।

ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ଗଛ ଭାଳରେ ବାସ କରନ୍ତି । ଶିକାର ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା
ପାଇବାକୁ ଓ ନିମ୍ନ ଭୂମିରୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଫଳ ଆଦି ଖାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚରୁ ତଳକୁ
ଉଡ଼ି ଆସନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଆଗ ଗୋଡ଼ ଓ ପଛ ଗୋଡ଼ ମଝିରେ ପକ୍ଷ ଲାଗିଥାଏ ଯାହା ତାଙ୍କୁ
ଉଡ଼ିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଉଡ଼ିବା ଆଗରୁ ସେମାନେ ମୁହଁ ଟେକି ଏପରି ସେପଟ ଦେଖନ୍ତି ଓ ପରେ ଉଡ଼ି ଆସନ୍ତି ।
ସେମାନଙ୍କର ପକ୍ଷ ବେଶି ଲମ୍ବା ନ ହେବାରୁ ସେମାନେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଡ଼ନ୍ତି ଓ ତଳେ ଚାଲିଲେ
ବେଳେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ଗୁଣ୍ଡୁଚିଠାରୁ
କମ୍ ବେଗରେ ଚାଲନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର
ଗତି ଘଣ୍ଟାକୁ ସାଢ଼େ ଛ କିଲୋମିଟର ।
ସେମାନେ ଦିନସାରା ପ୍ରାୟ ଶୋଇଥା'ନ୍ତି
ଆଉ ରାତିରେ ଆହାର ଖୋଜି
ବାହାରନ୍ତି । ରାତିରେ ତାଙ୍କ ଦେହର
ରଙ୍ଗ ସେମାନେ ରହୁଥିବା ଗଛଛଲର
ରଙ୍ଗ ପରି ହୋଇଯାଏ ।

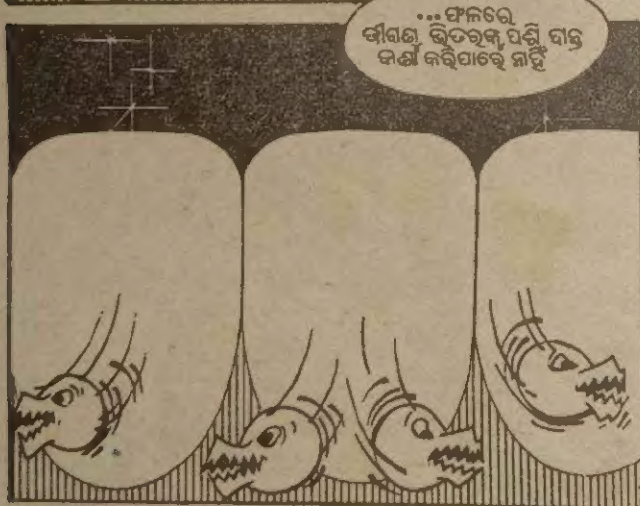
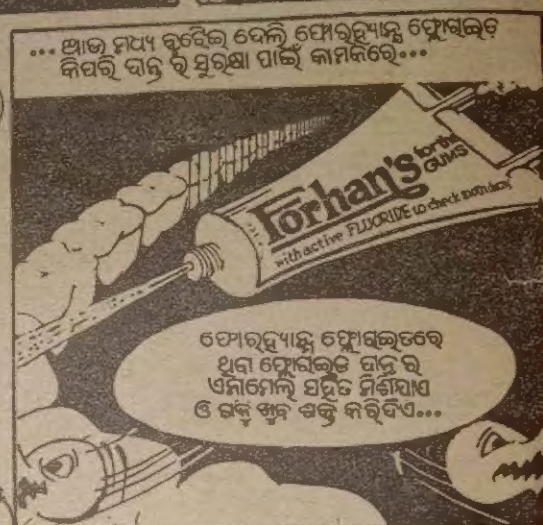
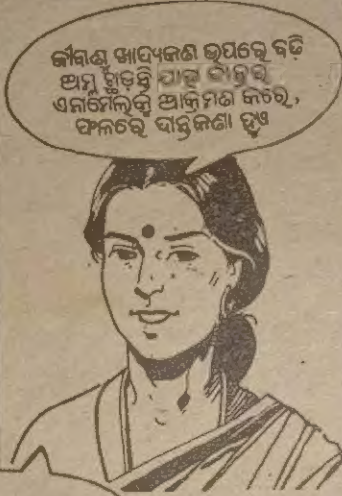
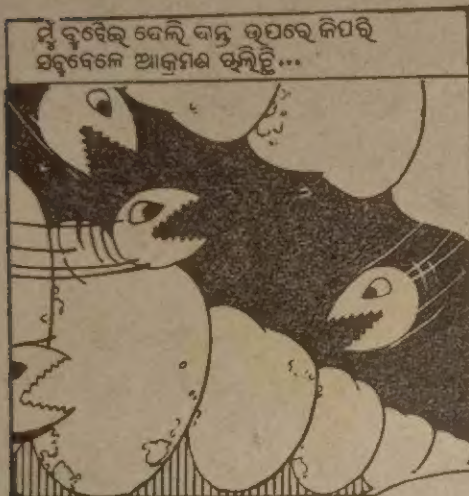
ଫିଲିପାଇନ୍ସ ଓ ମାଲେସିଆରେ
ଏ ପ୍ରକାର ଜନ୍ତୁ ଦେଖା ଯା'ନ୍ତି ।
ଏମାନେ ବିଲେଇ ପରି ବଡ଼ ଓ
ଏମାନଙ୍କ ନଖ ଖୁବ୍ ଗୋଜିଆ । ଦାନ୍ତ
ଛୋଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମଜବୁତ ।
ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରେ ଥିବା ଏଇ ଜାଗାୟ
ଗୁଣ୍ଡୁଚି ସେମାନଙ୍କ କୁଆକୁ କଙ୍ଗାରୁ
ପରି ପେଟ ପାଖରେ ଥିବା ଥଳୀରେ
ରଖି ରୁଲନ୍ତି ।

ବାନ୍ତକଣା ର ମୁକାବିଲା

ସୁସର ଫାଲଟର

ହୁଁ କରିପାରେ!

ଆଉ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଦିଏ ଯେହି ବିଜାତ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ର ଯନ୍ତ୍ର !

ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ -ମାଡ଼ିକୁ ସଂକୁଚିତ କରେ, ବାନ୍ତକଣା ଘେନି କରେ

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋତ୍ତ ଏପ୍ରିଲ ୧୯୮୭ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

A. V. Rangaiah

M. C. Morabad

- ★ ଭଉସୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଭସପୁର ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୧୦ ପୂର୍ବ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହଯୁକ୍ତ ଦରକାର ।
- ★ ସବାଧିକ ଭସପୁର ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା ପଠେ । ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଡିସେମ୍ବର, ୮୫ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : ପବନ ବହୁଲେବ୍ ତ ଲଭିବନି ଗାପ !

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ଯୁଗେ ଯୁଗେ କଳକାର୍ତ୍ତୀ ଅଲଭ ପ୍ରଦୀପ !!

ପୁରସ୍କାର କଳୟନୀ : ବାଣୀମଞ୍ଜରୀ ଜେମାଦେବୀ, କେନ୍ଦ୍ରପଡ଼ା ।

ଚଳୟନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. ଓଡ଼ିଶାର ରଘୁଗିରି-ଲଳିତଗିରି ଭଦ୍ରସୁଗିରି ଅଞ୍ଚଳରେ ।
୨. ଶିଳଙ୍କାର କାର୍ତ୍ତୀ ସହରରେ ।
୩. ବଲୁଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାର ଗୁଣୀପୁର ଝରିଆଲ୍ ଠାରେ ।
୪. ବାଲେଶ୍ୱର ସହରର ଅଦୁରରେ ଫରସଡ଼ାଜା ଗ୍ରାମ ।
୫. ସେ ବ୍ୟାସଙ୍କ ମହାଭାରତ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ ।

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama-ma Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହିତ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟ ।
- * ସରଳ ଓ ସପତ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଦ୍ଵାସଂରସ ସହ ମାନବିକତା ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କିଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
- * ସାଧାରଣଜ୍ଞାନର ଭଣ୍ଡାର—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।

‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପୁରୁ ଠିକଣା ସହ ମନଅର୍ଡର ଡକ୍ଟର ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ଚନ୍ଦ୍ରମାମା ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ସ୍,

ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦୦୨୭